Korpsmonitor

Prostitutie & Mensenhandel 2011-2012

Titel	:	Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel 2011-2012
Datum	:	31 mei 2013
Versie	:	1.0
Opsteller(s)	:	Mr. drs. A. den Hertog
		C.H. Loeber
Omslag	:	Fenneke Goutbeek (www.fennekegoutbeek.nl)
Bestemd voor	:	R.G.C. Bik, portefeuillehouder vreemdelingenpolitie

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 7

2 DE KORPSMONITOR 2011-2012 9
2.1 Werkwijze 9
2.2 Aandachtsvelden en dimensies 12
2.3 Normering dimensies 14
2.4 Score en weging dimensies 18

3 BEOORDELING KORPSEN 2011-2012 21
3.1 Groningen 22
3.2 Fryslân 24
3.3 Drenthe 26
3.4 IJsselland 28
3.5 Twente 31
3.6 Noord- en Oost-Gelderland 33
3.7 Gelderland-Midden 35
3.8 Gelderland-Zuid 37
3.9 Utrecht 39
3.10 Noord-Holland-Noord 42
3.11 Zaanstreek-Waterland 44
3.12 Kennemerland 46
3.13 Amsterdam-Amstelland 48
3.14 Gooi- en Vechtstreek 50
3.15 Haaglanden 52
3.16 Hollands-Midden 54
3.17 Rotterdam-Rijnmond 56
3.18 Zuid-Holland-Zuid 58
3.19 Zeeland 60
3.20 Midden- en West-Brabant 62
3.21 Brabant-Noord 64
3.22 Brabant-Zuid-Oost 66
3.23 Limburg-Noord 68
3.24 Limburg-Zuid 70
3.25 Flevoland 72
3.26 Korps Landelijke Politiediensten 74
3.27 Koninklijke Marechaussee 76

4 EINDRESULTAAT 78
4.1 Algemeen 78

4.2 Overzicht score politiekorpsen 79
4.3 Beschouwing van de resultaten van de korpsen 81
4.4 Beschouwing samenwerking met de externe partners 105

5 VAN REGIOKORPSEN NAAR EENHEDEN 122

6 ONTWIKKELINGEN EN AANBEVELINGEN 131
6.1 Landelijke ontwikkelingen 131
6.2 Aanbevelingen politieorganisatie 134
6.3 Aanbevelingen externe partners 140

7 BIJLAGEN 145
7.1 Bijlage I 145
7.2 Bijlage 2 146
7.3 Bijlage 3 147

8 LITERATUUR 148

Afkortingenlijst

ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding
APV	Algemene Plaatselijke Verordening ook wel Algemene Politie Verordening
AZC	Asielzoekerscentrum
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIV	Bureau Integriteit en Veiligheid
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar
BOB	Bijzondere Opsporings Bevoegdheid
BOD	Bijzondere opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingen van het Openbaar Ministerie
BPS	Basis Politie Systeem
BPZ	Basis Politie Zorg
BR	Bovenregionale Recherche
BRI	Bureau Recherche Informatie
BRO	Bovenregionaal Recherche Overleg
BRT	Bovenregionaal Recherche Team
BVH	Basis Voorziening Handhaving
BVI	Bureau Veiligheid en Integriteit
BVO	Basis Voorziening Opsporing
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBA	Criminaliteit Beeld Analyse
CIE	Criminele Inlichtingen Eenheid
College van Pg's	College van Procureurs-generaal
CoMensha	Coördinatiecentrum Mensenhandel, voorheen Stichting tegen Vrouwenhandel (STV)
CPC	Cursus Prostitutie Controle
CPM	Controleteam Prostitutie & Mensenhandel
CPO	Centraal Politie Overleg
CSO	Centrale Systeem Organisatie
CSV	Crimineel samenwerkingsverband
DCR	Dienst Centrale Recherche
DNR	Dienst Nationale Recherche
ECD	Economische Controle Dienst

ECV	Expertise Centrum Vreemdelingen (voorheen TOV)
EMM	Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM)
EU	Europese Unie
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
HON	Handhaven op Niveau
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
I&I	Informatie en Intelligence
IBT	Integraal Beroepsvaardigheden Training
IGO	Informatie Gestuurde Opsporing
IGP	Informatie Gestuurde Politie
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
JIT	Joint Investigation Team
JRO	Juridisch Recherche Overleg
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee (KMar)
LEM	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
LEO	Landelijke Expertgroep Opsporing van de SBG Vreemdelingen
LIEC	Landelijk Informatie en Expertise Centrum
MEPRO	Team Mensenhandel en Prostitutie
MH	Mensenhandel
MIT	Mensenhandel Interventie Team
MMA	Meldpunt Misdaad Anoniem
MRO	Melding Recherche Onderzoek
MS	Mensensmokkel
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid (voorheen V= Vreemdelingen)
NIK	Nationaal Informatie Knooppunt
NR	Nationale Recherche
NRE	Noordelijke Recherche Eenheid
NRM	Nationaal Rapporteur Mensenhandel
ODMT	Operationeel District Management Team
OKMT	Operationeel Korps Management Team
OM	Openbaar Ministerie

OvJ	Officier van Justitie
PA	Politieacademie
PCM	Prostitutie Controle Mensenhandel
PCT	Prostitutie controleteam
PKN	Politie Kennis Net
PMT	Prostitutie & Mensenhandel Team
PMW	Prostitutie Maatschappelijk Werk
P&M	Prostitutie en Mensenhandel
RBS	Recherche Basis Systeem
RCPM	Regionaal coördinatiepunt prostitutie & mensenhandel
RIK	Regionaal Informatie Knooppunt
RTC	Regionale Toetsings Commissie
RHC	Raad van Hoofdcommissarissen
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIK	Regionaal Informatie Knooppunt
RIO	Regionale Informatie Organisatie
RKC	Raad van Korpschefs
ROO	Regionaal Operationeel Overleg
RR	Regionale Recherche
RRD	Regionale Recherche Dienst
RRO	Regionaal Recherche Overleg
RSO	Regionaal Stuur Orgaan
RUIT	Regionaal Uitbuiting en Interventie Team
SBG	Strategische Beleidsgroep
SFO	Strafrechtelijk Financieel Onderzoek
SHOP	Stichting Haagse Opvang Prostitutie
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)
SITRAP	Situatierapport
SJZP	Sociale Jeugd- en Zedenpolitie
Sr	Wetboek van Strafrecht
Sv	Wetboek van Strafvordering
TCZ	Team Commerciële Zeden
TGO	Team Grootschalige Opsporing
TMSI	Team Monitoring, Signalering en Informatiecoördinatie

TOM	Team Opsporing Mensenhandel
TVO	Team Vreemdelingen Opsporing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VP	Vreemdelingenpolitie
VRIK	Vreemdelingen Informatie Knooppunt
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
WAV	Wet Arbeid Vreemdelingen
ZP	Zedenpolitie

1 Inleiding

In meerdere opzichten is deze zevende Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel bijzonder. Ten eerste, omdat deze Korpsmonitor nog de situatie beschrijft zoals die was in het oude politiebestel. Dit betekent dat nog één keer de oude politieregio's als geografisch uitgangspunt zijn gehanteerd en de zesentwintig regionale portefeuillehouders en korpsexperts mensenhandel zijn geïnterviewd die in 2011 en/of 2012 in de regiokorpsen deze rol of functie vervulden. Ten tweede, omdat de resultaten van deze Korpsmonitor gebruikt worden voor het vaststellen van de nulsituatie van de nieuwe politieorganisatie per 1 januari 2013, waarbij sprake is van tien regionale eenheden en één landelijke eenheid. Met ingang van de hierboven genoemde datum is er geen portefeuille mensenhandel, mensensmokkel en overige uitbuiting meer. Het onderwerp mensenhandel is in de nieuwe politieorganisatie toegewezen aan de portefeuillehouder en de aandachtsgebiedhouder Vreemdelingenpolitie.

De Landelijke Expertgroep Mensenhandel (LEM) startte in het najaar 2012 - in opdracht van de portefeuillehouder mensenhandel bij de Raad van Korpschefs - met de voorbereiding van de zevende Korpsmonitor Prostitutie & Mensenhandel (P&M). De Korpsmonitor wordt tweejaarlijks uitgevoerd. De laatste Korpsmonitor betrof het jaar 2010. Net als bij de vorige Korpsmonitor P&M is gemonitord of en op welke wijze de korpsen de versterking van de aanpak van prostitutie en mensenhandel in de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. Afspraken over deze versterking zijn in 2011 met de regionale driehoeken gemaakt. Ook deze Korpsmonitor omvat naast de vijfentwintig regionale korpsen, het korps Landelijke Politiediensten en de Koninklijke Marechaussee. Hoewel de laatste twee organisaties nagenoeg geen toezichttaken betreffende prostitutie hebben, leveren zij zonder meer een belangrijke bijdrage aan de nationale opsporing van mensenhandel.

Waarom iedere twee jaar deze Korpsmonitor P&M? Met de Korpsmonitor wordt in beeld gebracht op welke wijze en in welke mate de korpsen in de afgelopen jaren de prostitutie en de mensenhandel hebben aangepakt. Tevens wordt belicht op welke wijze en in welke mate de korpsen en de ketenpartners daarbij samenwerkten. Een belangrijk doel van de Korpsmonitor P&M is om te komen tot verdere versterking van de bestrijding van illegale prostitutie en van mensenhandel. Een belangrijk middel daarbij is het '*Referentiekader Mensenhandel*'.[1] Hiermee wil de politie komen tot een meer kwalitatieve, continue en vergelijkbare aanpak van mensenhandel. In het Referentiekader worden voor de organisatie de kaders aangegeven van de aanpak van mensenhandel bij de Nederlandse politie. In dit document staat een beschrijving van onder andere de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de samenwerking met andere diensten en de wijze van informatie-uitwisseling. In 2013 is het Referentiekader aangepast aan de nieuwe politieorganisatie en de aangepaste Aanwijzing mensenhandel van het Openbaar Ministerie.[2]

Met de Korpsmonitor P&M geeft de politie maximale transparantie wat betreft haar inzet bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel. Daarmee stelt zij zich kwetsbaar op; vooral ook omdat niet alleen de goede prestaties van de korpsen worden gepresenteerd, maar ook de aandachtsvelden of dimensies waarop de korpsen nog onvoldoende presteren. Benadrukt wordt dat de Korpsmonitor P&M niet bedoeld is om korpsen of medewerkers in korpsen openlijk op het nog onvoldoende presteren af te rekenen. Vaak zijn er goede argumenten of verklaringen voor een terugval of het minder presteren. De beoordelingen moeten altijd in de

[1] *LEM, Referentiekader mensenhandel, LEM, Rotterdam, november 2008.*

[2] *Aanwijzing Mensenhandel van het College van Procureurs-generaal, nr. 2008AO22 (wijziging van deze Aanwijzing wordt verwacht medio 2013).*

regionale context en de netwerkomgeving worden bezien. Daarnaast wordt benadrukt dat de Korpsmonitor P&M geen rapport is met cijfers. De Korpsmonitor P&M is vooral bedoeld om vast te stellen op welke aandachtsvelden of dimensies de korpsen hun aanpak van prostitutie en mensenhandel de komende tijd nog moeten en/of kunnen verbeteren. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de politie op alle relevante onderwerpen voldoet aan de uitgangspunten, zoals geformuleerd in het '*Referentiekader Mensenhandel*'.

De vraag die ook dit keer weer gesteld zou kunnen worden, is of de Korpsmonitor P&M daadwerkelijk bijdraagt aan de verbetering van de prestaties bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel? Voor het antwoord wordt u eenvoudigheidshalve verwezen naar de uitkomst van de voorliggende Korpsmonitor P&M 2011-2012. Net als in de oude situatie is de verwachting dat deze Korpsmonitor weer een belangrijke bijdrage levert aan de strategische en tactisch- en/of operationele sturing van de politie bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel.

Last but not least een woord van dank aan de portefeuillehouders en de korpsexperts mensenhandel en aan alle ketenpartners voor hun bereidwillige medewerking aan deze Korpsmonitor. Ook dit keer moesten er weer veel cijfers worden verzameld, lange vragenlijsten worden ingevuld en vonden er lange, soms zeer openhartige gesprekken plaats over de inzet van de korpsen bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel. Zonder jullie hulp hadden wij deze Korpsmonitor niet kunnen maken. Wij hopen en verwachten dat deze Korpsmonitor jullie gaat helpen bij de overgang van de regiokorpsen naar de eenheden en de inbedding van het onderwerp mensenhandel in de 'nieuwe' politie.

Leeswijzer

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de werkwijze Korpsmonitor P&M 2011-2012 belicht. Aan de orde komen daarbij onder andere de aandachtsvelden, de daarbij behorende dimensies en de normering van deze dimensies. In hoofdstuk 3 worden de inzet en prestaties van de korpsen in 2011 en 2012 beschreven. Een overzicht van de score van de korpsen staat in hoofdstuk 4, waarin tevens de beschouwing van de resultaten van de korpsen en het oordeel van de politiekorpsen over de externe partners zijn opgenomen. In hoofdstuk 5 zijn de resultaten van deze Korpsmonitor gebruikt voor het in beeld brengen van de nulsituatie in de eenheden van de politie per 1 januari 2013. Hierbij zijn de gegevens van de oude regionale korpsen getransformeerd naar de nieuwe regionale eenheden. Ten slotte vindt u in hoofdstuk 6 de beschrijving van recente landelijke ontwikkelingen en de conclusies en aanbevelingen.

2 De Korpsmonitor 2011-2012

De portefeuillehouder mensenhandel, mensensmokkel en overige uitbuiting bij de Raad van Korpschefs[3] heeft de voorzitter van de Landelijke Expertgroep Mensenhandel in het najaar 2012 de opdracht gegeven de Korpsmonitor P&M 2011-2012 uit te voeren. Omdat deze Korpsmonitor qua onderzoeksonderwerpen vrijwel gelijk is aan de Korpsmonitor P&M 2010 kunnen de resultaten van beide Korpsmonitoren uitstekend met elkaar worden vergeleken en kunnen trends of ontwikkelingen worden vastgesteld. In dit hoofdstuk worden de werkwijze en de methode van de beoordeling van de resultaten toegelicht.

2.1 Werkwijze

Voor de beoordeling van de inzet en prestaties van de politiekorpsen bij de aanpak van prostitutie en mensenhandel in 2011-2012 is de volgende methodiek toegepast:

- In december 2012 is aan alle korpsen een vragenlijst gezonden. De terugontvangen, ingevulde vragenlijsten zijn ter voorbereiding op de korpsgesprekken geanalyseerd en het door de korpsen aangeleverde cijfermateriaal is vergeleken met de gegevens uit andere bronnen, zoals de databestanden van het EMM, CoMensha en het OM.
- In februari en maart 2013 zijn de korpsgesprekken met de regionale korpsexpert prostitutie & mensenhandel[4] gevoerd. Bij de meeste gesprekken was de portefeuillehouder prostitutie & mensenhandel aanwezig.
- In maart en april 2013 zijn er gesprekken gehouden met vertegenwoordigers van de ketenpartners: het Openbaar Ministerie (OM), het bestuur (de Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha), het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM), de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW), de Belastingdienst (incl. FIOD-ECD) en de Politieacademie (PA).
- Van alle korpsgesprekken en gesprekken met de ketenpartners zijn verslagen opgemaakt. Deze verslagen zijn steeds ter goedkeuring aan de geïnterviewden gezonden. De gecorrigeerde verslagen zijn als brondocument voor de Korpsmonitor P&M 2011-2012 gebruikt.
- In april 2013 is in twee sessies de weging Korpsmonitor P&M 2010 uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de korpsen ingevulde vragenlijsten, de beschikbare gegevensbronnen betreffende prostitutie en mensenhandel, de verslagen van de korpsgesprekken en de verslagen van de gesprekken met de ketenpartners. Voorts is gebruik gemaakt van de gegevens van de individuele gesprekken met de medewerkers, de overzichtslijsten van het EMM, de overzichtslijsten van CoMensha, de interviews met ketenpartners en van de door het OM per regio aangeleverde registraties.
- Bij de weging is door een weegploeg, samengesteld uit vertegenwoordigers van het LEM, gescoord op de verschillende vooraf benoemde aandachtsvelden en dimensies. Vervolgens heeft de weegploeg, op basis van de deelscores en aan de hand van vooraf vastgestelde criteria, de eindscore per korps vastgesteld.

[3] *Hierna te noemen de portefeuillehouder mensenhandel.*

[4] *Zie Bijlage 1: Lijst van de korpsexpert of themaverantwoordelijke per korps.*

- Er is vervolgens een waarderingstabel vastgesteld van de beoordeling van de korpsen over de samenwerking met de ketenpartners. Deze gegevens zijn gebruikt bij de gesprekken met de ketenpartners. De ketenpartners zijn daarbij gevraagd te reageren op deze beoordeling. waarbij ze ruim de gelegenheid voor het leveren van repliek kregen.
- De resultaten van de weging en de toelichting daarop zijn in de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel 2011-2012 weergegeven in verschillende tabellen.

2.1.1 Vragenlijst

In het najaar is aan de LEM-leden gevraagd welke wijzigingen aan de vragenlijst Korpsmonitor P&M zij wensten. In de vragenlijst Korpsmonitor P&M 2011-2012 is een beperkt aantal vragen ten opzichte van de vorige vragenlijst geschrapt, aangepast of toegevoegd. De vragenlijst is eind december 2012 aan de korpsleiding en de korpsexperts gezonden. Vrijwel alle ingevulde vragenlijsten werden binnen één maand terugontvangen. In deze ingevulde vragenlijsten worden per korps de korpsresultaten over 2011-2012 weergegeven. De vragenlijst bevat de volgende hoofdstukken:

- Referentiekader Mensenhandel;
- Organisatie (korpsexpert, gedragscode);
- Toezicht op vergunde en niet-vergunde prostitutiesector en op overige uitbuiting
- Informatie (IGP);
- Opsporing (kwalitatieve en kwantitatieve gegevens mensenhandel en overige uitbuiting en het toepassen van financieel onderzoek);
- Ketensamenwerking (bestuur, CoMensha, EMM en overige diensten)
- Prognose 2013-2014

Begin 2009 heeft de portefeuillehouder mensenhandel bij de RKC het Referentiekader mensenhandel aan alle korpsen toegezonden en daarbij aangegeven dat de korpsen volgens dit kader dienen te handelen. Bij de Korpsmonitor P&M 2008 zijn deze referenties voor het eerst gemonitord. In 2010 bleek dat de meeste korpsen alle referenties hadden ingevoerd of binnen korte tijd zouden gaan invoeren. Bij de meting voor de Korpsmonitor P&M 2011-2012 is het uitgangspunt dat alle relevante onderwerpen van het Referentiekader Mensenhandel zijn ingevoerd en worden toegepast.

2.1.2 Korpsgesprek

De korpsgesprekken vonden plaats in februari en maart 2013. Voor het houden van deze gesprekken werden vier monitorteams samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de LEM en aangevuld met korpsexperts.[5] Deze teams waren wisselend van samenstelling en werden in alle gevallen ondersteund door een notulist. De gesprekken werden gehouden op locatie bij de korpsen. Gesprekspartners waren de regionale korpsexpert mensenhandel en in bijna alle gevallen een vertegenwoordiger van de korpsleiding, doorgaans de regionale portefeuillehouder mensenhandel. Het stond de korpsexpert vrij om desgewenst medewerkers, belast met toezicht op en/of opsporing van prostitutie & mensenhandel, aan het gesprek te laten deelnemen. Het doel van het korpsgesprek was een toelichting op de antwoorden te krijgen, zoals vermeld op de geretourneerde vragenlijst. Ook werden de gesprekken gebruikt om zo de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens van de vragenlijst te checken op juistheid en volledigheid. Bij alle gesprekken werd aanvullende informatie verkregen. De algemene indruk is dat deze gesprekken de auditors een goed beeld gaven van de inzet en prestaties en de ketensamenwerking van politiekorpsen en de KMar bij het bestrijden van illegale prostitutie & mensenhandel.

[5] *Zie bijlage 1.*

2.1.3 Gespreksverslag

Alle korpsgesprekken zijn digitaal opgenomen en daarvan is door de notulist een gespreksverslag opgesteld. Het concept van deze gespreksverslagen is door de notulist, na een eerste check van een van de auditors, ter verificatie naar de regionale korpsexpert gezonden. Na goedkeuring door of na verwerking van de reactie van de korpsexpert is het gespreksverslag voor definitief aangenomen en gebruikt bij de weging en rapportage.

2.1.4 Ketenpartners

Net als in de voorgaande jaren zijn er ook gesprekken gevoerd met de belangrijkste ketenpartners.[6] In het korpsgesprek is met de vertegenwoordigers van de korpsen gesproken over de samenwerking met de ketenpartners. Zowel de positieve als de negatieve punten zijn met vertegenwoordigers van de ketenpartners besproken. Daarbij is deze vertegenwoordigers gevraagd om een reactie, volgens het principe van hoor en wederhoor. Het EMM is hierbij gevraagd om een overzicht te geven van de contacten en informatie-uitwisselingen die in 2011 en 2012 hebben plaatsgevonden tussen informatierechercheurs van het EMM en de korpsen. Het EMM is vervolgens ook gemonitord als onderdeel van het KLPD in het korpsgesprek met vertegenwoordigers van het KLPD. Ook de gesprekken met de ketenpartners zijn digitaal opgenomen. Daarvan is door de notulist een gespreksverslag opgesteld en het concept van dit verslag is ter verificatie naar de ketenpartner gezonden. Na goedkeuring door of na verwerking van de reactie is het gespreksverslag voor definitief aangenomen en gebruikt bij de weging en rapportage.

2.1.5 Overige bronnen

Bij de interpretatie van de gegevens van de vragenlijsten en de korpsgesprekken werd ook gekeken naar de voornemens die door de korpsvertegenwoordigers zijn gepresenteerd bij de Korpsmonitor 2010. Voorts is gebruik gemaakt van analyses en van gegevens uit de registratiebestanden van CoMensha, het landelijk parket van het OM en van het EMM. Ook is gebruik gemaakt van gegevens uit de Achtste rapportage van de nationaal rapporteur mensenhandel.[7] Voor zover mogelijk werden gegevens uit de verschillende databestanden, analyses en rapportages met elkaar vergeleken. De discrepanties zijn in deze Korpsmonitor aangegeven

2.1.6 Beoordeling

Ten behoeve van de beoordeling van de verzamelde gegevens is een weegploeg samengesteld. Deze weegploeg bestond uit leden van de LEM en enkele leden van de monitorteams. Met deze invulling kon tijdens de weging zo nodig om opheldering gevraagd worden van eventuele onduidelijkheden in het verslag of de vragenlijst. Desgewenst werd bij de weging, indien er nadere duiding nodig was op bepaalde gemonitorde onderwerpen, een lid van het monitorteam dat bij het betreffende interview aanwezig was, om nadere informatie gevraagd. Op basis van alle beschikbare bronnen (vragenlijsten, korpsgesprekken, gespreksverslagen, overzichten van het EMM, en andere) is de weegploeg tot een score gekomen op de vier aandachtsvelden: Organisatie, Toezicht, Informatie en Opsporing. De criteria die daarbij zijn gehanteerd, worden toegelicht in 2.2. Het totaal van de scores van de onder de

---

[6] *Er heeft geen gesprek plaatsgevonden met de hoofden van de bovenregionale rechercheteams (BR-teams), omdat geen van de teams in 2010 specifiek was aangewezen voor het uitvoeren van opsporingsonderzoeken op het gebied van mensenhandel.*

[7] NRM (2010). *Mensenhandel – 10 jaar Nationaal Rapporteur Mensenhandel in Nederland – Achtste rapportage van de nationaal rapporteur mensenhandel,* Den Haag, NRM.

vier aandachtsvelden opgenomen dimensies bepaalde uiteindelijk de eindscore van het korps.

2.1.7 Notie

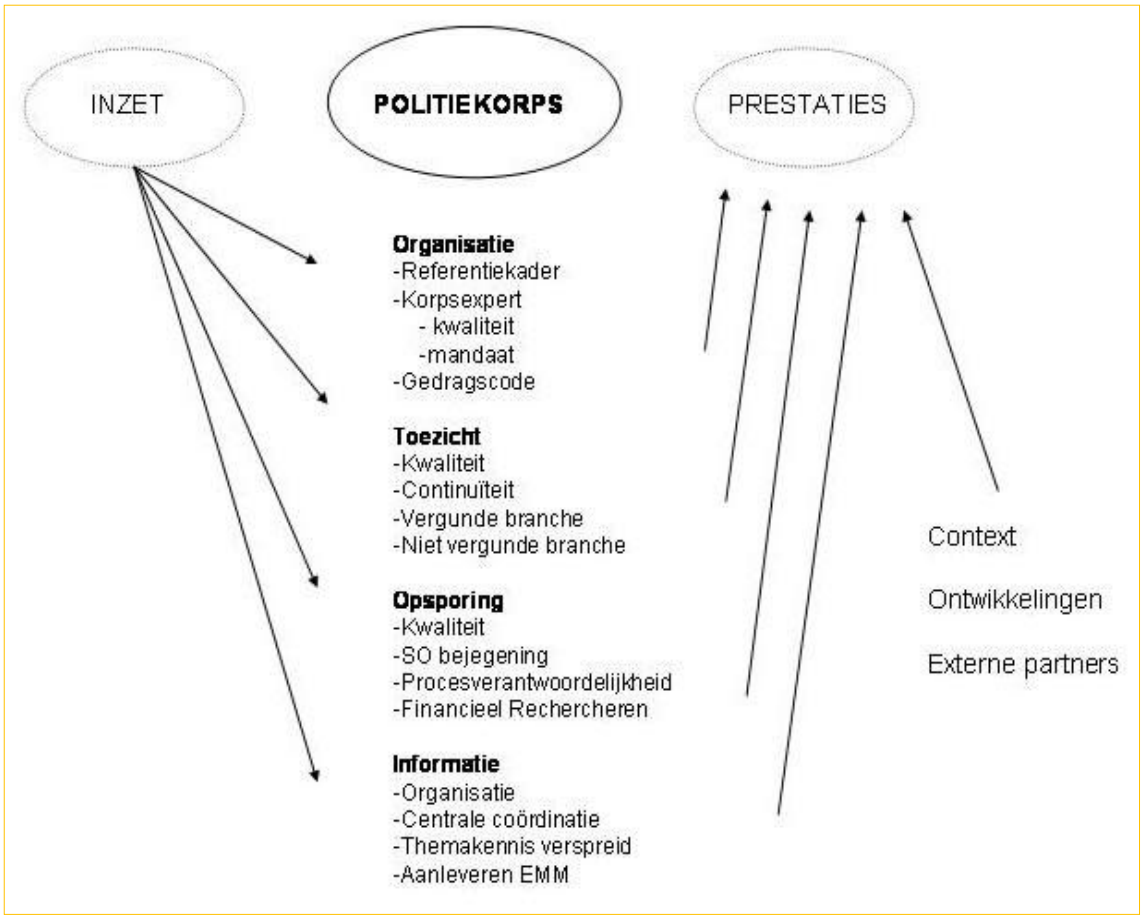
De Nederlandse politie meet met de Korpsmonitor haar eigen inzet en prestaties bij de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. Zij beoogt daarmee transparantie en beseft dat zij zich daarmee kwetsbaar opstelt. Indien de leden van de weegploeg kritische opmerkingen plaatsen, is dit geenszins bedoeld om afbreuk te doen aan de vaak enthousiaste en soms gedreven inzet van de medewerkers bij de korpsen, die zich dagelijks bezighouden met deze complexe en vaak zeer ingrijpende problematiek. Op basis van de voorliggende Korpsmonitor moet niet direct worden geconcludeerd dat het politieapparaat bij de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel onvoldoende functioneert. Het is juist een bewijs dat de politie haar ogen niet sluit voor het feit dat er nog steeds op dit terrein verbetering mogelijk is. Al meerdere jaren pleit de portefeuillehouder mensenhandel voor uitbreiding van de reikwijdte van de Korpsmonitor P&M en voor een soortgelijke transparantie bij de ketenpartners. Dit met het doel om te komen tot een breder bereik van aanpak van mensenhandel en om te komen tot een verdere ketensamenwerking voor het verbeteren van de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. De Task Force mensenhandel bereidt een dergelijke uitbreiding voor; dit heeft echter in de verslagperiode nog niet tot resultaat geleid. Wel is in 2012 door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel een onderzoek gedaan naar de rol die enkele gemeenten vervullen in de aanpak van mensenhandel.[8] De NRM stelt dat gemeenten de spil zijn in de aanpak van mensenhandel. Zij geeft daarbij aan dat het noodzakelijk is dat gemeenten hun bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen om te komen tot een effectieve integrale aanpak van mensenhandel op lokaal en regionaal niveau.

2.2 Aandachtsvelden en dimensies

De inzet en prestaties van de korpsen op het gebied van prostitutie & mensenhandel zijn vertaald naar de aandachtsvelden: Organisatie, Toezicht, Opsporing en Informatie. Bij de laatste Korpsmonitor P&M bleek vooral het laatste aandachtsveld onder druk te staan mede door de invoering van BVH en BVO. De informatiehuishouding van politie Nederland was en is nog volop in beweging. Een goede informatiehuishouding is essentieel om te komen tot een effectievere en efficiëntere opsporing. Net als in de voorgaande Korpsmonitors P&M wordt aan informatie een dominantere rol binnen het opsporingsproces van de Nederlandse politie toegekend. De gewenste kwaliteitsverbetering betreft niet alleen het opsporingsproces, maar heeft integraal betrekking op alle primaire processen van de politie. Het uitgangspunt dat de politie hierbij hanteert, is Informatie Gestuurde Politie (IGP). De gedachte achter IGP is dat sturing van de handhaving (toezicht en opsporing) zo veel mogelijk geschiedt op basis van gewogen en veredelde informatie. Door een goede informatiepositie kan eerder en beter inzicht in de misstanden bij prostitutie en mensenhandel worden verkregen. Het toezicht en de opsporing kunnen daarmee gerichter en efficiënter worden ingezet daar waar de misstanden of impact van seksuele en economische uitbuiting het grootst zijn. De versterking van de samenwerking binnen het domein Nederlandse politie bij de opsporing van bijv. mensenhandel vereist absoluut een versterking van de intelligencefunctie bij de politie en beter nog binnen de hele keten.

[8] *Nationaal Rapporteur Mensenhandel (2012). Mensenhandel. Effectieve aanpak op gemeentelijk niveau. Lessen uit de praktijk. Den Haag: BNRM. Het onderzoek betreft de gemeenten Emmen, Vlaardingen, Eindhoven en Arnhem.*

Evenals in 2010 is in de Korpsmonitor 2011-2012 de nadruk gelegd op de integrale informatiehuishouding van de korpsen.

2.2.1 Dimensies

De hoofdaandachtsvelden Organisatie, Toezicht, Informatie-uitwisseling en Opsporing zijn onderverdeeld in een aantal dimensies:

Organisatie
1) Referentiekader PM
2) korpsexpert kwaliteit
3) korpsexpert mandaat
4) gedragscode

Toezicht
1) kwaliteit
2) continuïteit
3) vergunde branche
4) niet-vergunde branche

Informatie
1) informatieorganisatie (IGP)
2) centrale informatiecoördinatie
3) themakennis verspreid
4) aanleveren EMM

Opsporing
1) kwaliteit
2) slachtofferbejegening
3) procesverantwoordelijkheid
4) weging

5) financieel rechercheren

Op basis van de bovenstaande aandachtsvelden en dimensies zijn de inzet en de prestaties van de politiekorpsen en de KMar op het thema prostitutie & mensenhandel gemonitord en beoordeeld. Deze korpsen zijn echter niet alleen verantwoordelijk voor het bereiken van de beoogde resultaten op genoemde terreinen. Zij zijn daarbij tevens afhankelijk van de context, van de ontwikkelingen in bijvoorbeeld wet- en regelgeving en van de bijdrage van meerdere externe partners. Er zijn in 2011-2012 bij meerdere korpsen één of meer dimensies als onvoldoende beoordeeld, waar in feite sprake was van onvoldoende inzet van externe partners, waardoor een korps niet beter kon handelen dan werd vastgesteld.

In paragraaf 2.3 wordt uiteengezet welke definitie en norm per dimensie zijn gehanteerd om te komen tot een beoordeling van de inzet en prestaties van de korpsen.

2.2.2 Oordeel korpsen over externe partners

In de vragenlijst, tijdens het korpsgesprek en in de verslaglegging is veel aandacht besteed aan de externe partners (zie ook bovenstaande figuur). Onderscheiden worden:

a) de externe partners van wie de politie voor het bereiken van de gewenste resultaten in belangrijke mate afhankelijk is: de gemeenten, het OM en het EMM, en

b) de externe partners die meer complementair of ondersteunend zijn voor de activiteiten van de politie: CoMensha, de Belastingdienst, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Koninklijke Marechaussee.

Daarnaast is in deze Korpsmonitor opnieuw aandacht geschonken aan de bijdrage die de Politieacademie aan de korpsen leverde en kan leveren bij de aanpak van de illegale prostitutie en de mensenhandel.

2.3 Normering dimensies

Bij de beoordeling van de inzet en prestaties van de korpsen is per dimensie naar meerdere onderdelen gekeken. Hieronder zijn per dimensie de inhoud en norm beschreven.

2.3.1 Aandachtsveld Organisatie

De (normen voor de) dimensies binnen het aandachtsveld Organisatie zijn als volgt gedefinieerd:

Referentiekader

In het Referentiekader mensenhandel (2008) staan 16 referenties vermeld. Met dit Referentiekader wordt beoogd een stevige basis te leggen voor de versterking van de aanpak van mensenhandel en illegale prostitutie. Dit met het doel als Nederlandse politie een nog stevigere vuist te maken tegen deze vorm van criminaliteit. Het Referentiekader gaat uit van een meer kwalitatieve, continue en vergelijkbare aanpak van mensenhandel. Dit kader omvat de organisatie van de aanpak van mensenhandel bij de Nederlandse politie, zoals beschrijving van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de samenwerking met andere diensten, de informatie-uitwisseling en de tweejaarlijkse Korpsmonitor mensenhandel.

In 2008 is voor het eerst gemonitord in welke mate de referenties bij de korpsleiding en geïnterviewden bekend waren en wat daarmee was gedaan. Dit betrof de nulmeting. Nu is gemonitord in welke mate en vorm het Referentiekader in 2011 en 2012 is toegepast binnen de politiekorpsen en de KMar. Het uitgangspunt is dat alle relevante referenties in 2010 in de korpsen zijn ingevoerd en worden gevolgd.

Korpsexpert (kwaliteit)

De kwaliteit van de korpsexpert omvat onder andere de mate waarin deze affiniteit heeft met het onderwerp prostitutie & mensenhandel en op welke wijze deze investeert in de landelijke en regionale aanpak van de mensenhandel. Voorts is ingezoomd op de resultaten die de afgelopen jaren (mede) door inzet van de korpsexpert zijn behaald.

Korpsexpert (mandaat)

Noodzakelijk is dat de korpsexpert een duidelijke korpsopdracht met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft. Dit kan onder andere blijken uit het aan de korpsexpert verleende mandaat. Met dit mandaat moet de korpsexpert in externe overleggen namens het korps voldoende kunnen deelnemen aan de besluitvorming. Voorts moet de korpsexpert kunnen beschikken over goede organisatorische mogelijkheden om een illegale prostitutie en mensenhandel door medewerkers van het korps adequate te laten aanpakken, al dan niet in samenwerking met externe ketenpartners. Daarbij is ook onderzocht op welke wijze en in welke mate de functie van de Korpsexpert in het korps is geborgd.

Gedragscode

Toezichthouders en opsporingsambtenaren komen bij hun werkzaamheden binnen de prostitutiebranche in een omgeving waarin hun integriteit voortdurend op de proef wordt gesteld. Er is daarom een landelijke gedragscode vastgesteld. Onderzocht is op welke wijze en in welke mate deze gedragscode bij de medewerkers bekend is gemaakt. Ook is onderzocht of dit eenmalig is of dat er voortdurend aandacht bestaat voor de gedragscode. Ten slotte is onderzocht op welke wijze er toezicht op het naleven van de gedragscode wordt gehouden en in welke mate er zo nodig correcties plaatsvinden.

2.3.2 Aandachtsveld Toezicht

De (normen voor de) dimensies binnen het aandachtsveld Toezicht zijn als volgt gedefinieerd:

Kwaliteit

Toezichthouders dienen, conform de Aanwijzing Mensenhandel[9], PCM-gecertificeerd te zijn (CPC of opleiding prostitutie & mensenhandel). Bij de beoordeling van de korpsen is een positieve beoordeling alleen mogelijk, als bij elke controle minimaal één PCM-gecertificeerde medewerker aanwezig is.[10] In korpsen waar PCM-gecertificeerde medewerkers, om welke reden dan ook, niet (meer) beschikbaar zijn voor toezicht, moet duidelijk blijken dat binnen het korps de verantwoordelijken zich hebben ingezet voor de certificering van de medewerkers van het team. Voorts geldt dat de controles vooral gericht moeten zijn op het detecteren van illegale prostitutie en slachtofferschap mensenhandel (minderjarigheid en onvrijwillige prostitutie).

Continuïteit

Het College van Procureurs-generaal geeft de bestrijding van mensenhandel hoge prioriteit. Daarbij heeft het College aangegeven dat de uitoefening van het toezicht gewaarborgd moet zijn. Om die reden is gekeken naar de wijze waarop de toezichtstaak in de politiekorpsen is geborgd. Voorwaarden voor continuïteit zijn: borging in de formatie en planning- en control-

---

[9] *Aanwijzing mensenhandel van het College van Procureurs-generaal, nummer 2008A022, d.d. 17-11-2008(Staatscourant 2008 nr. 2718 31 december 2008).*

[10] *Hiervan is sprake als de toezichthouder de opleiding PCM, migratiecriminaliteit of AMO/AMS met goed gevolg heeft afgerond. Als het een slachtoffer is van andere dan seksuele uitbuiting dan is AMO certificering voldoende.*

cyclus. De inzet van capaciteit bij de toezichtstaak mag niet afhankelijk zijn van capaciteitsproblemen binnen het team of korps. Verder moet er op korpsniveau een goed overzicht zijn over de omvang, de aard en de uitkomsten van de controles.

Vergunde branche

Een eerste vereiste voor de vergunde branche is dat deze nu volledig onder controle is. Dit impliceert dat de controledruk zodanig is dat er niet meer stelselmatig ernstige misstanden worden aangetroffen in de vergunde seksbedrijven. Landelijk is afgesproken dat er gemiddeld zes controles per jaar per seksbedrijf moeten plaatsvinden. Hoewel dit criterium nu opnieuw is gehanteerd, wordt opgemerkt dat bij een voldoende onderbouwde, gedifferentieerde aanpak, op basis van in de afgelopen periode bij deze inrichtingen aangetroffen misstanden en/of andere informatie, een minder aantal controles niet direct als onvoldoende is aangemerkt. Een minimaal aantal controles per inrichting blijft de voorkeur hebben.

Niet-vergunde (illegale) branche

Door de legalisering van de prostitutie en de toename van het toezicht op de vergunde seksbedrijven is een verschuiving opgetreden naar de illegale bedrijfsuitoefening. Al meerdere jaren is het uitgangspunt te komen tot meer structurele aandacht op deze niet-vergunde branche. Beoordeeld is in welke mate - structureel en proactief - initiatieven zijn genomen tot het zoeken en vinden van de niet-vergunde prostitutieactiviteiten en op welke wijze daartegen is opgetreden. Daarbij moet ook gedacht worden aan nieuwe methoden van aanpak, zoals inzet omgekeerde escortcontrole waarbij, na het vaststellen van een escortlocatie door middel van stappen 1-3 van HON, de politie de escort op een door de escort opgegeven plaats opzoekt en controleert. Deze plaatsen zijn bijvoorbeeld hotels, parkeerplaatsen, woningen of recreatieterreinen.

2.3.3 Aandachtsveld Informatie

De normen voor de dimensies binnen het aandachtsveld IGP zijn als volgt gedefinieerd:

Informatie organisatie

Uitgangspunt is dat in 2011-2012 elk korps over een goede informatie-infrastructuur beschikt, waarin alle gedetecteerde signalen van mensenhandel worden vastgelegd. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de informatieregistratie geschiedt op één centraal punt om daarmee te komen tot een centrale informatiecoördinatie voor de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel. Hierbij is de focus vooral gericht op de logische structuur van de informatieorganisatie en dus niet alleen op de technische structuur.

Centrale informatiecoördinatie

In elk korps dient op één centraal punt daadwerkelijk informatiecoördinatie op het thema prostitutie & mensenhandel plaats te vinden. Onder informatiecoördinatie wordt hier verstaan: het verzamelen, analyseren, veredelen en stapelen van informatie. Belangrijk hierbij is dat er voldoende specifieke expertise (analisten en informatiecoördinatoren) wordt ingezet die noodzakelijk is voor het goed kunnen uitvoeren van deze taak.

Themakennis verspreid

Korpsen dienen structureel aandacht te besteden aan de kennisoverdracht en de bewustwording van de kenmerken en verschijningsvormen van mensenhandel en het slachtofferschap. Primair moet de kennisverspreiding gericht zijn op alle korpsmedewerkers die dat aangaat.

Leveringsverplichting aan het EMM

Politiekorpsen dienen, conform de landelijke afspraken die hierover gemaakt zijn in de LEM, structureel informatie met betrekking tot mensenhandel te verstrekken aan het EMM. Struc-

turele aanlevering wil zeggen: minimaal één keer per maand. Gewenst is een situatie waarin dagelijks gegevens aan het EMM beschikbaar worden gesteld. Een levering minder dan zes keer per jaar of niet voldoende verspreid over het jaar wordt in alle gevallen als onvoldoende aangemerkt.

2.3.4 Aandachtsveld Opsporing

De normen voor de dimensies binnen het aandachtsveld opsporing zijn als volgt gedefinieerd:

Kwaliteit

Ten behoeve van het opsporen van het delict mensenhandel moet in alle korpsen voldoende opsporingscapaciteit beschikbaar zijn. Voldoende betekent dat in ieder geval in het korps meer dan één onderzoek gelijktijdig kan worden gedraaid. Daarnaast pleit de Aanwijzing Mensenhandel voor een multidisciplinaire samenstelling van het opsporingsteam. Multidisciplinair betekent een gelijktijdige inzet of beschikbaarheid van capaciteit vanuit de vreemdelingenpolitie, de zedenpolitie en teams die belast zijn met de aanpak van zware criminaliteit bij onderzoeken naar mensenhandel. Voorts is onderzocht of en in welke mate de criminele inlichtingen eenheid (CIE) bij de bestrijding van mensenhandel is ingezet.

Slachtofferbejegening

De medewerkers die zich bezighouden met de bejegening van slachtoffers en belast zijn met de intake en het verhoor, behoren PCM of AMO/AMS gekwalificeerd te zijn. Buitenlandse slachtoffers die illegaal in Nederland verblijven of die geen gebruik kunnen maken van bepaalde sociale voorzieningen, dienen altijd in de gelegenheid te worden gesteld om gebruik te maken van de B9-regeling. Voorafgaand aan de aangifte moet er, volgens de Aanwijzing Mensenhandel, in alle gevallen een informatief gesprek plaatsvinden tussen de opsporingsambtenaar en het slachtoffer.

Procesverantwoordelijkheid

Zicht op en sturing van de prostitutiecontrole en de aanpak van mensenhandel zijn noodzakelijk ten behoeve van (de bewaking van) de strafrechtelijke follow-up van onderzoeken naar mensenhandel, ongeacht het niveau waarop dergelijke onderzoeken in korpsen worden uitgevoerd.

Weging

Continu worden binnen de politiekorpsen afwegingen gemaakt als het gaat om het toedelen van de schaarse opsporingscapaciteit. Ten aanzien van het delict mensenhandel is gekeken in hoeverre het korpsbeleid en de korpspraktijk zijn afgestemd op de landelijke prioritering bij de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden. Ook in 2011-2012 is landelijk - politiek en justitieel - aan de bestrijding van mensenhandel hoge prioriteit gegeven.

Financieel rechercheren

Misdaad mag niet lonen. Een belangrijk criterium bij de opsporingsonderzoeken mensenhandel is dat er minimaal een financiële paragraaf dient te zijn toegevoegd aan het dossier. Er behoort geen onderscheid te worden gemaakt naar aard en omvang van het desbetreffende opsporingsonderzoek. Wanneer er ontneming heeft plaatsgevonden, behoort een korps de resultaten daarvan te kunnen reproduceren.

2.4 Score en weging dimensies

Per dimensie is aan de korpsen een score toegekend. Ook hebben de korpsen een score toegekend aan de samenwerking met de externe partners. De score wordt in dit rapport tot uitdrukking gebracht aan de hand van drie kleuren: rood, geel, groen. Verder is er ook een blanco score mogelijk. Hieronder staat aangeduid welk oordeel de kleuren inhouden.

	Geen oordeel (vanwege het ontbreken van ervaringsgegevens)
	Onvoldoende
	Aandacht
	Conform norm

2.4.1 Weging

Om op basis van de beoordeling van de dimensies tot de eindscore per korps te kunnen komen, zijn vooraf vastgestelde criteria voor weging vastgesteld. Daarmee is aan een aantal dimensies een groter gewicht toegekend in vergelijking met andere - vaak minder zwaarwegende - dimensies. De dimensies waaraan een groter gewicht is toegekend, zijn met de motivatie hieronder beschreven.

Aandachtsveld Organisatie

Referentiekader mensenhandel: Begin 2009 is gestart met het invoeren van het Referentiekader mensenhandel. Bij het monitoren van de korpsen in 2009 is door alle korpsen aangegeven dat zij het Referentiekader in 2009, in ieder geval in 2011-2012 volledig ingevoerd willen hebben. Dit zou betekenen dat bij de monitoring van de korpsen over 2011-2012 alle op de korpsen van toepassing zijnde referenties worden gevolgd. Indien bij de monitoring blijkt dat minder dan 70% van de uitgangspunten binnen het korps is geborgd, is de score rood. In geval van meer dan 70% maar minder dan 90% is geborgd, is de score geel en bij meer dan 90% is de score groen.[11] Een groene score is een absolute voorwaarde voor een groene eindscore.

Korpsexpert (kwaliteit): De mate waarin de korpsexpert bekend is met de problematiek van prostitutie & mensenhandel en deze kennis en kunde gebruikt bij de (organisatie van) de aanpak daarvan. Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene score op de dimensie Referentiekader.

Korpsexpert (mandaat): De mate waarin de korpsexpert beschikt over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de (organisatie van) de aanpak van prostitutie & mensenhandel. Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene score op de dimensie Referentiekader.

Gedragscode: Zorg voor integriteit bij de uitvoering van het toezicht en de opsporing van mensenhandel en illegale prostitutie is een uiterst belangrijk aandachtspunt. Wanneer en op welke wijze wordt de gedragscode aan de medewerkers bekend gemaakt en op welke wijze wordt deze code structureel onder de aandacht van deze medewerkers gebracht. Indien bij deze score rood wordt gescoord, is er geen groene eindscore meer mogelijk.

Aandachtsveld toezicht

Dimensie Kwaliteit: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

---

[11] *Het monitorteam beseft dat het hanteren van deze moeilijk meetbare weegcriteria uiterst discutabel is. De weging is slechts gebaseerd op het korpsgesprek en de gegevens die via de vragenlijst zijn aangeleverd.*

Dimensie Continuïteit: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

Dimensie Vergunde branche: Een groene score op deze dimensie is een absolute voorwaarde voor een groene eindscore. Indien de score geel is, leidt dit onverkort tot de eindscore geel. Indien de score rood is, leidt dit tot de eindscore geel of in combinatie met de geelscore op de andere dimensies tot een roodscore.

Dimensie Niet-vergunde branche: Indien de score geel is, kan de eindscore nog groen zijn. Indien de score rood is, leidt dit tot de eindscore geel of in combinatie met de geelscore op de andere dimensies tot een roodscore.

Aandachtsveld informatie

Dimensie Informatieorganisatie: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

Dimensie Centrale informatiecoördinatie: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

Dimensie Aanleveren EMM: Indien op deze dimensie rood wordt gescoord, is in geen geval een groene eindscore meer mogelijk; het betreft hier immers een duidelijk met de korpsen afgesproken leveringsverplichting aan het EMM.

Aandachtsveld opsporing

Dimensie Kwaliteit: Indien hier geel gescoord wordt, kan de eindscore van het politiekorps nog steeds groen zijn. Indien hier rood gescoord wordt, is een groene eindscore niet mogelijk.

Dimensie Slachtofferbejegening: Deze dimensie dient groen te zijn om als eindscore groen te krijgen.

Dimensie Weging: De mensenhandel kent al enkele jaren landelijk een hoge prioritering. De score groen op deze dimensie is een voorwaarde voor een groene eindscore.

Dimensie Financieel rechercheren: Bij mensenhandel is het belangrijkste oogmerk financieel gewin. Belangrijk is dat in ieder onderzoek financiële recherche wordt ingezet en in dossiers een financiële paragraaf wordt opgenomen. Een groenscore op deze dimensie is een voorwaarde voor een groene eindscore.

2.4.2 Monitor- en weegteam

De beoordeling van de inzet en de prestaties van de politiekorpsen is uitgevoerd door een monitorteam, wisselend bestaande uit leden van de Landelijke Expertgroep Mensenhandel, korpsexperts en experts mensenhandel. Deze onderzoekers kregen daarbij ondersteuning van rapporteurs.[12] Bij nagenoeg alle korpsgesprekken en gesprekken met de externe partners was een notulist aanwezig. De deelnemers van dit team zijn niet ingezet op de beoordeling van het eigen korps.

De weging is vervolgens uitgevoerd door een weegteam. [13] Op basis van de weging is de eindscore per korps tot stand gekomen.

[12] *Zie bijlage 1*

[13] *Zie bijlage 2*

Beoordeling korpsen 2011-2012

In de paragrafen 3.1 tot en met 3.25 wordt per politiekorps een toelichting gegeven op de score. Elke paragraaf van de weergave van de korpsresultaten bestaat uit de volgende onderdelen:

- Titel (naam korps met eindscore)
- Toelichting op Organisatie
- Toelichting op Toezicht
- Toelichting op Informatie-uitwisseling
- Toelichting op Opsporing
- Oordeel met kleurenbalk over de externe partners
- Prognose voor 2013- 2014

Indien door een korps geen oordeel (kleur wit in kleurenbalk) over de samenwerking met een bepaalde ketenpartner is gegeven, dan betekent dit dat er binnen het korps onvoldoende ervaringsgegevens waren om tot een gewogen oordeel te komen.

Voor de beoordeling van de korpsen ten aanzien van het EMM is gekeken naar het oordeel over de invulling van de ambities die voor 2011-2012 door vertegenwoordigers van het managementteam van het EMM zijn uitgesproken of gepresenteerd. De beoordeling omvat het oordeel van de geïnterviewde korpsvertegenwoordigers over het EMM:

- Op welke wijze en in welke mate is voldaan aan de door het EMM geambieerde/geuite verwachtingen? Dit betreft onder andere de expertiserol, de nationale informatiecoördinatie en het gevraagd en ongevraagd leveren van onderzoeksvoorstellen (preweegdocumenten, CSV's of projectvoorstellen).
- In welke mate (kwaliteit en kwantiteit) is door het EMM nieuwe of extra informatie aan de korpsen verstrekt na het aanleveren van signalen of informatie vanuit de korpsen?

Daarnaast zijn de korpsen beoordeeld op het nakomen van de aan hen opgelegde verplichting informatie aan het EMM te verstrekken (dimensie *aanleveren EMM,* behorende bij het aandachtsveld IGP). Deze score is onderdeel van het overzicht in paragraaf 3.26.

Ten slotte: elk korps hanteert een eigen benaming van en geeft een eigen invulling aan de controleteams en de opsporingsteams betreffende prostitutie & mensenhandel. In de uitwerking hebben we daar zo veel mogelijk rekening mee gehouden door de termen van de korpsen zelf te hanteren. De beoordeling is echter toegespitst op de daadwerkelijke uitvoering van de toezicht- en opsporingstaak en niet op het al dan niet aanwezig zijn van afdelingen, teams of anderszins. De Korpsmonitor kijkt primair naar inzet en prestaties. De inrichting van de organisatie - vooral de borging daarvan - is onderdeel van het aandachtsveld Organisatie.

2.5 Groningen

2.5.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Groningen voldoet aan de gestelde organisatienorm. Het Referentiekader mensenhandel wordt volledig gevolgd. De korpsexpert is ervaren en kundig, weet goed in te spelen op veranderingen in de omgeving en schakelt tijdig het netwerk in. Hij beschikt over een duidelijk mandaat van de korpsleiding en heeft hierdoor een grote zelfstandigheid om operationele besluiten te nemen. De gedragscode wordt streng nageleefd.

2.5.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Er is wat betreft dit aandachtsveld sprake van kwaliteit, continuïteit en toezicht op de vergunde branche conform de norm. Net als in 2010 is de continuïteit goed geborgd door een jaarplanning. In alle gemeenten wordt het toezicht uitgevoerd door de toezichthouders van de gemeente. Het korps zet in de gemeente Groningen structureel vier medewerkers in voor aanvullende toezichtstaken. De niet-vergunde branche krijgt voldoende aandacht. Er is een groeiend zicht op deze branche door intensivering van het toezicht (o.a. internetrecherche). Hierbij wordt zichtbaar dat er een toenemende verschuiving is van de vergunde branche naar o.a. thuiswerk. Het RIEC wordt ingezet voor de aanpak van de niet-vergunde prostitutie en mensenhandel.

2.5.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Voldaan wordt aan de gestelde normen. Er is een goedwerkende centrale informatiecoördinatie. De informatie-uitwisseling met de ketenpartners is op basis van het RIEC-convenant in orde. Dat geldt ook voor de uitwisseling met de niet RIEC-partners. Voor de themaverspreiding is een recherchedag voor 300 medewerkers georganiseerd, die veel positieve reacties opleverde. Alle informatie wordt structureel uitgewisseld met het EMM.

2.5.4 Opsporing

De kwaliteit van de opsporing is goed geborgd. Door beperkte capaciteit bij de politieacademie heeft het korps problemen gehad met het snel opleiden van mensen. Bijna alle medewerkers van het RUIT zijn PCM-gecertificeerd. Het korps kan steeds terugvallen op hulp van aangrenzende regiokorpsen.

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

De CIE wordt structureel ingezet voor mensenhandelonderzoeken. Er is een vast CIE-koppel dat o.a. mensenhandel als aandachtsgebied heeft. De slachtofferbejegening voldoet aan de norm. Het korps heeft een goed zicht op zaken. Dit zorgt ervoor dat bij de weging en sturing van zaken de bestrijding van mensenhandel prioriteit krijgt. Bij ieder strafdossier wordt een financiële paragraaf gevoegd. Er zijn nog weinig ontnemingen gerealiseerd.

2.5.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Groningen is: **CONFORM NORM**

2.5.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

De samenwerking met de externe partners is over het algemeen goed. Groningen vindt – net als in 2012 - dat het van het EMM nog te weinig producten ontvangt. Het korps verwacht frequenter signalen en preweegdocumenten van het EMM te ontvangen. Het beseft dat het EMM afhankelijk is van registraties door de politie en verwacht een actievere inwinning door het EMM. Net als in 2010 is er enige kritiek op de bereikbaarheid van CoMensha buiten de kantooruren. Ook signaleert het korps dat de politie geen bericht ontvangt, als slachtoffers weglopen uit de opvanglocatie.

2.5.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2010 te behalen resultaten benoemd. Opgemerkt wordt dat het gewenst is dit onderwerp op de agenda van deze driehoek te houden.

2.5.8 Prognose 2013-2014

- Kwaliteit behouden.

2.6 Fryslân

2.6.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Fryslân voldoet aan de gestelde normering. Het Referentiekader wordt gevolgd. De korpsexpert heeft veel affiniteit met het onderwerp en investeert voortdurend in de versterking van de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. De korpsexpert heeft ruim mandaat en veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden om het werk in het korps te organiseren. De gedragscode is binnen het MIT bekend en wordt nauwkeurig gevolgd. De wens leeft om de gedragscode breder in het korps bekend te maken bijv. bij de wijkagenten die ook betrokken zijn bij het toezicht op de prostitutie.

2.6.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps Fryslân voert het aantal controles uit, zoals is bepaald in het Referentiekader, maar merkt op dat dit weinig oplevert. De vergunde branche is goed in beeld. Informatie over misstanden in de vergunde of niet-vergunde branche wordt uit andere bronnen en door tips verkregen. Het korps houdt structureel toezicht op de niet-vergunde branche o.a. door op het internet te zoeken naar prostitutieadvertenties. Fryslân laat deze internetaanbieders duidelijk merken dat ze constant in de gaten worden gehouden. Misstanden worden besproken in het ketenoverleg en te allen tijde aan het bestuur gerapporteerd. De toezichthouders van de politie zijn door de burgemeester aangewezen en zijn allen gecertificeerd.

2.6.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft een goed werkende informatieorganisatie voor de aanpak van prostitutie en mensenhandel. Binnen de informatieorganisatie worden registratiesystemen structureel gescand op mensenhandelsignalen. Er is in het korps een goede centrale informatiecoördinatie. Vanuit dit punt worden teamleden, maar ook buurtagenten gebrieft. Anders dan in 2010 is er nu een maandelijkse aanlevering van signalen aan het EMM. De korpsexpert is van mening dat het EMM in staat moet worden gesteld zelf informatie bij korpsen in te winnen en verder te behandelen.

2.6.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

In het korps zijn permanent zeven medewerkers vrij gemaakt voor het Mensenhandel Interventie Team (MIT). Het MIT is een multidisciplinair team dat nauw samenwerkt met de VP. De inzet van de CIE vindt plaats op ad hoc basis, deze inzet levert nog weinig op. De slachtofferbejegening geschiedt conform de aanwijzing van het O.M. en het Referentiekader. Fryslân heeft op korpsniveau goed zicht op lopende zaken en een goede sturing op de toedeling van opsporingscapaciteit. In het korps is een financieel rechercheur toegevoegd aan het MIT. In mensenhandeldossiers is altijd een financiële paragraaf. Vanuit een proeftuin mensenhandel heeft het korps een verhoorplan voor financieel verhoor ontwikkeld.

2.6.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Friesland is: **CONFORM NORM**

2.6.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps spreekt over een goede samenwerking met alle externe partners. Het merkt op dat het zeer frequent overleg heeft met het OM, dat er goed contact is met het bestuur en dat momenteel met de gemeenten wordt gesproken over de uitvoering van de toezichthoudende taak door de gemeenten. Het heeft geregeld contact met het EMM en stelt voor om de rol van het EMM te heroverwegen, want het heeft bedenkingen tegen de huidige rol van het EMM. Het korps vindt dat het EMM expertise met een landelijke visie en een signaleringsfunctie moet hebben. Het korps maakt geen gebruik van een zorgcoördinator en ook niet van de diensten van CoMensha. Het vindt de bereikbaarheid van CoMensha onvoldoende. Het heeft frequent overleg met de Belastingdienst en de ISZW en in mindere mate contact met de Koninklijke Marechaussee.

2.6.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken. Het plan is om in 2013 de toezichtstaak over te dragen aan de gemeenten. Er is een ketenregisseur aangesteld.

2.6.8 Prognose 2013-2014.

- De geborgde kwaliteit behouden.
- Toezichtstaken naar de gemeenten.

2.7 Drenthe

2.7.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Drenthe voldoet aan de gestelde normeringen. De korpsexpert beschikt over ruime kennis en veel vaardigheden om illegale prostitutie en mensenhandel aan te kunnen pakken. Ook heeft hij voldoende mandaat. De gedragscode is bij alle leden van het PCT bekend en wordt nauwkeurig gevolgd.

2.7.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps Drenthe beschikt over een vast controleteam (PMT) met gecertificeerde teamleden. Dit team is in de verslagperiode gestart met gecombineerde controles met toezichthouders van de gemeente. Alle vergunde inrichtingen werden gemiddeld 1 x per twee maanden gecontroleerd. In 2012 werd er meer toezicht uitgeoefend op thuiswerkers en op aanbiedingen van prostitutie op parkeerplaatsen en in hotels, in advertenties en op het internet. In 2012 werd ook toezicht uitgeoefend op overige uitbuiting in de tuinbouw. In de regio werd illegale escort gesignaleerd, die steeds wisselde van locatie. Het korps heeft de escort voldoende in beeld mede door goede contacten met de hotelbranche. In Drenthe is geen vergunde escort.

2.7.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over een goede informatiestructuur. De centrale informatiecoördinatie voor de aanpak van prostitutie en mensenhandel berust bij het RIK. Drenthe verstrekt maandelijks (volgens opgave 10 x in 2012) gegevens aan het EMM. De verspreiding van themakennis is vooral extern gericht. Over de interne verspreiding wordt geen informatie verstrekt.

2.7.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

In het korps zijn vier vaste rechercheurs voor mensenhandelzaken. Deze capaciteit is voldoende en indien nodig kunnen extra mensen aan het opsporingsteam worden toegevoegd. Slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging zijn ten opzichte van 2010 verbeterd en voldoen nu aan de norm. Er is goed zicht op zaken door standaardisatie en kortere sturingslijnen. Nagenoeg elk dossier mensenhandel heeft een financiële paragraaf en zo mogelijk vindt ontneming plaats Deze ontneming is ook gericht op de facilitators.

2.7.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Drenthe is: **CONFORM NORM**

2.7.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps vindt dat er sprake is van een goede samenwerking met alle externe partners. Daarbij merkt het op dat het EMM een actievere en een meer kwalitatieve rol moet spelen bij de (informatie)coördinatie van de bestrijding van mensenhandel. Tevens wordt opgemerkt dat de bereikbaarheid van en plaatsing door CoMensha aandacht verdienen. Drenthe regelt nu vaak zelf de slachtofferopvang. In 2012 verrichtte het korps twee onderzoeken samen met de ISZW. Ten aanzien van de politieacademie wordt opgemerkt dat het toelatingsbeleid voor de PCM aandacht behoeft. Het korps heeft twee medewerkers (BOA's) voor de opleiding aangemeld, maar deze werden niet toegelaten, omdat ze niet de voorgeschreven vooropleiding hadden gevolgd.

3.3.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van de Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek besproken. Er wordt nog bezien of een ketenregisseur kan worden aangesteld. Verder worden er afspraken gemaakt over de vorm van toezicht in samenwerking met de gemeenten.

2.7.7 Prognose 2013-2014

- Toezicht zo veel mogelijk overdragen aan de gemeenten. Uitvoeren van gezamenlijke controles met gemeenteambtenaren.
- Kennisverspreiding blijft belangrijk; krijgt de komende tijd weer meer aandacht.
- Schaalvergroting zal meer mogelijkheden bieden voor toezicht en opsporing van mensenhandel.

2.8 IJsselland

2.8.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps IJsselland volgt het Referentiekader. De korpsexpert heeft voldoende kwaliteit en investeert in de kwaliteitsverbetering van het team en van het prostitutietoezicht en de opsporing van mensenhandel. Het korps besteedt veel aandacht aan de samenwerking met het RIEC en de gemeenten. De korpsexpert heeft voldoende mandaat om zijn werkzaamheden te kunnen organiseren. De gedragscode is bekend bij alle teamleden en wordt strikt gevolgd.

2.8.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Alle negen toezichthouders zijn gecertificeerd en aangewezen door de gemeenten. Voor het toezicht op de prostitutie zorgt de politie. Eén keer per twee maanden vindt over de aanpak van prostitutie overleg plaats met de gemeenten en andere betrokken ketenpartners. Er is een jaarplanning voor de controles van de vergunde branche. Met ingang van 2012 worden minimaal zes controles per jaar uitgevoerd. In 2011 werd de vergunde branche 2-3 keer gecontroleerd. Het PCT was in 2011 nog in opbouw en de teamleden waren in opleiding. Nu wordt gestuurd op het toezicht op de vergunde branche en is er een planning. In de verslagperiode waren er vrijwel geen misstanden in de vergunde branche. De escort werd niet structureel gecontroleerd m.u.v. de vergunde escort. Incidenteel werd er toezicht op de niet-vergunde branche uitgeoefend. Er is in IJsselland nog onvoldoende zicht op de niet-vergunde branche. Incidenteel is er toezicht op de overige vormen van uitbuiting in de tuinbouw, de uitzendbranche, de asbestverwerking en in het drugsmilieu.

2.8.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatie-coördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

IJsselland beschikt over een goede informatieorganisatie en over een centrale informatiecoordinatie. Alle signalen van mensenhandel worden in een centraal systeem geregistreerd en centraal behandeld. De systemen worden centraal gescand op signalen van mensenhandel. De themakennis wordt breed in het korps verspreid via een nieuwsbrief, korpskrant en presentaties. Dit levert toename van signalen van mensenhandel op. De signalen van mensenhandel worden structureel via het RIK aan het EMM gezonden. Het streven is dat het EMM zelf signalen kan halen uit het basissysteem van het regiokorps.

2.8.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

In het korps is een vast opsporingsteam mensenhandel, samengesteld uit leden van de VP en het PCT. De onderzoeken die op de signaallijst naar voren komen, worden uitgevoerd. Desgewenst wordt vanuit het regionaal stuurgroepoverleg extra capaciteit beschikbaar gesteld. Er zijn geen afspraken over het aantal te draaien onderzoeken. De CIE'ers runnen gevraagd en ongevraagd op mensenhandelsignalen en hebben frequent bruikbare informatie. Alle medewerkers die betrokken zijn bij de intake van slachtoffers, zijn PCM-gecertificeerd. De gesprekken en bevindingen worden schriftelijk vastgelegd in de BVH met een proces-verbaal van bevindingen. De informatieve gesprekken worden niet opgenomen. De informatie wordt centraal gestuurd en een MRO wordt in overleg met het OM gestart. Zaken worden aangeleverd aan een regionale weegploeg en/of de Officier van Justitie belast met mensenhandelzaken. In IJsselland is structureel één financieel rechercheur beschikbaar voor het team mensenhandel, daarnaast wordt er regionaal om expertise gevraagd. Ieder projectplan heeft een financiële component. In 2011 vonden twee ontnemingen plaats.

2.8.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps IJsselland is: **CONFORM NORM**

2.8.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

2.8.7 Oordeel over de externe partners

Het korps IJsselland is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Daarbij wordt opgemerkt dat het aanleveren van signalen aan het EMM anders moet. Maandelijks wordt er veel tijd en energie gestoken in het maken van de signaallijst, terwijl het EMM zelf signalen uit de BVO zou moeten kunnen halen. IJsselland vindt dat het EMM de afgelopen vier jaar geen meerwaarde had. In de afgelopen twee jaar zijn er geen preweegdocumenten of onderzoeksvoorstellen van het EMM ontvangen. Ook koppelt het EMM onvoldoende terug. De bereikbaarheid en zorg voor de opvang van slachtoffers door CoMensha zijn onvoldoende en vereisen aandacht. De samenwerking met de grote gemeenten gaat goed; van samenwerking met kleine gemeenten is incidenteel sprake. IJsselland maakt gebruik van het RIEC, waarbij alle 81 gemeenten zijn aangesloten.

2.8.8 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Alle punten uit 2010 zijn gerealiseerd, behalve meer toezicht op de niet-vergunde branche.

Gemeente Deventer heeft een BIBOB traject ingezet gericht op de prostitutiestraat in Deventer, waardoor een groot gedeelte van de ramen moest sluiten. Er is een casusoverleg mensenhandel onder verantwoordelijkheid van het RIEC, met o.a. de Belastingdienst, de gemeente, de GGD en de sociale recherche.

2.8.9 Prognose 2013-2014

- Aandacht verschuiven naar niet-vergunde branche.
- Aandacht voor het samenvoegen met Oost in het kader van de NP; een traject met de VP is wel een zorgpunt, want iedere regio heeft het anders geregeld en dat moet bij elkaar worden gebracht.
- Aandacht voor behoud kwaliteit mensenhandel.

2.9 Twente

2.9.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Twente voldoet aan vrijwel alle gestelde normen. In 2012 was er tijdelijk geen portefeuillehouder mensenhandel. De korpsexpert beschikt over veel kennis en ervaring op het gebied van de bestrijding van mensenhandel. De korpsexpert heeft voldoende mandaat. De gedragscode wordt geregeld onder de aandacht van de PCT-medewerkers gebracht. Er hebben zich geen incidenten voorgedaan.

2.9.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het PCT bestaat uit vier gecertificeerde medewerkers. Alle leden van het PCT zijn door de burgemeester als toezichthouder aangewezen. Het zwaartepunt van de controles is verlegd van de vergunde naar de niet-vergunde branche. In het korps is geen jaarplanning voor de controles. Deze planning is in 2011 gestopt en zou plaats maken voor een andere methodiek. Deze is nog niet gerealiseerd. Het aantal controles van de vergunde branche is afgenomen, omdat er veel meer intakegesprekken zijn gehouden. Twente hanteert de gedifferentieerde aanpak, met vooral aandacht voor de nachtclubs met bars. Voor de opsporing en project-voorbereiding van mensenhandelzaken is meer aandacht. Met het toezicht zijn de gemeenten meer belast, zodat het korps zijn aandacht vooral kan richten op de opsporing van mensen-handel. Er is onvoldoende toezicht op de niet-vergunde branche; incidenteel wordt hier aan-dacht aan besteed.

2.9.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis Verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Alle signalen van mensenhandel worden in één basissysteem geregistreerd. De informatie wordt structureel gescand op signalen mensenhandel en zo mogelijk veredeld. Eén keer per maand vindt signalenoverleg plaats met het OM. Vanuit het PCT wordt de aanpak prostitutie en mensenhandel gecoördineerd. Niet via de informatieorganisatie, omdat deze onvoldoende bekend is met dit onderwerp. De themakennis wordt korpsbreed verspreid o.a. door voorlich-ting bij werkoverleg en het verstrekken van signalenkaartjes. Het EMM wordt structureel geïnformeerd.

2.9.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Twente heeft voldoende capaciteit en kwaliteit voor de uitvoering van opsporingsonderzoeken van mensenhandel. Alle onderzoeken mensenhandel worden ondersteund door deskundigen van het prostitutieteam. De CIE heeft een duidelijke rol bij de aanpak van mensenhandel. De bejegening van de slachtoffers van mensenhandel is correct. Een stuurgroep mensenhandel komt elke twee weken bijeen en bespreekt de voortgang van lopende zaken. Per projectvoorstel worden de prioriteiten bepaald. De korpsexpert heeft geen zicht op de sturing van onderzoeken, maar weet wel welke zaken er draaien. Elk aangemeld onderzoek mensenhandel wordt opgepakt. Bij elk dossier wordt een financiële paragraaf gevoegd en zo mogelijk volgt ontneming.

2.9.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Twente is: **CONFORM NORM**

2.9.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

2.9.7 Oordeel over de externe partners

Het korps Twente vindt dat de samenwerking met het bestuur aandacht verdient. Dit geldt niet voor alle gemeenten. In een aantal gemeenten is minder aandacht voor de controle van de prostitutie. Bestuurlijke rapportages blijven soms liggen. De samenwerking met het EMM vraagt nog steeds aandacht. Het korps is tevreden over het contact met het EMM, maar ziet geen meerwaarde in de producten van het EMM. Er is geen structurele samenwerking met de KMar, maar wel wordt er goed samengewerkt met de ISZW en de Belastingdienst. CoMensha is in het weekend onvoldoende bereikbaar. In Twente is een zorgcoördinator aangesteld voor twee dagen per week.

2.9.8 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Afgesproken is dat de gemeenten meer hun verantwoordelijkheid zouden nemen voor de uitvoering van HON 1, 2, 3. Dit is niet gerealiseerd. Het doel is dat de politie haar capaciteit meer op mensenhandelonderzoeken kan inzetten.

2.9.9 Prognose 2013-2014

- De gemeenten meer laten doen op het vlak van het toezicht op de prostitutie.

2.10 Noord- en Oost-Gelderland

2.10.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Noord- en Oost-Gelderland voldoet aan alle gestelde normen. Het Referentiekader wordt gevolgd en wordt gebruikt als uitgangspunt voor de vorming van de eenheid Oost-Nederland. De korpsexpert heeft ruime ervaring op het gebied van de bestrijding van mensenhandel door al zijn taken, rollen en posities, die hij regionaal en landelijk vervult. De gedragscode wordt strikt gevolgd en de naleving daarop gecontroleerd.

2.10.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

In het team MEPRO (Team mensenhandel- en prostitutie) zijn alle toezichthouders gecertificeerd. Het team houdt zich hoofdzakelijk bezig met het herkennen en veredelen van signalen voor preweegvoorstellen. Daarnaast houdt het zich bezig met controles en opsporingsonderzoeken. In het regiokorps is een jaarrooster voor controles, dat wordt gevolgd. Er zijn zes controles per jaar en tussendoor worden ook controles uitgevoerd, zoals surveilleren op internet en escortcontroles. In de regio is gedifferentieerd toezicht. Er is een goed overzicht van de omvang, aard en uitkomsten van de controles. In 2011 was er onvoldoende aandacht voor de niet-vergunde sector vanwege een capaciteitstekort. In 2012 heeft het team extra geïnvesteerd in de omgekeerde escortcontroles. Ook was er specifiek aandacht voor hotel- en campingprostitutie en thuiswerkers. In 2012 startte het casusoverleg mensenhandel, geïnitieerd door het RIEC.

2.10.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In het regiokorps is een goede informatieorganisatie met een centrale informatiecoördinatie voor mensenhandel. De centrale informatiecoördinatie is gericht op mensenhandel en illegale prostitutie. In het korps wordt een brede kennis van de aanpak van mensenhandel overgedragen. Aansluiting wordt er gezocht bij de IBT. Er is een korpsbrede aandacht voor het onderwerp mensenhandel en het is bekend waar signalen van mensenhandel moeten worden geregistreerd. Maandelijks worden signalen van mensenhandel naar het EMM gezonden.

2.10.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Er is geen vast team voor de opsporing van mensenhandel. Het MEPRO draait zo mogelijk zelfstandig onderzoeken en wordt ook ingezet bij regionale onderzoeken die door de Zwacri worden uitgevoerd. Vaak zijn multidisciplinaire teams met onderzoeken belast. In het korps wordt de CIE ingezet bij de bestrijding van mensenhandel. De CIE sluit zich aan bij onderzoeken van het MEPRO. Slachtofferbejegening geschiedt conform de norm. De procesverantwoordelijkheid en de weging beantwoorden aan de landelijke norm. Er is voor gekozen om de stuurploeg te laten beslissen of en door wie een onderzoek wordt opgepakt. In alle onderzoeken wordt financieel gerechercheerd.

2.10.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Noord- en Oost-Gelderland is: **CONFORM NORM**

2.10.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is over het algemeen goed te spreken over de samenwerking met de ketenpartners. Alleen aan de verwachtingen betreffende het EMM en CoMensha wordt niet voldaan. De contacten met het EMM zijn goed, alleen de informatie die het EMM verstrekt is kwalitatief en kwantitatief onvoldoende. CoMensha is onvoldoende bereikbaar buiten de kantooruren en levert niet altijd de gevraagde coördinatie van opvang.

2.10.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Niet bekend is of deze resultaten zijn behaald.

2.10.8 Prognose 2013 - 2014

- Vasthouden aan uitgangspunten van het Referentiekader.
- Samenwerking met het RIEC.
- Een grotere slagkracht bereiken door samenwerking met ketenpartners.

2.11 Gelderland-Midden

2.11.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Gelderland-Midden heeft het Referentiekader mensenhandel voldoende ingevoerd in de organisatie en voldoet aan de gestelde norm. De taak van de korpsexpert is een neventaak. Hij is vooral uitvoerend leidinggevende. Hij beschikt over voldoende kwaliteit om deze rol te vervullen. De aandacht voor de gedragscode is beperkt en vaak ad hoc en het lijkt dat de aandacht verslapt.

2.11.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Controles worden door het PCT gehouden. Alle zes leden van het PCT zijn gecertificeerd en aangewezen door de burgemeesters van de grote gemeenten. In veertien gemeenten is de politie geen toezichthouder. In deze gemeenten zijn geen vergunde seksinrichtingen, maar wel worden er geregeld signalen van prostitutie opgevangen. Jaarlijks wordt de vergunde branche niet conform de norm gecontroleerd. Bij de controles worden nagenoeg geen signalen van mensenhandel geconstateerd. In 2011 en 2012 waren er geen controles vergunde escort. Controles op de niet-vergunde branche werden alleen gehouden bij signalen van mensenhandel. Het korps heeft initiatieven genomen om zicht te krijgen op campingprostitutie en prostitutie op homo-ontmoetingsplaatsen. Hiermee voldoet het korps nog niet aan de criteria van de dimensie niet-vergunde branche, maar er is wel een positieve ontwikkeling in gang gezet. Signalen van overige uitbuiting m.b.t. binnenvaart, Chinese restaurants en krantenverkoop worden opgepakt of aan de ISZW, de Belastingdienst of de KMar gemeld.

2.11.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale Informatiecoördinatie	Themakennis Verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

De informatieorganisatie en de centrale coördinatie voldoen aan de norm die geldt voor deze dimensies. De Ketenregie voor mensenhandel is door de gemeenten belegd in een bestuurlijke werkgroep. Deze werkgroep – alleen voor Ede, Arnhem en Duiven - komt eens per 2-3 maanden bij elkaar onder voorzitterschap van het RIEC. De themakennis wordt verspreid via briefings, presentaties en voorlichtingsbijeenkomsten en opsporings- en themadagen. Signalen van mensenhandel worden maandelijks gezonden naar het EMM.

2.11.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel Rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps Gelderland-Midden heeft veel capaciteit besteed aan enkele grote mensenhandel-onderzoeken. Daardoor was er niet steeds capaciteit voor onderzoeken beschikbaar. Bij opsporingsonderzoeken wordt zo veel mogelijk gewerkt met een multidisciplinair team. De behandeling van slachtoffers verloopt volgens de vastgestelde norm. De CIE is nadrukkelijk betrokken bij de onderzoeken naar mensenhandel. Er zijn twee CIE-medewerkers speciaal met de bestrijding van mensenhandel belast. Alle zaken worden besproken in een stuurploeg en krijgen prioriteit. In ieder dossier zit een financiële paragraaf. Ontneming is eerder uitzondering dan regel. Het financieel rechercheren is nog onvoldoende geborgd.

2.11.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gelderland Midden is: **AANDACHT**

Deze score is bepaald door de geelscores van het aandachtsgebied toezicht. Het korps heeft een flinke stap voorwaarts gezet en zit dicht bij een groene eindscore.

2.11.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps Gelderland-Midden is tevreden over de huidige samenwerking met de ketenpartners. De samenwerking met de gemeenten blijft nog beperkt tot de grote gemeenten. De kleine gemeenten menen nog steeds dat bij hen geen sprake is van seksuele uitbuiting. De producten van het EMM worden als onvoldoende beoordeeld. Het korps stelt voor om het EMM op te heffen. Volgens Gelderland-Midden kan CoMensha niet aan de vraag voldoen en is de coördinatie onvoldoende.

2.11.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Gemeenten pakken de rol van de ketenregisseur weer op en daarmee heeft mensenhandel bij het bestuur meer prioriteit gekregen. Het RIEC speelt een steeds belangrijkere rol bij de bestrijding van mensenhandel.

2.11.8 Prognose 2013-2014

- Toezicht op de niet-vergunde branche neerleggen bij de gemeente.
- Casusoverleg doorontwikkelen en focussen op fenomeenaanpak in samenwerking met ketenpartners.

2.12 Gelderland-Zuid

2.12.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Gelderland-Zuid voldoet aan vrijwel alle normen. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode is bij de medewerkers van het PCT bekend en wordt in de briefings voorafgaande aan de controles onder de aandacht van de toezichthouders gebracht.

2.12.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Alle medewerkers PCT zijn gecertificeerd en door de burgemeesters aangewezen. Er is geen jaarplanning van de controles van de seksinrichtingen. De controles worden per maand gepland, maar niet altijd uitgevoerd. De opsporing heeft voorrang op de controles. Het korps haalt de zes controles per jaar niet. Het wil de toezichtstaak betreffende de kleinere inrichtingen aan de gemeenten overdragen. Het RIEC moet bij deze controles volgens het korps een belangrijkere rol in spelen. Er is in het korps, net als in 2010, onvoldoende capaciteit beschikbaar om aan het gewenste aantal controles te kunnen voldoen. Het toezicht op de vergunde en niet-vergunde branche is onvoldoende. Ad hoc wordt internet afgezocht op signalen van mensenhandel en als er een treffer is, wordt de locatie in de controle meegenomen. Het korps heeft geen zicht op de escort in de regio.

2.12.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis Verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het aandachtsveld informatie is in vergelijking met de Korpsmonitor 2010 wel verbeterd, maar nog niet voldoende om te voldoen aan de norm. De informatieorganisatie wordt specifiek voor mensenhandel ingezet. De vrijgemaakte functionaris (0,5 fte) wordt vaak op andere prioriteiten ingezet. Er is in het korps een centrale informatieregistratie, maar ver- en bewerking gegevens worden niet georganiseerd. De informatiecoördinatie is onvoldoende belegd binnen de informatieorganisatie. De informatiecoördinatie blijft beperkt tot het team mensenhandel van het korps. Het aanleveren van gegevens aan het EMM is sterk verbeterd in vergelijking met 2010. Maandelijks worden de gegevens aan het EMM gezonden en zo nodig wordt tussendoor informatie eerder verstrekt.

2.12.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het regiokorps voldoet aan de kwaliteitsnorm en de norm die gesteld is voor de slachtoffer-bejegening. Er is een structureel capaciteitstekort voor mensenhandelonderzoeken. Jaarlijks vinden vier grote onderzoeken plaats en zijn er 30-40 art 27 Sv-constructies in onderzoek. Voor de mensenhandel wordt geen vast CIE-koppel ingezet, wat als nadeel wordt gezien. Wel levert de CIE ad hoc een bijdrage aan het team. Er is op twee niveaus een stuurploeg, regio-naal en districtelijk. De vraag naar recherchecapaciteit voor mensenhandelonderzoeken is groter dan het aanbod. Besluiten over de aanpak worden genomen op basis van een duidelijk sturings- en wegingsproces. Mensenhandelzaken krijgen een hoge prioriteit, maar moeten ook geregeld concurreren met andere prioritaire zaken. Financieel rechercheren verloopt conform de norm. In 2011 zijn twee grote ontnemingen gerealiseerd.

2.12.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gelderland-Zuid is: **ONVOLDOENDE.**

Deze score is gebaseerd op de rode scores bij de aandachtsvelden toezicht en informatie. Het toezicht lijkt in de onderzoeksperiode achteruit te zijn gegaan in vergelijking met de vorige Korpsmonitor P&M.

2.12.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de ketenpartners. Het merkt op dat in de driehoek de inzet van de gemeentelijke toezichthouders en de samenwerking met hen zijn afgewezen. De gemeenten werken bij voorkeur aan de hand van een bestuurlijke rapportage van de politie. Kleinere gemeentes worden bezocht en begeleid door het RIEC, met een positief resultaat. Het EMM wordt aangemerkt als een veredeld doorgeefluik dat vaak eigen, onjuiste of onvolledige informatie verstrekt. CoMensha geeft onvoldoende begeleiding aan slachtoffers.

2.12.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Op diverse niveaus wordt gewerkt aan de benoemde activiteiten. Prognose 2013-2014.

- Komen tot casusoverleg, zorgcoördinatie en ketenoverleg.
- Huidige aanpak RIEC m.b.t. ketenaanpak versterken.
- Aansluiting maken met andere oostelijke districten.

2.13 Utrecht

2.13.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Utrecht heeft de referenties van het Referentiekader ingevoerd en blijft deze volgen. De huidige korpsexpert toont veel inzet. Gelet op korte periode dat hij deze functie vervult, zijn de kwaliteit en het mandaat van de korpsexpert niet in de beoordeling meegenomen. Binnen het korps is al vele jaren gebrek aan continuïteit wat betreft de korpsexpertfunctie. De twee voorafgaande korpsexperts die werkzaam waren in de onderzoeksperiode, toonden onvoldoende affiniteit met het onderwerp. De gedragscode krijgt geregeld aandacht binnen de unit mensenhandel. In bijeenkomsten wordt deze aangehaald of besproken. Bij controles is er altijd aandacht voor de gedragscode. Incidenten worden direct opgepakt.

2.13.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

De Unit mensenhandel bestaat uit dertien gecertificeerde toezichthouders die allen als toezichthouder door de burgemeester van Utrecht zijn aangewezen. De indruk bestaat dat de vragenlijst en interviews voornamelijk de stad Utrecht betreffen. Een duidelijk beeld van de aanpak in de gehele regio ontbreekt. Het aantal afgesproken controles wordt uitgevoerd, voor een deel gedifferentieerd. Het toezicht wordt met toezichthouders van de gemeente Utrecht uitgeoefend. Op het Zandpad en de tippelzone wordt drie keer per week toezicht gehouden. Controles worden volgens een jaarplanning uitgevoerd. Er is goed zicht op de vergunde en de niet-vergunde branche. Escort- en hotelcontroles worden geregeld uitgevoerd. Het RIEC en de gemeente Utrecht worden ingezet voor de eerste stappen HON. Utrecht signaleert een krimpende vergunde branche en onderzoekt waar prostituees naartoe 'vluchten'. Na klachten wordt er opgetreden tegen illegale bordelen, massagesalons en thuiswerkers. Het toezicht op de niet-vergunde branche gaat van incidenteel naar structureel. Ook het toezicht op overige vormen van uitbuiting wordt met ketenpartners uitgeoefend.

2.13.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In Utrecht is een goede informatieorganisatie en centrale informatie coördinatie. Binnen het TMSI komt alle informatie binnen en wordt deze veredeld. Drie medewerkers zijn fulltime belast met de informatietaken. Alle signalen worden centraal geregistreerd. Themakennis wordt o.a. via een IBT-blok verspreid. Er is een tweedaagse cursus gegeven aan 170 mede-

werkers van de gemeenten in de regio. Maandelijks wordt via het RIK-NIK kanaal door het TMSI informatie aan het EMM gezonden.

2.13.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

De onderzoeken worden uitgevoerd door de unit mensenhandel, die bestaat uit 25 medewerkers, van wie dertien PCM-gecertificeerd. Zwaardere zaken worden te allen tijde opgepakt door een multidisciplinair team binnen de afdeling zwacri van de Divisie Recherche. De unit mensenhandel levert dan expertise (gecertificeerden) aan dit team. Ook worden er mensenhandelonderzoeken op districtsniveau verricht met steun van de unit mensenhandel. Slachtoffers worden bejegend conform de richtlijnen. In het korps is sprake van goed zicht op en een duidelijke sturing van mensenhandelzaken. De onderzoeken worden wekelijks met het OM besproken. De mensenhandelonderzoeken krijgen in Utrecht een hoge prioriteit, ook bij de afdeling zware criminaliteit (zwacri). Twee CIE'ers zijn gelabeld voor informatie-inwinning mensenhandel en leveren bruikbare signalen van mensenhandel. Het team beschikt over een vaste financiële rechercheur, die meerdere ontnemingen is gestart of heeft gerealiseerd.

2.13.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Utrecht is: **AANDACHT**

Er is tot een geelscore gekomen, omdat het korps in 2011 en 2012 onvoldoende continuïteit liet zien wat betreft de invulling van de taken en verantwoordelijkheden van de korpsexpert. De huidige korpsexpert lijkt te voldoen aan de kwaliteitseis, echter zijn functioneren betrof slechts een klein deel van de onderzoeksperiode en is daarom in de beoordeling niet meegenomen. Overigens scoort het team totaal conform de norm.

2.13.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is over het algemeen tevreden over de samenwerking met de externe partners. Het merkt daarbij op dat gemeenten meer zouden moeten doen aan de behandeling van vergunningaanvragen voor seksinrichtingen. Het ziet de inzet van het RIEC als een groot voordeel. Aandacht vereist de informatieverstrekking door het EMM. Het EMM levert vaak gedateerde en daardoor onbruikbare informatie. Het korps verwacht van het EMM een meer coördinerende rol. Het vindt voorts dat CoMensha nog onvoldoende bereikbaar is en dat de zorg voor de opvang van slachtoffers verbetering behoeft.

2.13.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2010

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. De verbeterpunten zijn opgepakt en vrijwel alle gerealiseerd.

2.13.8 3.9.8 Prognose 2013-2014

Niet opgegeven.

2.14 Noord-Holland-Noord

2.14.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Noord-Holland-Noord heeft de referenties van het Referentiekader mensenhandel volledig ingevoerd. De korpsexpert voldoet aan de gestelde kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode is bekend bij de leden van het PCT. Bij elke aanstelling van een medewerker en bij elke briefing wordt de gedragscode onder de aandacht gebracht.

2.14.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft een PCT met negentien medewerkers, van wie er dertien zijn gecertificeerd en aangewezen door de burgemeester als toezichthouder. Daarnaast zijn er nog 22 PCM-gecertificeerde medewerkers binnen het korps. Controles vinden plaats volgens een jaarplanning. De controles worden uitgevoerd in samenwerking met gemeentelijke toezichthouders. Minimaal zes controles worden er per jaar gehouden. Er wordt goed samengewerkt met het RIEC bij het inzichtelijk krijgen van de niet-vergunde branche. Voor de escort bestaat er een regionaal plan van aanpak

Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Een informatiecoördinator is vanuit de RIO geplaatst binnen het Regionaal Uitbuiting en Interventie Team (RUIT) en belast met veredeling van informatie. In het korps is één centraal punt waar alle gegevens over en signalen van mensenhandel worden geregistreerd en behandeld. Met het RIEC en de externe partners wordt intensief samengewerkt. Binnen het korps is de themakennisverspreiding ondergebracht bij de IBT. Structureel worden gegevens aan het EMM gezonden.

2.14.3 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Onderzoeken worden in eerste instantie uitgevoerd door het RUIT. Bij langere onderzoeken wordt een projectvoorstel aangeboden aan het sturingsoverleg, waar bepaald wordt of het onderzoek wordt uitgevoerd en welke capaciteit beschikbaar is. Vrijwel alle mensenhandelzaken worden opgepakt. Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt met het OM. Jaarlijks worden twee CSV's mensenhandel aangepakt. Er is een vast CIE-koppel in het korps. Slachtofferbejegening geschiedt conform de norm. Financiële expertise wordt ingezet bij onderzoeken.

2.14.4 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Noord-Holland-Noord is: **CONFORM NORM**

2.14.5 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De korpsexpert vindt dat de registratierol van CoMensha voor de NRM bij het EMM dient te worden ondergebracht. De samenwerking met CoMensha vraagt nog steeds aandacht. Veelal regelt het korps zelf de opvang, zodat de slachtoffers in de buurt zijn en beschikbaar zijn voor het onderzoek. Het korps is geheel tevreden over de bijdrage van de politieacademie bij het opleiden van specialisten mensenhandel.

2.14.6 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van de Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Al deze resultaten zijn gehaald.

2.14.7 Prognose 2013-2014

- Borgen van het RUIT, structuren maken en verbreden naar de nieuwe eenheid.
- Benutten van de best practices.
- Zorgen voor voldoende draagvlak om samen te werken.
- Inrichten van het werkproces aan de hand van het referentiemodel.
- Verbreden van de financiële component bij opsporing mensenhandel

2.15 Zaanstreek-Waterland

2.15.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Zaanstreek-Waterland werkt conform het Referentiekader De korpsexpert voldoet aan de gestelde kwaliteitsnorm, echter in 2012 was zijn inzet beperkt i.v.m. de deeltijdfunctie en de inzet bij de TGO's. Wel werd voor vervanging met voldoende ervaring gezorgd. De Korpsexpert heeft een ruim mandaat. De gedragscode is bekend bij alle teamleden van het PCT.

2.15.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

In het korps wordt het toezicht gehouden door tien PCM-gecertificeerde en aangewezen toezichthouders. Het zwaartepunt van de controles ligt in de vergunde branche. Volgens planning worden jaarlijks zes controles uitgevoerd, hoewel steeds meer wordt gekozen voor een gedifferentieerde aanpak met vooral toezicht op de locaties waar dit absoluut gewenst is. Sinds 2012 vindt casusoverleg plaats met het RIEC, waardoor afspraken met het bestuur over toezicht op prostitutie eenvoudiger te maken zijn. Het korps heeft onvoldoende zicht op de niet-vergunde branche. Wel houdt het korps incidenteel internetsurveillance en verricht onderzoek naar massagesalons.

2.15.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In het korps is een goede informatiestructuur en worden signalen en informatie over mensenhandel centraal geregistreerd en veredeld. De informatiecoördinatie voldoet aan de norm. De themakennisverspreiding wordt binnen de IBT uitgevoerd. Verder wordt er in beperkte mate aan themakennisverspreiding gedaan. Aan het EMM is een periode onregelmatig informatie verstrekt. Later is dit verbeterd en kwam er een structurele verstrekking.

2.15.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Er is in het korps geen vast opsporingsteam mensenhandel. Binnen de VP, Zwacri en zeden zijn rechercheurs gelabeld en wordt ad hoc een team samengesteld. Kwaliteit en capaciteit zijn geborgd via het RUIT. De slachtofferbejegening beantwoordt aan de norm. Alle mensenhandelonderzoeken worden in de regionale stuurploeg gewogen. Als besloten wordt tot opsporing, wordt capaciteit beschikbaar gesteld. De mensenhandel krijgt voldoende prioriteit. Er is een vast CIE-koppel voor mensenhandel. Vrijwel altijd wordt er gezorgd voor een financiële paragraaf in het dossier en bij projectmatige onderzoeken.

2.15.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zaanstreek-Waterland is: **CONFORM NORM**

2.15.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps vindt de samenwerking met de gemeenten nog steeds onvoldoende. Er wordt onvoldoende opvolging gegeven aan bestuurlijke rapportages. De rolverdeling tussen het EMM en de informatieorganisatie van het KLPD vereist aandacht. Deze instanties werken nu soms langs elkaar heen. Het korps is zeer tevreden over de samenwerking met het OM. De inzet van het RIEC verbetert enigszins.

2.15.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. De interne korpsonderwerpen zijn alle uitgevoerd.

2.15.8 Prognose 2013-2014

Niet opgegeven.

2.16 Kennemerland

2.16.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Kennemerland volgt de uitgangspunten van het Referentiekader, echter niet alle referenties zijn in het korps gerealiseerd. De gedragscode wordt bij de teamleden onder de aandacht gebracht en de naleving structureel gecontroleerd.

2.16.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over vijf gecertificeerde en door de gemeenten aangewezen toezichthouders. Eén gemeente heeft een eigen toezichthouder. Toezichtcontroles worden volgens een planning gehouden, maar de planning wordt niet gerealiseerd. Het aantal controles van de vergunde branche beantwoordt niet aan de norm. Het toezicht op de niet-vergunde branche vereist nog steeds aandacht. Het is nu incidenteel en reactief. Het RIEC neemt de eerste stappen van HON.

2.16.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In het korps is een goede informatiestructuur aanwezig en worden signalen en informatie over mensenhandel centraal geregistreerd en veredeld. De informatiecoördinatie voldoet aan de norm. De themakennisverspreiding is beperkt tot opsporing en betreft vooral het gebruik van het barrièremodel. Maandelijks worden gegevens gezonden aan het EMM.

2.16.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

In het korps was onvoldoende kwaliteit voor mensenhandelonderzoek beschikbaar. Dit is na het verschijnen van de CBA '*Grijstinten*' sterk verbeterd. Voor de opsporingstaken zijn vier rechercheurs vreemdelingenpolitie gelabeld. In 2010 waren in het korps dertien rechercheurs mensenhandel. In 2011 was er sprake van veel plankzaken. Er is een CIE-koppel specifiek voor mensenhandelzaken. Slachtofferbejegening vindt conform de norm plaats. Het financi-

eel rechercheren vereist absoluut aandacht. In vrijwel geen zaak wordt een financiële paragraaf aan de dossiers toegevoegd.

2.16.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Kennemerland is: **ONVOLDOENDE.**

Tot een roodscore is gekomen door het totaal van de scores van de aandachtsvelden organisatie, informatie en opsporing, met meerdere dimensies die absoluut aandacht vereisen, en door een onvoldoende score op de dimensie financieel rechercheren.

2.16.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Aandacht vereist de samenwerking met CoMensha. De opvang buiten kantoortijden van CoMensha is slecht geregeld. Het korps regelt zelf de opvang van de slachtoffers via noodbedden van het project huiselijk geweld. Over de politieacademie merkt het korps op dat een aantal mensen uit Kennemerland geweigerd is voor deelname aan de PCM-opleiding, omdat zij het toelatingsniveau niet hadden.

2.16.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Het doel is om te komen tot financieel rechercheren is niet gehaald.

2.16.8 Prognose 2013-2014

Niet aangegeven.

2.17 Amsterdam-Amstelland

2.17.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Amsterdam-Amstelland voldoet aan de gestelde normen. Het Referentiekader is goed geborgd. De korpsexpert heeft veel kennis en ervaring. Hij beschikt over een duidelijk mandaat. De gedragscode komt in het team structureel ter sprake. Bij incidenten wordt het BVI betrokken.

2.17.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het team mensenhandel bestaat uit zeventien medewerkers, van wie er veertien zijn gecertificeerd. Alle controleurs hebben maatwerktrainingen gehad. De controles door de gemeentelijke toezichthouders zijn geïntensiveerd. Het aantal controles voldoet ruim aan de norm. De gemeente wil meer controles dan zes per jaar. Er bestaat een samenwerkingsverband tussen het bestuur en de politie met het doel te komen tot een gemeenschappelijk toezichtsteam mensenhandel. De korpsexpert wil toewerken naar gedifferentieerde controles. Het toezicht op de niet-vergunde branche is sterk verbeterd ten opzichte van 2010. De nadruk ligt steeds meer op het toezicht van de politie op de niet-vergunde branche. De escortcontroles zijn goed opgezet. In de afgelopen jaren is in het bijzonder de versterking van het toezicht gericht op de controle van de vergunde branche. Controles op de niet-vergunde branche, ongeveer twaalf per jaar, worden ingepland en uitgevoerd.

2.17.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps Amsterdam-Amstelland heeft een goed werkende informatieorganisatie met de vaste inzet van drie medewerkers vanuit de RIO. Het beschikt over een goede centrale informatiecoördinatie met gebruik van een centrale mailbox. De themakennis wordt verspreid via themadagen (2011) en sinds 2012 ook door middel van een blok binnen de IBT. Maandelijks worden lijsten met signalen mensenhandel gezonden aan het EMM.

2.17.4 Opsporing

De kwaliteit van de opsporing wordt als goed beoordeeld. Veel zaken moeten worden gestopt wegens het ontbreken van opsporingsindicaties.

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Dit wordt vooral veroorzaakt door de slachtofferbenadering en het grote aantal aangiftes. Het stopzetten van zaken gebeurt altijd in overleg met het OM. In het korps zijn CIE-runners aangesteld met goede informatieposities in de binnenstad. Het proces van weging is na de vorige Korpsmonitor verbeterd. De eerder gesignaleerde fragmentatie van de weging is aangepast. Onderzoeken met een relatief beperkte doorlooptijd verricht het mensenhandelteam zelf. Grotere onderzoeken die de capaciteit van het mensenhandelteam overschrijden, gaan naar de weging. Binnen het team mensenhandel is veel geïnvesteerd in het financieel rechercheren, zoals in het toepassen van de cabrio-methode, afpakken, contact met het BOOM en het opstellen van een financiële paragraaf. Onderzoek van geldstromen met hulp van de financiële recherche leverde goede resultaten op.

2.17.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Amsterdam-Amstelland is: **CONFORM NORM**

2.17.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Verbetering behoeft nog de samenwerking met het EMM. De producten die het EMM levert, zijn kwalitatief onvoldoende en sluiten niet aan bij de verwachtingen van het korps. De visie van het EMM op het aanleveren van producten lijkt af te wijken van de visie van het korps. Over de samenwerking met CoMensha blijft het korps gematigd positief. Het korps moet de opvang van de slachtoffers vaak zelf regelen en krijgt te weinig steun van CoMensha hierbij. Het RIEC wordt nog niet ingezet, omdat dit nog in opbouw is. Het korps vindt de instapcriteria voor de PA-opleidingen te hoog. Gezocht wordt naar alternatieve oplossingen voor het opleiden van medewerkers.

2.17.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Alle doelstellingen zijn gehaald.

2.17.8 Prognose 2013-2014

- Komen tot een jaarplanning met doelen met goede afstemming met de opdrachtgevers.
- Verdere afstemming met de VP over transitie mensenhandel naar de VP: de chef sluit aan bij het teamleidersoverleg, gezamenlijk piket draaien, uitwisselen van stagiaires.
- Doorontwikkelen van het project Frontline: samenwerkingsverband politie en hulporganisaties Zweden – Amsterdam.

2.18 Gooi- en Vechtstreek

2.18.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Gooi- en Vechtstreek voldoet grotendeels aan de gestelde normen. Het Referentiekader wordt gevolgd. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode wordt voortdurend bij de leden van het PCT onder de aandacht gebracht en is ook een punt van bespreking bij de briefing en de debriefing.

2.18.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Dertien van de veertien medewerkers van het PCT zijn gecertificeerd en door de gemeenten als toezichthouder aangewezen. Er is een jaarplanning voor het toezicht; echter het aantal geplande controles (zes) is niet gehaald o.a. door de inzet van de medewerkers in de opsporing. In de vergunde sector zijn vrijwel geen misstanden geconstateerd. Het toezicht op de niet-vergunde branche is in gang gezet, maar nog niet structureel. Hiervoor beschikt het korps over onvoldoende capaciteit.

2.18.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft een goede informatieorganisatie en werkt nauw samen met het recherche-informatie knooppunt. Er is een goede coördinatie vanuit één punt in het korps. Themakennis wordt onder andere via intranet en de IBT verspreid. Ook is er een app voor basisteam-medewerkers ingezet. Maandelijks zendt het korps signalen en gegevens over mensenhandel aan het EMM.

2.18.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps beschikt over drie vaste medewerkers voor de opsporing. Via de stuurploeg worden zaken geprioriteerd en extra mensen toegewezen. De CIE is betrokken bij de aanpak van mensenhandel. De slachtofferbejegening beantwoordt aan de norm. Het sturings- en we-

gingsproces is duidelijk en geschiedt conform de norm. De aanpak van de mensenhandel krijgt een hoge prioriteit. Elk onderzoek naar mensenhandel heeft een financiële component. Financieel rechercheren en een financiële paragraaf in het dossier zijn hier gebruikelijk.

2.18.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Gooi - en Vechtstreek is: **AANDACHT.**

Het korps heeft bij een aantal dimensies een betere score dan in 2010, maar het toezicht is nog onvoldoende om tot een groenscore te komen.

2.18.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is positief over de samenwerking met de externe partners. Het verwacht meer producten van het EMM; tot op heden heeft het niets van het EMM ontvangen. Het korps is minder te spreken over de coördinatie en opvang door CoMensha. Het moet zelf met slacht-offers leuren om opvang gerealiseerd te krijgen.

2.18.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek bespro-ken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten be-noemd. Er zijn verbeteringen gerealiseerd op het gebied van de invoering referenties van het Referentiekader, de informatievoorziening, de kwaliteit van de opsporing en het toezicht op de niet-vergunde branche. Het verbeterplan is besproken in de driehoek.

2.18.8 Prognose 2013-2014

Niet opgegeven.

2.19 Haaglanden

2.19.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Haaglanden voldoet aan de gestelde normen. Knelpunten betreffende het Referentiekader zijn vrijwel alle opgelost. De korpsexpert heeft veel kennis en ervaring en voldoende mandaat. De gedragscode wordt actief toegepast en de leiding ziet toe op de naleving daarvan.

2.19.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het Korps Haaglanden voldoet ruim aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende continuïteit wat betreft het toezicht van de vergunde branche. Het korps heeft gekozen voor een gedifferentieerde aanpak, met gecombineerde actiedagen met partners. Er is geen structureel toezicht op de escort. Ook de aandacht voor de niet-vergunde branche blijft achter. Het korps geeft aan dat hiervoor capaciteit ontbreekt en beperkt zich daarom tot reactieve aanpak.

2.19.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft een goede informatieorganisatie en informatiecoördinatie. Het voert een dagelijkse scan van de basissystemen uit en kent een centrale informatieverwerking en -coördinatie. Het CIE-koppel wordt ingezet voor de bestrijding van mensenhandel en de resultaten daarvan worden in een tweemaandelijkse rapportage opgenomen. De themakennis wordt volgens de regels verspreid. Het korps stuurt maandelijks signaallijsten naar het EMM.

2.19.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps beschikt over een vast team voor de opsporing van mensenhandel. Vanuit het PCT wordt aan dit team desgevraagd expertise geleverd. De slachtofferbejegening geschiedt conform de norm. Er is goed zicht op onderzoeken en de procesverantwoordelijkheid is goed belegd. De weging gebeurt conform de norm met veel aandacht voor mensenhandelonder-

zoeken. In ieder onderzoek is er ook aandacht voor financieel rechercheren. In elk dossier is een financiële paragraaf opgenomen.

2.19.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Haaglanden is: **CONFORM NORM**

2.19.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is positief over de samenwerking met de externe partners. Het korps is in het bijzonder zeer positief over de samenwerking met het OM. Het EMM wordt door het korps als te passief beoordeeld: het weet onvoldoende verbinding te leggen met andere onderzoeken. Het korps vindt dat zowel de organisatie van de opvang als de bereikbaarheid van CoMensha aandacht vereist.

2.19.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M 2010 zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd.

2.19.8 Prognose 2013-2014

- Voorzetting van in gang gezette activiteiten.

2.20 Hollands-Midden

2.20.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Hollands-Midden volgt het Referentiekader mensenhandel. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode is voor het laatst in 2011 aan de medewerkers bekend gemaakt. Deze wordt niet structureel bij onderzoeken of toezichtacties onder de aandacht gebracht.

2.20.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het PCT beschikt over negen gecertificeerde medewerkers, die allen door de gemeenten zijn aangewezen als toezichthouder. Het korps voldoet aan de continuïteitsnorm. Er worden meer controles gepland dan de norm en er is daardoor goed zicht op de vergunde branche. Het toezicht op de niet-vergunde branche is ten opzichte van 2010 verbeterd. Hierbij worden ook de gemeenten en het RIEC ingezet. Er is vooral aandacht voor de escort en de thuiswerkers. Structureel onderzoek naar niet-vergunde activiteiten wordt via internet verricht.

2.20.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft de informatieorganisatie na 2010 sterk verbeterd. Er is een goede centrale informatiecoördinatie met een centrale rol voor het team. Themakennis wordt ruim verspreid o.a. via de IBT-module en intranet. Het korps stuurt maandelijks lijsten met signalen van mensenhandel aan het EMM en voldoet hiermee aan de norm.

2.20.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps beschikt over een vast team van elf rechercheurs, van wie er negen PCM-gecertificeerd zijn. Kleine zaken worden door het team uitgevoerd en grotere zaken vooral door een multiprojectorganisatie. Er is geen CIE-koppel voor de aanpak van mensenhandel, maar binnen de CIE krijgt het onderwerp mensenhandel wel aandacht. De CIE verstrekt ge-

regeld informatie. De slachtofferbejegening beantwoordt aan de norm. Er is een goed zicht op zaken en de voortgang wordt goed in de gaten gehouden. De mensenhandelzaken krijgen een hoge prioriteit. Indien mogelijk wordt er in een onderzoek altijd financieel gerecher-cheerd; dus nog niet structureel.

2.20.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Hollands-Midden is: **CONFORM NORM**

2.20.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met de gemeenten is sterk verbeterd o.a. door de inzet van het RIEC. Het korps verwacht meer van het EMM. Het heeft nu geen onderzoeken ontvangen en de terugkoppeling van het EMM naar aanleiding van toegezonden signalen is beperkt. CoMensha is alleen tijdens de kantooruren goed bereikbaar, dit is onvoldoende.

2.20.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Wat betreft het toezicht op de niet-vergunde seksbranche zijn stappen voorwaarts gezet. Ook het aanleveren van informatie bij het EMM is nu in orde.

2.20.8 Prognose 2013-2014

- Met Haaglanden verkennen hoe te komen tot samenvoeging en versterking van de aan-pak van mensenhandel.

2.21 Rotterdam-Rijnmond

2.21.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Rotterdam-Rijnmond werkt conform de gestelde normen. Het Referentiekader wordt toegepast. De korpsexpert heeft veel kennis en ervaring en beschikt over voldoende mandaat. De gedragscode is goed bekend in het CPM. Deze is ingebed in de processen en een aantal keren per jaar wordt het onderwerp besproken tijdens de werkoverleggen.

2.21.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het CPM bestaat uit 18 medewerkers, van wie er veertien gecertificeerd zijn. Verder zijn er nog zeventien gecertificeerde rechercheurs binnen het team migratiecriminaliteit. Het Korps Rotterdam-Rijnmond voldoet aan de continuïteitsnorm en heeft goed zicht op de vergunde branche. Het CPM richt zich juist in het bijzonder op de niet-vergunde branche, omdat die binnen het korps hoge prioriteit krijgt. Het korps heeft een goed zicht op de escort, mede door inzet van het RIEC.

2.21.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps voldoet aan alle voor dit aandachtsveld geldende normen door o.a. het inzetten van een vast team met informatierechercheurs en een centrale informatiecoördinatie binnen de RIO. Themakennis wordt via briefings, presentaties en IBT verspreid. Ook kent het korps externe kennisverspreiding, zoals bij opvanghuizen van slachtoffers. Maandelijks stuurt het korps gegevens aan het EMM.

2.21.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps beschikt over vier vaste teams voor de opsporing van mensenhandel. Alle onder-zoeken mensenhandel worden toegewezen aan de unit Migratiecriminaliteit, die daar speciaal voor is ingericht. De CIE wordt ingezet bij de bestrijding van mensenhandel , wat ongeveer

zes signalen per jaar oplevert. De CIE wordt ook door het team ingezet op specifieke onderwerpen. De slachtoffers worden conform de norm behandeld. Alle signalen komen binnen bij het CPM en worden daar gewogen. Het CPM heeft een mandaat om buiten de stuurploeg om, in overleg met de Officier van Justitie, korte en spoedeisende onderzoeken direct op te starten. De grotere zaken worden opgepakt door de unit migratiecriminaliteit en toewijzing vindt plaats via de stuurploeg. Alle teams hebben een eigen financieel rechercheur, die bij elk onderzoek wordt ingezet.

2.21.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Rotterdam-Rijnmond is: **CONFORM NORM**

2.21.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Daarbij merkt het op dat het EMM niet aan zijn verwachtingen voldoet. Terugkoppeling gebeurt te weinig en de kwaliteit van de producten is te cijfermatig. Het vindt dat CoMensha meer kan doen bij het verzorgen van de slachtofferopvang. CoMensha is alleen bereikbaar tijdens kantooruren, maar dat is volgens het korps te beperkt. Ook is het korps niet tevreden over de opzet van de opleidingen mensenhandel van de politieacademie. Te omslachtig en veel overlap.

2.21.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Alle benoemde resultaten zijn behaald.

2.21.8 Prognose 2013-2014

- Continueren van activiteiten zoals in voorgaande jaren.

2.22 Zuid-Holland-Zuid

2.22.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Zuid-Holland-Zuid voldoet aan de gestelde normen. Het Referentiekader mensenhandel wordt gevolgd. De korpsexpert heeft veel kennis en ervaring en beschikt over voldoende mandaat. De gedragscode is bekend bij de toezichthouders en wordt geregeld onder hun aandacht gebracht.

2.22.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over een PCT en alle acht teamleden zijn gecertificeerd en als toezichthouder door de gemeenten aangewezen. Controles worden gehouden aan de hand van een planning en een P&C-cyclus. Het korps houdt meer controles dan de norm. Er is goed zicht op de vergunde en de niet-vergunde branche. In de regio zijn 250 niet-vergunde en vaak wisselende locaties.

2.22.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In het korps is een vreemdelingeninformatieknooppunt (VRIK) opgericht voor het onderwerp mensenhandel. Twee vaste informatiemedewerkers zijn beschikbaar voor de aanpak van mensenhandel. Analysecapaciteit wordt verkregen van het RIEC. Er is een goede centrale informatiecoördinatie. Themakennis wordt op verschillende manieren binnen het korps verspreid en krijgt meer dan voldoende aandacht. Het korps levert zijn gegevens aan het EMM conform de norm.

2.22.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps voert vrijwel alle zaken uit binnen het team mensenhandel (VP). Bij uitzondering worden zaken via de stuurploeg geprioriteerd; vooral wanneer extra capaciteit nodig is. RIEC zaken worden ingebracht in het casusoverleg, waar afgesproken wordt wie welke interventie

pleegt. De CIE heeft een koppel aangesteld specifiek voor het thema mensenhandel. De slachtofferbejegening geschiedt conform de norm. Bij de weging is er ook aandacht voor overige uitbuiting. In ieder onderzoek wordt er financieel gerechercheerd en in elk dossier zit een financiële paragraaf.

2.22.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zuid-Holland-Zuid is: **CONFORM NORM**

2.22.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met het bestuur is goed. Het RIEC speelt een grote rol bij de bestuurlijke opvolging. Van het EMM verwacht het korps een meerwaarde; die ziet het echter niet terug.

2.22.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Er zijn geen bijzonderheden gemeld.

2.22.8 Prognose 2013-2014

- Aandacht vooral gericht op het nieuwe politiebestel en de samenvoeging van de korpsen.

2.23 Zeeland

2.23.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Zeeland volgt het Referentiekader mensenhandel. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. Er bestaat nauwe samenwerking met de korpsexpert van Midden- en West-Brabant. Aan de gedragscode wordt nadrukkelijk aandacht besteed. Voorafgaand aan controles is er een briefing, waarbij altijd aandacht wordt besteed aan de gedragscode.

2.23.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

In het korps Zeeland zijn veertien gecertificeerde medewerkers, die door de gemeenten aangewezen zijn als toezichthouder. Het korps voldoet aan de continuïteitsnorm. Vaak zijn er extra controles. Er is goed zicht op de vergunde branche, waarbinnen weinig misstanden worden vastgesteld. Controles worden uitgevoerd aan de hand van een jaarplanning. Aandacht is er voor de niet-vergunde branche, vooral voor thuiswerkers en escort. Ook is er een aanpak van loverboys. Het korps mist een centrale landelijke registratie van de niet-vergunde branche.

2.23.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps Zeeland beschikt over een informatieorganisatie, ingericht bij het team. Een en ander moet nog verder worden ontwikkeld en worden geborgd. Dit vereist nog enige aandacht. Signalen worden centraal geregistreerd en verwerkt door vaste PCM-gecertificeerde medewerkers mensenhandel. Voor de verstrekking wordt de BVO gebruikt. De themakennis wordt verspreid conform de norm. Maandelijks worden gegevens aan het EMM gezonden.

2.23.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

In het korps is voldoende kwalitatieve opsporingscapaciteit. Er is een vast team van zes rechercheurs beschikbaar voor onderzoek naar mensenhandel. Desgewenst kan extra capaciteit worden toegevoegd. Onderzoeken worden niet door een weegploeg gewogen en toegewezen. Het team heeft zelf voldoende capaciteit. De mensenhandel heeft een hoge prioriteit. De stuurploeg wordt alleen geïnformeerd. Er is in het korps enkel sturing vanuit het team zelf, altijd in overleg met het OM. Er is geen CIE-inzet bij de bestrijding van mensenhandel. De slachtofferbejegening verloopt volgens de norm. Er is altijd financieel onderzoek. Ervaren wordt dat ontnemingen vaak niet worden toegekend.

2.23.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Zeeland is: **CONFORM NORM**

2.23.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtingen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaarheid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het regiokorps is over het algemeen positief over de samenwerking met de ketenpartners. Het merkt op dat nog niet alle gemeenten voldoende betrokken zijn bij het toezicht op de prostitutie. Bestuurlijke rapportages krijgen onvoldoende opvolging. Het RIEC probeert deze taak op te pakken. Er is enige zorg over de samenwerking met het OM. Dit heeft vooral te maken met afstanden en instabiliteit van het gezagsproces. Het korps ervaart dat van het EMM afkomstige gegevens soms verouderd zijn. Daarbij is het ontevreden over het EMM, zowel wat betreft de verwachtingen als de terugkoppeling. Het korps krijgt weinig reacties van het EMM en ook is er beperkt contact met het EMM.

2.23.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Alle doelstellingen van de vorige monitor zijn gehaald. De gemeenten zijn nu betrokken bij het prostitutietoezicht. Er is twee keer per jaar een centraal overleg prostitutie, waar ook de gemeenten aan deelnemen.

2.23.8 Prognose 2013-2014

- Inrichten van een loverboys e-loket/meldpunt. Intentie om Veiligheidshuizen bij aanpak loverboys te betrekken. Twee centra voor seksueel geweld en huiselijk geweld bij elkaar zien te brengen ten behoeve van de aanpak van mensenhandel.
- Professionaliseren van de informatievoorziening; de RIO bij dit proces betrekken.
- Komen tot één team voor aanpak van migratiecriminaliteit. Teams kunnen elkaar versterken, maar er worden ook nadelen gezien zoals: cultuurverschil, van kleinschaligheid naar grootschaligheid, betrokkenheid loslaten, andere aansturing.

2.24 Midden- en West-Brabant

2.24.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Midden- en West-Brabant volgt het Referentiekader mensenhandel. Het korps heeft met het bestuur een afspraak over de continuïteit, die afwijkt van het Referentiekader. Het aantal van zes controles per jaar wordt niet gerealiseerd. De korpsexpert voldoet in ruime mate aan de kwaliteitseisen en heeft volledig mandaat. Er is altijd een briefing voorafgaand aan een controle, waarbij de gedragscode aan de orde komt. De naleving van de gedragscode krijgt permanent aandacht.

2.24.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Alle veertien leden van het prostitutie- en onderzoeksteam zijn PCM-gecertificeerd en door de gemeenten aangewezen als toezichthouder. Het team beschikt over veel ervaring. Het korps heeft een jaarplanning voor de controles van de vergunde en niet-vergunde seksinrichtingen. Controleresultaten worden in het managementteam van het korps besproken. Het aantal afgesproken controles van zes wordt niet gehaald. In vergelijking met de vorige korpsmonitor is er sprake van afname van het aantal controles. Desondanks blijkt het korps goed zicht te hebben op de vergunde branche. De laatste jaren is er veel geïnvesteerd in toezicht op de niet-vergunde branche. In 2012 zijn zes illegale bordelen gesloten. Het korps heeft met 'omgekeerde escortcontroles' goed zicht gekregen op de escort in de regio en heeft escort op recreatieparken gesignaleerd. Gemeenten steunen de aanpak van de niet-vergunde branche door direct bestuurlijke maatregelen te nemen.

2.24.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

In het korps wordt gebruik gemaakt van de centrale informatieorganisatie bij de aanpak van mensenhandel. Een vast team scant systemen op signalen van mensenhandel. Er wordt een informatieregisseur ingezet, die de signalen bespreekt met de korpsexpert en met een operationeel chef. De centrale informatiecoördinatie werkt goed. Er bestaan korte lijnen tussen het team en de RIO. In 2011 en 2012 zijn er geregeld presentaties verzorgd, zodat iedere medewerker in het korps weet wat mensenhandel is. De themaverspreiding wordt iedere twee jaar herhaald. Het korps stuurt maandelijks zijn signalen en gegevens naar het EMM.

2.24.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het korps voldoet aan de normen die gelden voor kwaliteit van de opsporing. De slachtofferbejegening vindt plaats conform de norm. Er is in het korps voldoende zicht op zaken. Het korps kent een duidelijke sturing en weging van mensenhandelzaken. Hoewel mensenhandel hoge prioriteit heeft, zijn er wel plankzaken. In 2012 zijn negen aangemelde mensenhandelzaken door het team niet in onderzoek genomen wegens gebrek aan capaciteit. Dit zijn geen zaken waarover de stuurploeg heeft geoordeeld. Zaken die aan de stuurploeg worden aangeboden, worden altijd opgepakt. De inzet van de CIE is ad hoc. Binnen het team is een financieel rechercheur opgenomen. Bij alle zaken wordt financieel onderzoek verricht en in de dossiers is een financiële paragraaf opgenomen.

2.24.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Midden- en West-Brabant is: **CONFORM NORM**

2.24.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Aandacht vereist de samenwerking met enkele gemeenten die 'achterblijven' bij de actieve gemeenten. Samenwerking met de ISZW vereist soms extra inspanning en druk van het OM. Het korps verwacht meer producten van het EMM. Het EMM is nog onvoldoende een centraal coördinerend punt. CoMensha is alleen bereikbaar tijdens kantooruren en dat is volgens het korps onvoldoende.

2.24.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken. Deze zijn alle gerealiseerd. De driehoek is nauw betrokken bij de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. Het onderwerp staat geregeld op de agenda van de driehoek.

2.24.8 Prognose 2013-2014

- De ketensamenwerking verder uitbreiden, daar is het korps mee gestart, maar dat kan sterker worden benut.
- Verdere internationale samenwerking met België.
- Vergroten van het besef van mensenhandel bij de partners (bestuur, Belastingdienst/FIOD) en intern.

2.25 Brabant-Noord

2.25.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Brabant-Noord heeft het Referentiekader mensenhandel gebruikt voor de inrichting en positionering van het team mensenhandel. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode is bij de teamleden goed bekend en wordt bij ieder controle in het draaiboek opgenomen en onder de aandacht gebracht. .

2.25.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps Brabant-Noord beschikt over een team van achttien gecertificeerde medewerkers die allen door de gemeenten zijn aangewezen als toezichthouder. Controles worden vaak samen met toezichthouders van de gemeenten uitgevoerd. Jaarlijks worden zeven controles gepland en gehouden. Het korps wil overgaan naar een gedifferentieerde controle. Er is goed zicht op de vergunde branche. In 2011 is een pilot gestart om te komen tot beter zicht op de niet-vergunde branche. Er worden jaarlijks vier escortcontroles gehouden en er is nauw contact met de hotelketens om hotelprostitutie aan te kunnen pakken. Desondanks is er nog geen goed zicht op de niet-vergunde branche. Het korps ontvangt in toenemende mate signalen van thuiswerkers en hotelprostitutie. Het korps wil gaan starten met de omgekeerde escortmethode.

2.25.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

De informatieorganisatie van het korps voldoet aan de norm. Er is een goed opgezette, centrale informatiecoördinatie en –registratie. Kennisoverdracht wordt gerealiseerd met themamiddagen voor de opsporing en de teamchefs, met voorlichting binnen het Regionaal College en door training van het barrièremodel binnen het korps. Ook via het intranet wordt kennis overgebracht. Het korps is bezig met integratie van het onderwerp binnen het IBT-programma. Het korps stuurt maandelijks gegevens naar het EMM.

2.25.4 Opsporing

De organisatie van de opsporing, vooral de selectie van zaken, is in de afgelopen jaren sterk verbeterd. Zaken met onvoldoende opsporingsindicatie worden nu sneller herkend en daardoor zijn er vrijwel geen plankzaken meer. De opsporing wordt verricht door een team met PCM-gecertificeerde teamleden, dat belast is met de opsporing van migratiecriminaliteit en

een team van de RIO, dat specifiek belast is met mensenhandelzaken. De CIE wordt ingezet op het thema mensenhandel, zodat in toenemende mate CIE-informatie wordt ontvangen.

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

De slachtoffers worden volgens de regels behandeld. Het korps heeft een duidelijk werkproces ontwikkeld, waarin de lijnmedewerkers van het korps betrokken zijn bij de beoordeling van zaken, het casusoverleg, het stuurgroepoverleg en de opvolging. Er is een stuurploeg die ook specifiek kijkt naar het ontnemen van financieel voordeel. Er bestaat voldoende zicht op zaken en onderzoeken. In elk preweegdocument is een financiële paragraaf verplicht. In elk onderzoek wordt financieel gerechercheerd.

2.25.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Brabant-Noord is: **CONFORM NORM**

2.25.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps geeft een positief oordeel over de samenwerking met de meeste externe partners. Het merkt daarbij op dat er nog wel problemen zijn met CoMensha wat betreft de opvang van slachtoffers. Ook de bereikbaarheid van CoMensha krijgt kritiek.

2.25.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Op basis van de laatste Korpsmonitor P&M heeft het korps veel verbeteringen gerealiseerd.

2.25.8 Prognose 2013-2014

- Niet specifiek aangegeven.

2.26 Brabant-Zuid-Oost

2.26.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Brabant-Zuid-Oost maakt actief gebruik van het Referentiekader Mensenhandel en volgt dit nauwgezet. De korpsexpert beschikt over veel kennis en ervaring en heeft voldoende mandaat. De medewerkers van het PCT zijn bekend met de gedragscode. Er is twee keer per jaar een themadag waarop de gedragscode onder de aandacht van de teamleden wordt gebracht. Ook tijdens voorlichtingssessies en presentaties komt de gedragscode altijd aan de orde.

2.26.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over zeventien gecertificeerde medewerkers die door de gemeenten zijn aangewezen als toezichthouder. Maandelijks vindt een voortgangsgesprek plaats tussen de coördinator- PCT en de Korpsexpert over het houden van toezicht. Er is twee keer per jaar een evaluatiemoment, dat verbeterpunten oplevert. Er is een jaarwerkplan en door het PCT wordt halfjaarlijks vooruit een planning van controles gemaakt. Het korps heeft goed zicht op de vergunde branche. Het korps signaleert een toename van thuiswerkers en vermoedt dat dit komt, doordat er in de legale sector steeds minder werk is. Er zijn signalen van prostitutie op recreatieparken en in hotels. Hotelmedewerkers worden door leden van het team getraind op het herkennen van signalen mensenhandel. De niet-vergunde sector krijgt toenemend aandacht. Volgens het korps zorgen het internet en social media ervoor, dat de prostitutiebranche verandert. Het team voert geregeld omgekeerde escortcontroles uit.

2.26.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over een goede informatieorganisatie voor de aanpak van mensenhandel. Het maakt hierbij intensief gebruik van de RIO, waarbij een analist en coördinator mensenhandel worden ingezet. De centrale informatiecoördinatie voldoet aan de norm. De verspreiding van themakennis voldoet aan de vereisten. Ze is zowel intern als extern gericht en daarbij wordt ook aandacht besteed aan de overige uitbuiting. Structureel worden gegevens naar het EMM gezonden.

2.26.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Het Korps beschikt niet over een vast team voor mensenhandelonderzoeken. Het kiest bewust hiervoor, zodat de capaciteit geen limiet heeft. Meerdere onderzoeken kunnen gelijktijdig worden gedraaid. In teams worden altijd PCM-gecertificeerde medewerkers ingezet. De CIE doet mee aan de onderzoeken.. Met de CIE zijn afspraken gemaakt over de borging van het onderwerp mensenhandel. De slachtofferbejegening voldoet aan de norm. De korpsexpert stuurt het PCT aan. Opsporingsonderzoeken worden door de rechercheteams verricht op basis van een duidelijk weeg- en sturingsproces. Bij het informatieproces wordt het RIEC ingezet. Er wordt gewerkt aan het realiseren van een interdisciplinair casusoverleg. Bij elke preweging is er aandacht voor ontneming. Bij elk onderzoek vindt de inzet van financiële rechercheurs plaats.

2.26.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Brabant-Zuid-Oost is: **CONFORM NORM**

2.26.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	SIOD	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de meeste externe partners. De samenwerking met enkele kleine gemeenten vereist nog aandacht. De samenwerking met de KMar kent enige strubbelingen; dit betreft een verschil van mening over taken en verantwoordelijkheden.

2.26.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd.

2.26.8 Prognose 2013-2014

- Professionaliseren van het overleg met de ketenpartners die betrokken zijn bij het toepassen van het barrièremodel.
- Meer komen tot aanpak aan de voorkant van het proces o.a. door versterking informatiecoördinatie, casusoverleg, inzet RIEC e.d.

2.27 Limburg-Noord

2.27.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Limburg-Noord volgt het Referentiekader mensenhandel. De korpsexpert heeft veel kennis en ervaring en beschikt over een ruim mandaat. De gedragscode wordt altijd in het draaiboek toezicht meegenomen en bij elke controle onder de aandacht van de toezichthouders gebracht.

2.27.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft geen vast PCT. Er is alleen een vaste PCT-coördinator. Voor de controles zorgt de Vreemdelingenpolitie. Een deel van de toezichthouders is gecertificeerd. Alle toezichthouders zijn als toezichthouder aangewezen door de gemeenten. Er is samen met Limburg-Zuid een jaarwerkplan opgesteld, waarin de frequentie van de club- en escortcontroles is vastgelegd. Naast de geplande controles vinden er ook ad hoc controles plaats. In 2011 en 2012 is gekozen voor een gedifferentieerde controleopzet. De aandacht is van de vergunde branche naar de niet-vergunde branche verschoven. Daarbij is er specifiek aandacht voor de escortbranche en de thuisprostitutie. Geplande controles van de vergunde sector zijn omgezet in controles van de niet-vergunde branche. Bij de afdeling recherche werken zeven gecertificeerde medewerkers, die belast zijn met de vertrouwenscontroles.

2.27.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps heeft voor mensenhandel een eigen informatieorganisatie opgezet binnen de afdeling Vreemdelingenpolitie. Bij de RIO is een analist geplaatst. De signalen en gegevens van mensenhandel komen op één punt samen. De centrale informatiecoördinatie beantwoordt aan de norm. De themakennis wordt volgens de regels verspreid. Het korps stuurt maandelijks gegevens naar het EMM. In 2012 waren er tijdelijk problemen met het verstrekken van informatie aan het EMM.

2.27.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2012					

Het korps voldoet aan de kwaliteitseis. Er zijn acht mensenhandel rechercheurs, van wie er zeven PCM-gecertificeerd zijn. De behandeling van de slachtoffers geschiedt conform de norm. De mensenhandel heeft een hoge prioriteit, maar ervaren wordt dat er onvoldoende opsporingscapaciteit is. Mensenhandelrechercheurs worden ingezet in andere aandachtsgebieden en soms worden zelfs mensenhandelonderzoeken stilgelegd. Er is een goed zicht op zaken. Eens in de drie weken is er een weging. In de weging krijgt mensenhandel niet de hoogste prioriteit. De CIE is betrokken bij mensenhandelonderzoeken. Financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken vindt in principe standaard plaats, maar is niet in alle gevallen gerealiseerd.

2.27.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Limburg Noord is: **CONFORM NORM**

2.27.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de meeste externe partners. De bereikbaarheid van CoMensha is voor verbetering vatbaar. De politie vindt dat de gemeenten een meer sturende rol (regie) moeten spelen bij de uitvoering van het toezicht.

2.27.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken, die bijna alle zijn gerealiseerd. Aan de intensivering van de samenwerking met Limburg-Zuid wordt gewerkt, maar de samenwerking blijft lastig vanwege de verschillende werkwijzen.

2.27.8 Prognose 2013-2014

Niet opgegeven.

2.28 Limburg-Zuid

2.28.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Limburg-Zuid volgt het Referentiekader Mensenhandel. De korpsexpert heeft vooral recherche-ervaring en voldoende affiniteit met het onderwerp mensenhandel. Zij heeft voldoende mandaat. De gedragscode wordt in iedere briefing onder de aandacht gebracht van de teamleden. Klachten worden altijd direct opgepakt en afgehandeld volgens de gedragscode.

2.28.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over een vast controleteam met gecertificeerde toezichthouders. Alle toezichthouders zijn door de gemeenten aangewezen. Controles worden uitgevoerd aan de hand van een jaarplanning. Opvolging wordt besproken in het casusoverleg met de gemeenten en het RIEC. Het aantal controles beantwoordt aan de norm. Er is voldoende zicht op de vergunde branche, maar het ontbreekt het korps aan een goed zicht op de niet-vergunde branche. Er is aandacht voor de niet-vergunde branche, vaak gewekt door signalen van een informatierechercheur die internet scant.

2.28.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Er is geen duidelijke inzet van de informatieorganisatie van het korps. De informatieverwerking is belegd bij één informatierechercheur binnen het team. In het korps vindt een centrale registratie van signalen van mensenhandel plaats. Er is voor de aanpak van de mensenhandel een centrale informatiecoördinatie. Het korps heeft een sterke ambitie om te komen tot verbetering van de themakennisverspreiding, maar het is hierin slechts gedeeltelijk geslaagd. Maandelijks worden gegevens naar het EMM gezonden.

2.28.4 Opsporing

Leden van het RCMP zijn zowel met het toezicht als de opsporing belast. Zo nodig wordt extra capaciteit ingezet. De aanpak van mensenhandel heeft hoge prioriteit, maar moet nog wel concurreren met de inzet van medewerkers bij grootschalige onderzoeken (TGO). Er is een vast CIE-koppel voor het onderwerp mensenhandel.

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

De slachtofferbejegening vindt plaats conform de norm. In 2012 is er gestart met een structurele aanpak van financieel rechercheren. Ook is toen een aanzet gegeven om te komen tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, maar dat gebeurt nog niet structureel.

2.28.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Limburg Zuid is: **CONFORM NORM**

2.28.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. Opgemerkt wordt dat het EMM nog niet voldoet aan de verwachtingen. Het levert niet de gewenste producten en is te weinig actief wat betreft de terugkoppeling.

2.28.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Alle aandachtspunten zijn opgepakt en knelpunten zijn weggenomen.

2.28.8 Prognose 2013-2014

Niet specifiek aangegeven. Vooral de focus op de samenvoeging met Limburg-Noord.

2.29 Flevoland

2.29.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2008				
2010				
2012				

Het korps Flevoland volgt het Referentiekader mensenhandels grotendeels. Enkele referenties zijn op dit korps niet van toepassing. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm. Hij heeft echter nog geen duidelijk en volledig mandaat. Zijn mandaat is beperkt tot de recherche. Hij maakt voor het uitzetten van zaken of het verrichten van inspanningen voor de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel die niet door de recherche worden opgepakt, gebruik van de teamleiding van het PCT. Het mandaat van de korpsexpert vereist aandacht. De gedragscode wordt bij iedere controle onder de aandacht van de teamleden gebracht. De gedragscode komt ook bij de IBT aan de orde.

2.29.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2008				
2010				
2012				

Het korps beschikt over acht gecertificeerde en door de gemeenten aangewezen toezichthouders. Voor het toezicht op de vergunde branche is er een planning. Het aantal afgesproken controles wordt gerealiseerd. Het zicht op de vergunde branche is in orde. Er is aandacht voor de niet-vergunde branche, o.a. door internetscans en inzet van omgekeerde escort. Het toezicht op de niet-vergunde branche is voornamelijk reactief. De gemeenten en de politie passen HON niet structureel toe. Het korps vindt dat de niet-vergunde branche nationaal moet worden aangepakt.

2.29.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2008				
2010				
2012				

Het korps maakt voor de aanpak van mensenhandel gebruik van de informatieorganisatie. Een vaste medewerker van het mensenhandelteam is geplaatst bij het RIK. Er is in het korps een centrale registratie van signalen van mensenhandel, maar er zijn ook nog steeds eigen registratiesystemen in gebruik. Deze laatste systemen zijn beschikbaar voor een beperkt aantal medewerkers. Dit vereist aandacht. Er is een centrale informatiecoördinatie conform de norm. Wat betreft de verspreiding van themakennis voldoet het korps aan de norm. De kennisverspreiding is zowel intern als extern gericht. Maandelijks worden gegevens naar het EMM gezonden.

2.29.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2008					
2010					
2012					

Er is geen vast opsporingsteam mensenhandel. Het team draait zijn eigen onderzoeken en zo nodig worden grote onderzoeken aangemeld bij de zwacri. Daarvoor geldt dan de procedure van weging en sturing. De procesverantwoordelijkheid moet beter verankerd worden en is nog onvoldoende ingevuld. De mensenhandel krijgt in het korps hoge prioriteit. De CIE neemt het aandachtsgebied mensenhandel mee in haar dagelijkse werkzaamheden. Er is geen vast CIE-koppel. De slachtofferbejegening is conform de norm. Er is voldoende zicht op de mensenhandelonderzoeken en daar wordt voldoende op gestuurd door een stuurploeg. Standaard wordt in elk mensenhandelonderzoek financieel gerechercheerd.

2.29.5 Eindscore

De eindscore voor het regiokorps Flevoland is: **CONFORM NORM**

2.29.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2008										
2010										
2012										

Het korps is tevreden over de samenwerking met de externe partners. De samenwerking met het EMM vereist aandacht. De huidige bijdrage van het EMM wordt als onvoldoende er-varen. Voorts vindt het korps dat CoMensha onvoldoende bereikbaar is en niet voldoende coördinatie biedt voor de opvang van slachtoffers.

2.29.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in de regionale driehoek besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en de meeste acties zijn positief afgerond.

2.29.8 Prognose 2013-2014

Geen vermelding.

2.30 Korps Landelijke Politiediensten

Dit is de tweede keer dat het KLPD deelneemt aan de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel. Dit korps wijkt wat betreft taken en uitvoering af van de regiokorpsen. In de tekst wordt dit toegelicht.

2.30.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2010				
2012				

Het KLPD werkt zo veel mogelijk volgens het Referentiekader Mensenhandel. Het KLPD kan als nationale dienst niet aan alle voor de regionale korpsen geschreven regels voldoen, omdat zij andere taken en bevoegdheden heeft met betrekking tot de aanpak van prostitutie en mensenhandel. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode wordt strikt nageleefd en wordt te allen tijde besproken met de 'gasten' die meegaan met de controles. Bij incidenten wordt direct gehandeld. Aangezien het KLPD landelijke opereert, wordt na elke controle een afloopbericht aan het regiokorps gezonden. Het optreden van het KLPD in een regio wordt vooraf aan de regionale korpsexpert gemeld.

2.30.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2010				
2012				

Het KLPD heeft geen toezichtstaken betreffende de prostitutie. Het FIET Mensenhandel en mensensmokkel (MH/MS) bestaat uit juristen, psychologen en PCM-gecertificeerde rechercheurs en voldoet ruimschoots aan de kwaliteitsnorm. De korpsexpert en één gecertificeerde medewerker hebben een gemandateerde bevoegdheid in Utrecht en Amsterdam. Als zij de leiding hebben bij gecombineerde acties met de regiokorpsen hebben zij een aanwijzing van de burgemeester en zijn zij bevoegd zijn om de toezichtstaak in die gemeente uit te voeren. Bij een optreden binnen een andere regio wordt er altijd contact gelegd met de korpsexpert in de betreffende regio om toestemming te vragen voor het uitvoeren van de toezichtstaak en om deze zo mogelijk gezamenlijk uit te (doen) voeren. Het zwaartepunt ligt dan in het vaststellen van mensenhandel. Het programma mensenhandel KLPD werkt met interventiematrixen en aan de hand van het barrièremodel mensenhandel. Het KLPD organiseert acties samen met het bestuur, de GGD, CoMensha, de Belastingdienst, de KMar, de regiokorpsen, maar ook met buitenlandse opsporingsdiensten. Het KLPD hanteert geen jaarplanning. Er wordt gewerkt aan de hand van projectvoorstellen. Per project worden afspraken gemaakt over het aantal en de momenten van de controles. Er is een themagerelateerde aanpak. Het KLPD richt zich vooral op de (landelijke) escort en op de internationale component van de mensenhandel. In het FIET MH/MS is zicht op de problematiek aangaande de vergunde en de niet-vergunde branche.

2.30.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2010				
2012				

De informatieorganisatie van het KLPD is nog steeds versnipperd. Door het verdelen van taken over het EMM, het FIET van de recherche en de informatieorganisatie (DLIO) is het risico van langs elkaar werken groot. Er is de afgelopen jaren in het korps hard gewerkt om tot verbetering van de informatieorganisatie te komen. Er is geen duidelijke centrale informatiecoördinatie en ook voor de regiokorpsen is niet altijd duidelijk tot wie men zich moet wenden voor informatie(coördinatie). De themakennis wordt verspreid via intranet, opleidingen, presentaties e.d. Het EMM kan alle systemen van het KLPD raadplegen.

2.30.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2010					
2012					

De kwaliteit van de opsporing wordt als goed beoordeeld. In 2012 zijn veel extra medewerkers PCM-gecertificeerd. Ook zijn er meerdaagse opleidingen georganiseerd voor medewerkers binnen de blauwe diensten. Bij de landelijke recherche werken veel ervaren gecertificeerde rechercheurs, die de meeste complexe onderzoeken goed kunnen uitvoeren. De KLPD- onderzoeken zijn voornamelijk dadergericht en vinden ook plaats zonder aangifte. De mensenhandel heeft in het korps de hoogste prioriteit, Dit werkt ook door in de stuurgroep. Aan de preweegdocumenten verleent de stuurploeg de hoogste prioriteit. Er zijn zes CIE-medewerkers fulltime belast met de aanpak van mensenhandel. De slachtofferbejegening verloopt conform de norm. De projectvoorstellen bevatten altijd een interventiematrix en een financiële component. In dossiers is altijd een financiële paragraaf opgenomen. Het team van de toekomst gebruikt innovatieve opsporingsmethoden en –middelen, zoals het hotellaboratorium voor de aanpak van hotelprostitutie.

2.30.5 Eindscore

De eindscore voor het KLPD is: **CONFORM NORM**

2.30.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	SIOD	KMar	PA
2010										
2012										

Het KLPD is tevreden over de samenwerking met de externe partners.

2.30.7 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De uitkomsten van de vorige Korpsmonitor P&M zijn in het MT en met het LP besproken. Daarbij is een aantal acties afgesproken en zijn de in 2012 te behalen resultaten benoemd. Dit heeft geleid tot meerdere verbeteringen. Een aantal onderwerpen vereist nog aandacht.

2.30.8 Prognose 2013-2014

- Komen tot beter overzicht en inzicht, waardoor slimmer keuzes kunnen worden gemaakt uit de verschillende dreigingen. Ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden tot interventie.
- Op ICT-gebied nieuwe methoden inzetten. Huidige nieuwe ontwikkelingen doorzetten. Het Team van de Toekomst heeft innovatieve ideeën en die leiden tot goede resultaten.

2.31 Koninklijke Marechaussee

Dit is de tweede keer dat de Koninklijke Marechaussee deelneemt aan de Korpsmonitor prostitutie & mensenhandel. De taken van de Koninklijke Marechaussee wijken af van de taken van de korpsen. In de tekst wordt dit zo nodig toegelicht.

2.31.1 Organisatie

	Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode
2010				
2012				

De KMar heeft het Referentiekader mensenhandel voor zover van toepassing ingevoerd. De korpsexpert voldoet aan de kwaliteitsnorm en heeft voldoende mandaat. De gedragscode krijgt bij de KMar voldoende aandacht, zowel bij de teams als op de werkvloer.

2.31.2 Toezicht

	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche
2010				
2012				

De KMar geeft aan geen toezicht op prostitutie te houden. Ze houdt grenscontroles en is betrokken bij het grenstoezicht op de luchthavens Schiphol en Eindhoven, waarbij aandacht voor mensensmokkel.

2.31.3 Informatie

	Informatie organisatie	Centrale informatiecoördinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM
2010				
2012				

De KMar beschikt over een goede informatieorganisatie en heeft een centrale informatiecoordinatie conform de norm. De dimensie themaverspreiding vereist nog steeds aandacht. De KMar heeft een indicatorenboekje mensenhandel aan alle medewerkers verstrekt; daarnaast organiseert de KMar periodiek bijeenkomsten en themadagen om kennis over mensenhandel bij medewerkers bekend te maken. Dit is echter niet de inhoudelijke kennisverspreiding, zoals met deze norm wordt bedoeld. De KMar verstrekt structureel via een datadump informatie aan het EMM.

2.31.4 Opsporing

	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verant-woordelijkheid	Weging	Financieel rechercheren
2010					
2012					

De KMar heeft negen teams die belast zijn met de opsporing van migratiecriminaliteit, waar grensoverschrijdende mensenhandel een onderdeel van is. De slachtofferbejegening is conform de norm. De weging van mensenhandelzaken vindt plaats bij de landelijke weegploeg (EMM) onder leiding van landelijk OvJ mensenhandel. De aan de KMar toegewezen preweegonderzoeken worden besproken in het vooroverleg stuurploeg. In het stuurploegoverleg wordt geprioriteerd en daar wordt besloten welke zaken worden toegewezen aan welke ca-

paciteit en welke vervolgens in projectvoorbereiding worden genomen. Tevens wordt hier de voortgang van de lopende zaken in meegenomen. De KMar zet de CIE in bij de bestrijding van mensenhandel. In alle onderzoeken is sprake van een financiële paragraaf.

2.31.5 Eindscore

De eindscore voor de Koninklijke Marechaussee is: **CONFORM NORM**

2.31.6 Oordeel over externe partners

	OM	Bestuur	EMM Verwachtin-gen	EMM Feed Back	CoMensha Bereikbaar-heid	CoMensha Opvang	Belasting	ISZW	KMar	PA
2010										
2012										

De KMar werkt samen met een klein aantal externe partners. Het EMM voldoet met wat het levert, niet aan de verwachtingen van de KMar. Het EMM is volgens de KMar te veel gericht op alleen het aanleveren van preweegdocumenten. De bereikbaarheid van CoMensha vereist aandacht. Het is nu alleen bereikbaar tijdens de kantooruren. De KMar verwacht van de politieacademie een meer op de werkzaamheden van de KMar toegespitste opleiding in de bestrijding van de grensoverschrijdende mensenhandel.

2.31.1 Activiteiten naar aanleiding van de uitkomsten van Korpsmonitor 2012

De KMar is een landelijke organisatie en kent daardoor geen Regionale Driehoek, zoals hier bedoeld. Naar aanleiding van de vorige korpsmonitor is - na de reorganisatie van de recherche - een nieuwe korpsexpert benoemd. Er is aandacht voor de financiële recherche en de gedragscode is op de KOWA geplaatst. Binnen de dagelijkse briefings wordt zo veel mogelijk actuele informatie over mensenhandel versterkt.

2.31.2 Prognose 2013-2014

Geen opgave.

3 Eindresultaat

3.1 Algemeen

In de onderstaande tabel is de optelsom van de scores op de dimensies opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de kritische dimensies die worden besproken in paragraaf 2.4. Om de vooruitgang of achteruitgang ten opzichte van eerdere Korpsmonitors te kunnen zien, zijn voor de volledigheid de eindscores van 2002, 2003, 2004, 2006 en 2008 in beeld gebracht.

KORPS	2002	2003	2004	2006	2008	2010	2012
Groningen							
Friesland							
Drenthe							
IJsselland							
Twente							
Noord-Oost-Gelderland							
Gelderland-Midden							
Gelderland-Zuid							
Utrecht							
Noord-Holland-Noord							
Zaanstreek-Waterland							
Kennemerland							
Amsterdam-Amstelland							
Gooi- en Vechtstreek							
Haaglanden							
Hollands-Midden							
Rotterdam-Rijnmond							
Zuid-Holland-Zuid							
Zeeland							
Midden- en West-Brabant							
Brabant-Noord							
Brabant-Zuid-Oost							
Limburg-Noord							
Limburg-Zuid							
Flevoland							
KLPD							
KMar							

Tabel 1 Score overzicht 2002 - 2012

In vergelijking met het eindresultaat van de Korpsmonitor 2010 is een duidelijke verbetering zichtbaar. Het aantal groenscores is met tien toegenomen en het aantal roodscores is met twee afgenomen. Vooruitgang is er bij de korpsen: Drenthe, Amsterdam-Amstelland, Hollands-Midden, Brabant-Noord, Brabant-Zuid-Oost, Limburg-Zuid, Flevoland, KLPD en KMar. Opmerkelijk is de forse vooruitgang van de korpsen IJsselland en Limburg-Zuid. Een opmerkelijke terugval wordt gezien bij het korps Kennemerland. Opnieuw is vastgesteld dat het korps Gelderland-Zuid onvoldoende scoort. De geelscore bij de korpsen Utrecht en Gooi- en Vechtstreek zijn geelscores met een groen randje. Deze korpsen komen op enkele dimensies net iets te kort om conform norm te kunnen scoren.

3.2 Overzicht score politiekorpsen

In de onderstaande tabel is de totale scorelijst Korpsmonitor 2011 - 2012 opgenomen.

	POLITIEKORPS	ORGANISATIE				TOEZICHT				INFORMATIE				OPSPORING					EINDSCORE
		Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche	Informatie organisatie	Centrale informatieco-ordinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoorde-lijkheid	Weging	Financieel rechercheren	
1	Groningen																		
2	Friesland																		
3	Drenthe																		
4	IJsselland																		
5	Twente																		
6	Noord-Oost-Gelderland																		
7	Gelderland-Midden																		
8	Gelderland-Zuid																		
9	Utrecht																		
10	Noord-Holland-Noord																		
11	Zaanstreek-Waterland																		
12	Kennemerland																		
13	Amsterdam-Amstelland																		
14	Gooi- en Vechtstreek																		
15	Haaglanden																		
16	Hollands-Midden																		

POLITIEKORPS		ORGANISATIE				TOEZICHT				INFORMATIE				OPSPORING					EINDSCORE
		Referentiekader	Korpsexpert kwaliteit	Korpsexpert mandaat	Gedragscode	Kwaliteit	Continuïteit	Vergunde branche	Niet-vergunde branche	Informatie organisatie	Centrale informatieco-ordinatie	Themakennis verspreid	Aanleveren EMM	Kwaliteit	SO Bejegening	Proces verantwoorde-lijkheid	Weging	Financieel rechercheren	
17	Rotterdam-Rijnmond																		
18	Zuid-Holland-Zuid																		
19	Zeeland																		
20	Midden- en West- Brabant																		
21	Brabant-Noord																		
22	Brabant-Zuid-Oost																		
23	Limburg-Noord																		
24	Limburg-Zuid																		
25	Flevoland																		
26	KLPD																		
27	KMar																		

Tabel 2 Totaal overzicht scores Monitor 2011-2012.

3.3 Beschouwing van de resultaten van de korpsen

Bij de weging en beoordeling hebben niet alle gemonitorde dimensies een gelijke waarde. Sommige dimensies zijn bij het bepalen van de eindscore van doorslaggevende betekenis. De korpsen dienen naar de mening van het monitorteam, ruim twaalf jaar na de start van het Project Prostitutie & Mensenhandel DNP, aan alle kritische dimensies onvoorwaardelijk uitvoering te geven of te voldoen, want veel van die dimensies hebben een formele grondslag. Hierbij moet gedacht worden aan de Aanwijzing van het College van Procureurs-generaal, wat betreft de kwaliteitseis medewerkers, en de afspraken over het structureel aanleveren van signalen en informatie aan het EMM. In de volgende paragrafen worden de dimensies nader beschouwd.

3.3.1 Aandachtsveld Organisatie

Referentiekader

Alle korpsen zijn bekend met het Referentiekader mensenhandel. Twee korpsen (zes in 2010) behalen nog een geelscore op deze dimensie, omdat zij nog niet conform de norm van het Referentiekader werken wat betreft de kwaliteit en het mandaat van de korpsexpert. Een groot aantal korpsen heeft het Referentiekader gebruikt bij de transformatie van de regio-korpsen naar de eenheden, de nieuwe organisatieontwikkeling en/of als aanjager ter versterking van de aanpak van mensenhandel en overige uitbuiting. In 2013 is het Referentiekader mensenhandel geactualiseerd en de verwachting is dat in 2014 alle eenheden conform dit nieuwe Referentiekader zijn ingericht en handelen.

Korpsexpert (kwaliteit/mandaat)

In het Referentiekader Mensenhandel is in referentie 2 een profielschets van de korpsexpert mensenhandel opgenomen. In dit profiel zijn naast de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ook kwaliteitseisen opgenomen. (zie tekstvak)

De korpsexpert mensenhandel is benoemd door de korpsleiding en voldoet aan de volgende profielschets:

- voorzien van een korpsopdracht met bevoegdheden;
- eventueel via de portefeuillehouder directe ingang bij de korpsleiding;
- organisatorisch vermogen en is in staat zaken voor elkaar te krijgen;
- gevoel voor bestuurlijke verhoudingen;
- coöperatief ingesteld, met oog voor het gemeenschappelijk regionaal- landelijk belang;
- affiniteit met het onderwerp mensenhandel;
- coach van leidinggevenden en medewerkers in het kader van mensenhandel;

De taken en verantwoordelijkheden van de korpsexpert zijn:

- De korpsexpert investeert in het ontwikkelen van de landelijke en regionale aanpak mensenhandel.
- Hij is bevoegd om namens het regiokorps bij werkconferenties voorstellen te beoordelen op kwaliteit en uitvoerbaarheid.
- Hij bereidt korpsbeleid ten aanzien van prostitutie & mensenhandel voor en biedt dit aan ter besluitvorming.
- Hij is verantwoordelijk voor het - na interne besluitvorming - voortvarend implementeren van landelijk afgesproken beleidsregels in de regio.
- Hij ondersteunt het regionale beleid, dat op dit terrein wordt voorgestaan door de beheersdriehoek en het regionaal college en adviseert gemeentebesturen.

In de meeste korpsen is de bevoegdheid - zoals in het profiel opgenomen - aan de korpsexpert toegekend. De wijze van uitvoering en de reikwijdte van de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden die aan de korpsexperts zijn toegekend, geven nog steeds een zeer divers beeld, hoewel ook steeds meer overeenkomsten worden gezien. Het streven bij het invoeren van het Referentiekader was om tot een meer eenvormige invulling van deze functie te komen. De verwachting is dat dit met de overgang naar de nieuwe politieorganisatie en de toepassing van het Landelijk Functiehuis Nationale Politie (LNFP) zal worden gerealiseerd. Slechts één korps worstelt nog met het verlenen van voldoende mandaat aan de korpsexpert (drie in 2010). In dit korps kan de korpsexpert zijn rol niet of onvoldoende vervullen. In sommige korpsen is gekozen voor een andere verantwoordelijkheid of organisatiestructuur, waardoor de korpsexpert voor bepaalde verantwoordelijkheden of taken die te maken hebben met de aanpak van prostitutie en mensenhandel, niet of minder bevoegd en/of aansprakelijk is dan in de referentie vastgesteld. Veelal is het mandaat gekoppeld aan de reguliere functie die de korpsexpert in het korps vervult. Bij twee korpsen, te weten Utrecht en Flevoland, is het mandaat ondanks de huidige score nog wel een aandachtspunt.

De functie van korpsexpert vereist specifieke competenties en kwaliteiten. Bij de monitoring wordt vastgesteld dat alle korpsexperts aan de vereiste competenties voldoen. In enkele korpsen is in 2012 al geanticipeerd op het nieuwe politiebestel en is één korpsexpert aangesteld voor meerdere regio's. Vaak was het niet meer mogelijk om de kwaliteit en het mandaat van de 'oude' korpsexperts te beoordelen. In het regiokorps Utrecht was de korpsexpert nog maar vier maanden in die functie actief en daarom is besloten hierover geen oordeel te vellen.

Vastgesteld is dat de meeste korpsexperts niet specifiek zijn opgeleid en/of gecertificeerd voor de aanpak van prostitutie en mensenhandel. De huidige opleidingen op het gebied van mensenhandel zijn primair gericht op de uitvoerende medewerkers in het korps. Evenals in de vorige Korpsmonitor wordt aanbevolen een specifieke opleiding voor coördinatoren en leidinggevenden op het thema mensenhandel en uitbuiting te (doen) ontwikkelen en die deze coördinatoren, korpsexperts en andere leidinggevenden aan te bieden (maatwerk). Per 1 januari 2013 is de positionering van het onderwerp mensenhandel bij de Vreemdelingenpolitie afwijkend van de positionering van Mensenhandel binnen de korpsen in 2011 en 2012. Een aantal korpsen heeft het mensenhandelteam al ondergebracht in of gekoppeld aan een team commerciële zeden en/of de vreemdelingenpolitie. Het is aanbevelenswaardig om aan deze binnen die samenwerkingsverbanden aangestelde mensenhandelexperts naast de leidinggevende competenties ook inhoudelijke kwaliteitseisen te stellen. Eén van deze eisen zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de betreffende functionaris alleen die functie mag uitoefenen, als deze beschikt over het certificaat voor coördinatoren en leidinggevenden binnen het werkveld mensenhandel.

Gedragscode

In referentie 12 van het Referentiekader Mensenhandel staat dat politieambtenaren die zich in het prostitutiemilieu begeven, zich aan de landelijk ontwikkelde gedragscode dienen te houden. Integriteit is hierbij een zwaarwegend criterium. In bijna alle korpsen is de gedragscode in meer of mindere mate onder de aandacht van de medewerkers van de specialistische P&M-teams gebracht. In meerdere regiokorpsen moeten de teamleden de gedragscode voor kennisname ondertekenen. In één korps vereist het 'levend houden' van de gedragscode aandacht. In dit korps is de gedragscode geen onderdeel van een voortdurend proces en/of worden naast de teamleden ook andere medewerkers uit het korps ingezet op het thema mensenhandel en uitbuiting, zonder dat zij over de gedragscode zijn geïnstrueerd. Nagenoeg alle korpsen hebben aangegeven dat zij voor iedere controle de gedragscode onder de aandacht van de controleurs brengen of deze standaard in de briefing meenemen. In vrijwel alle

korpsen is een procedure vastgesteld voor het indienen van klachten of voor het waarnemen van overschrijding van de gedragscode en voor de afhandeling daarvan. Enkele korpsen merken op dat veranderende inzichten nopen tot de aanpassing van de huidige gedragscode. In de Korpsmonitor P&M 2010 is geadviseerd de huidige gedragscode door de LEM te doen evalueren. Deze evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden. Opnieuw wordt voorgesteld de LEM te vragen deze evaluatie van de gedragscode te initiëren en uit te (doen) voeren.

3.3.2 Aandachtsveld toezicht

Dimensie kwaliteit

Net als bij de vorige Korpsmonitor is er een hoge score behaald op de dimensie kwaliteit. Alle korpsen hebben op deze dimensie een groenscore behaald. In 2012 hadden 23 korpsen een vast prostitutiecontroleteam, evenveel als in 2010. Het KLPD en de KMar melden geen vast controleteam te hebben. In 2012 waren er 282 PCT-medewerkers, dertig meer dan in 2010. Hierbij wordt opgemerkt dat bij de opgave alleen de vaste PCT-medewerkers zijn opgegeven. Daarnaast beschikken meerdere korpsen nog over medewerkers die in het korps als neventaak prostitutiecontroles uitvoeren. Het korps Amsterdam-Amstelland beschikt overeen groot aantal neventakers, die niet zijn meegeteld.

POLITIEKORPS		Vast PCT 20008	Vast PCT 2010	Vast PCT 2012	Aantal medewerkers PCT 2008	Aantal medewerkers PCT 2010	Aantal medewerkers PCT 2012
1	Groningen	Ja	Ja	Ja	4	4	4
2	Friesland	Ja	Ja	Ja	10	11	11
3	Drenthe	Ja	Ja	Ja	4	6	5
4	IJsselland	Ja	Ja	Ja	6	6	9
5	Twente	Ja	Ja	Ja	6	6	5
6	Noord-Oost-Gelderland	Ja	Ja	Ja	12	6	6
7	Gelderland-Midden	i.o	Ja	Ja	6	7	6
8	Gelderland-Zuid	Ja	Ja	Ja	8	9	7
9	Utrecht	Ja	Nee	Ja	0	0	25
10	Noord-Holland-Noord	Ja	Ja	Ja	17	19	19
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	Ja	Ja	5	8	10
12	Kennemerland	ja	Ja	Ja	8	10	7
13	Amsterdam-Amstelland	nee	Ja	Ja	85	36	35
14	Gooi- en Vechtstreek	ja	Ja	Ja	17	14	14
15	Haaglanden	ja	Ja	Ja	19	15	19
16	Hollands-Midden	ja	Ja	Ja	12	12	9
17	Rotterdam-Rijnmond	ja	Ja	Ja	17	18	18
18	Zuid-Holland-Zuid	nee	Ja	Ja	0	4	8
19	Zeeland	ja	Ja	Ja	14	14	14
20	Midden- en West-Brabant	ja	Ja	Ja	17	16	14
21	Brabant-Noord	ja	Nee	Ja	8	11	18
22	Brabant-Zuid-Oost	ja	Ja	Ja	21	11	17
23	Limburg-Noord	nee	Nee	Nee	0	0	0
24	Limburg-Zuid	nee	Ja	Nee	6	5	0
25	Flevoland	ja	Ja	Nee	4	4	0
26	KLPD	-	Nee	Nee	0	0	2
27	KMar	-	Nee	Nee	0	0	0

Tabel 3 Overzicht organisatie toezicht prostitutie in 2012

In 2012 waren in de regiokorpsen zestig meer gekwalificeerde en gecertificeerde medewerkers inzetbaar dan in 2010. Dit aantal is zeker nog hoger gelet op de ontbrekende gegevens van twee korpsen. In alle korpsen worden de gecertificeerde medewerkers ingezet bij het

toezicht op de prostitutie. In 2012 waren in twintig regio's de medewerkers van het PCT door de burgemeesters van alle regiogemeenten aangewezen als toezichthouder voor de prostitutie. In drie regio's zijn slechts in één of enkele gemeenten de PCT-medewerkers aangewezen als toezichthouder. In twee regio's heeft in het geheel geen aanwijzing plaatsgevonden.

POLITIEKORPS		PCM gecertificeerden 2008	PCM gecertificeerden 2010	PCM gecertificeerden 2012	Aangewezen als toezichthouder 2008	Aangewezen als toezichthouder 2010	Aangewezen als toezichthouder 2012
1	Groningen	2	4	4	Deels	Nee	Nee
2	Friesland	10	11	11	Deels	Ja	Ja
3	Drenthe	4	4	4	Ja	Ja	Ja
4	IJsselland	6	4	9	Deels	Ja	Ja
5	Twente	6	5	4	Ja	Ja	Ja
6	Noord-Oost-Gelderland	12	13	16	Ja	Ja	Ja
7	Gelderland-Midden	Deels	13	21	Nee	Nee	Ja
8	Gelderland-Zuid	4	6	7	Ja	Ja	Ja
9	Utrecht	Deels	11	13	Deels	Ja	Ja
10	Noord-Holland-Noord	Deels	13	13	Ja	Ja	Ja
11	Zaanstreek-Waterland	5	8	10	Deels	Ja	Ja
12	Kennemerland	4	6	4	Ja	Ja	Deels
13	Amsterdam-Amstelland	Deels	16	14	Deels	Deels	Deels
14	Gooi- en Vechtstreek	2	10	13	Ja	Ja	Ja
15	Haaglanden	19	11	15	Ja	Ja	Ja
16	Hollands-Midden	9	12	9	Ja	Ja	Ja
17	Rotterdam-Rijnmond	17	15	31	Deels	Ja	Ja
18	Zuid-Holland-Zuid	ja	4	8	Ja	Ja	Ja
19	Zeeland	ja	13	14	Ja	Ja	Ja
20	Midden- en West-Brabant	16	8	7	Ja	Ja	Ja
21	Brabant-Noord	8	11	18	Ja	Ja	Ja
22	Brabant-Zuid-Oost	Deels	9	14	Ja	7 gem. niet	Deels
23	Limburg-Noord	Deels	7	-	Deels	3 gem. niet	Ja
24	Limburg-Zuid	4	8	8	Ja	Ja	Ja
25	Flevoland	4	5	8	Deels	Ja	Ja
26	KLPD	-	3	27	-	Nee	2 Ja
27	KMar	-	12	-	-	Nee	Nee

Tabel 4 Aantal gecertificeerden en toezichthouders PCT's 2012

In de regio's Groningen zijn de PCT-medewerkers niet bevoegd om namens de gemeente in alle gemeenten in het werkgebied het prostitutietoezicht uit te oefenen. In de regio Groningen en gedeeltelijk in Amsterdam-Amstelland (gemeente Amsterdam) wordt de toezichtstaak door gemeentelijke toezichthouders uitgevoerd. In de regio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Brabant-Zuid-Oost is de politie slechts in enkele gemeente aangewezen als toezichthouder.

Dimensie continuïteit

De afspraak is dat de korpsen de vergunde branche minimaal zes keer per jaar controleren. Daarbij is enige differentiatie acceptabel, mits deze vorm van toezicht voldoende is onderbouwd. Daarbij kan gedacht worden aan differentiatie in de aard en omvang van de controles. Door de controles frequent, breed (op alle vormen van prostitutie) en onvoorspelbaar te houden, krijgt de prostitutiebranche geen of minder gelegenheid om andere dan meerderjarige, legale en vrijwillig werkende prostituees in te zetten.

Ook in het Referentiekader wordt het aantal controles nog eens nadrukkelijk genoemd, waarbij tevens is aangegeven dat de toezichtstaak binnen het korps moet zijn geborgd in de formatie en planning- en controlecyclus.

In zes korpsen staat de uitvoering van het toezicht op de prostitutiebranche onder druk. Het toezicht is in deze korpsen geen structureel onderdeel van de reguliere planning- en beheercyclus. In deze korpsen is de capaciteitsvraag vanuit andere taken of onderdelen groot en dit gaat ten koste van het toezicht op de prostitutiebranche. In vijf korpsen vereist de continuïteit aandacht en in Gelderland-Zuid is die onvoldoende. Door gebrek aan continuïteit van de controles ontstaat het gevaar dat de korpsen het 'zicht' op de vergunde seksbranche verliezen.

Het kiezen voor minder controles enkel en alleen om op die wijze het capaciteitsprobleem op te lossen heeft absoluut consequenties voor de wederzijdse toegankelijkheid en het wederzijdse vertrouwen van de gemeenten en de politie.

Het aantal controles op de vergunde seksinrichtingen is in 2011 en 2012 toegenomen in vergelijking met 2010. Er vonden 2906 controles plaats in 2011, 3386 in 2011 en 3705 in 2012. De aantallen wijken iets af van de werkelijkheid, zie voor deze afwijkingen de voetnoten.

POLITIEKORPS		Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2010	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2011	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2012	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2012	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2012
1	Groningen	264	256	263	2	1	Nb	1
2	Friesland	138	150	156	4	34	Nb	3
3	Drenthe	25	64	36	2	0	1	0
4	IJsselland	91	56	104	6	0	Nb	2
5	Twente	81	79	41	0	1	5	19
6	Noord-Oost-Gelderland	111	66	72	0	0	3	2
7	Gelderland-Midden	40	50	50	-	0	Nb	1
8	Gelderland-Zuid	27	28	40	6	8	2	1
9	Utrecht	414	190	184	5	8	3	4
10	Noord-Holland-Noord	143	169	169	6	6	1	0
11	Zaanstreek-Waterland	38	72	72	1	11	1	1
12	Kennemerland	82	-	69	2	5	Nb	3
13	Amsterdam-Amstelland	108[14]	336[15]	381[16]	32	30	Nb	Nb
14	Gooi- en Vechtstreek	66	58	33	4	4	Nb	1
15	Haaglanden	172[17]	329	520	26	44	Nb	1
16	Hollands-Midden	46	63	63	1	4	2	2
17	Rotterdam-Rijnmond	432	450	447	187	281	16	Nb
18	Zuid-Holland-Zuid	72	56	54	7	3	1	Nb
19	Zeeland	126	64	64	13	37	7	1
20	Midden- en West-Brabant	162	130	126	19	10	3	2
21	Brabant-Noord	44	72	72	3	12	Nb	3
22	Brabant-Zuid-Oost	Nb	394	370	15-20	15	Nb	54[18]

[14] *Exclusief 532 gemeentelijke controles en 494 controles door de wijkteams.*

[15] *Toelichting: 54 raamexploitanten (40 centrum en 14 zuid) totaal 137 vergunningen raamexploitanten. 409 ramen gecontroleerd x 4 = 1636 controles. 19 clubs x 5 controles = 95 controles en minimaal 25 escortbedrijven gecontroleerd.*

[16] *Toelichting: als opmerking hierboven en daarbij 45 onderzoeken niet-vergunde branche.*

[17] *Exclusief de dagelijkse controles van 54 raamvergunningen. De gemelde controles betreffen alleen de 31 clubs en de 9 vergunde seksshops.*

[18] *Totaal 2011 en 2012.*

POLITIEKORPS		Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2010	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2011	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2012	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2012	Aantal misstanden niet-vergunde inrich-tingen 2010	Aantal misstanden niet-vergunde inrich-tingen 2012
23	Limburg-Noord	152	140	140	10	26	16	3
24	Limburg-Zuid	51	66	131	11	21	2	3
25	Flevoland	12	48	48	2	0	1	Nb
26	KLPD	9	-	-	-	Nb	-	Nb
27	KMAR	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 5 Aantal controles en misstanden 2010-2012

Volgens de opgave van de korpsen waren er in 2011 en 2012 in totaal 652 locatiegebonden seksinrichtingen. Dit aantal is vrijwel gelijk aan het aantal locatiegebonden seksinrichtingen in 2010. In vergelijking met 2008 en 2010 is het zicht van de korpsen op de niet-locatiegebonden seksinrichtingen verbeterd. Slechts één korps kan geen opgave doen van het aantal in de regio voorkomende niet-locatiegebonden inrichtingen. Het aantal niet-locatiegebonden inrichtingen is volgens de opgaven in 2012 ten opzicht van 2010 sterk afgenomen. In 2008 waren er 151 niet-locatiegebonden inrichtingen, 175 in 2011 en 128 in 2012. De grootste veranderingen vonden plaats in de regio's: Friesland (+10), Amsterdam-Amstelland (-9), Rotterdam-Rijnmond (+13) en Limburg-Zuid (60 in 2011).

		Aantal gemeenten	Aantal locatiegebonden seksinrichtingen 2008	Aantal locatiegebonden seksinrichtingen 2010	Aantal locatiegebonden seksinrichtingen 2012	Aantal ramen 2012	Aantal niet-locatiegebonden seks-inrichtingen 2008	Aantal niet-locatiegebonden seks-inrichtingen 2010	Aantal niet-locatiegebonden seks-inrichtingen 2012
1	Groningen	25	20	20	14	150	5	2	3
2	Friesland	27	18	24	16	134	0	0	10
3	Drenthe	12	12	12	12	0	0	0	0
4	IJsselland	11	25	26	17	-	-	-	2
5	Twente	14	11	17	20	-	6	8	7
6	Noord-Oost-Gelderland	24	16	16	14	-	0	1	1
7	Gelderland-Midden	16	9	10	10	-	-	-	0
8	Gelderland-Zuid	19	17	16	15	-	-	-	1
9	Utrecht	29	64	21	29	153	4	-	-
10	Noord-Holland-Noord	26	11	11	13	-	3	2	0
11	Zaanstreek-Waterland	9	4	4	6	0	0	2	0
12	Kennemerland	10	17	17	17	-	5	9	7
13	Amsterdam-Amstelland	6	195[19]	75	191	409	33	27	26
14	Gooi- en Vechtstreek	9	12	11	10	0	0	-	0
15	Haaglanden	9	91	94	40	54	14	14	14
16	Hollands-Midden	28	8	7	10	-	2	-	0
17	Rotterdam-Rijnmond	22	50	48	44	-	17	21	30

19 *Dit betreffen volgens opgave van het regiokorps 335 +40 ramen.*

18	Zuid-Holland-Zuid	19	11	11	8	0	1	1	1
19	Zeeland	13	22	22	16	0	2	4	6
20	Midden- en West-Brabant	26	39	36	31	0	7	10	6
21	Brabant-Noord	21	19	15	13	0	3	1	1
22	Brabant-Zuid-Oost	21	82	46	45	-	30	8	6
23	Limburg-Noord	15	34	40	30	0	15	4	5
24	Limburg-Zuid	19	48	48	25	0	-	60	0
25	Flevoland	6	4	7	6	0	4	1	2
26	KLPD	-	-	-	-	-	-	-	-
27	KMAR	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 6 Overzicht seksinrichtingen 2008-2012

Dimensie vergunde branche

Het uitgangspunt voor 2012 was dat alle korpsen de vergunde branche onder controle hebben. In 2012 zijn in ons land 705 locatiegebonden en 151 niet-locatiegebonden seksinrichtingen geregistreerd. Zeven korpsen geven op dat in hun regio in 2012 geen niet-locatiegebonden seksinrichtingen waren. Bij de controles van de vergunde branche werden diverse misstanden geconstateerd. Dit betroffen er 1869 in 2010 en 561 in 2012. In de niet-vergunde inrichtingen werden volgens opgave 107 misstanden geregistreerd tegen 64 in 2010. De opgave van misstanden in de niet-vergunde branche is incompleet en geeft dus geen duidelijk beeld van de werkelijke omvang. De verwachting is dat het aantal misstanden in niet-vergunde inrichtingen aanzienlijk meer is dan in de tabel aangegeven.

POLITIEKORPS		Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2010	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2011	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2012	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2012	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2012
1	Groningen	264	256	263	2	1	Nb	1
2	Friesland	138	150	156	4	34	Nb	3
3	Drenthe	25	64	36	2	0	1	0
4	IJsselland	91	56	104	6	0	Nb	2
5	Twente	81	79	41	0	1	5	19
6	Noord-Oost-Gelderland	111	66	72	0	0	3	2
7	Gelderland-Midden	40	50	50	-	0	Nb	1
8	Gelderland-Zuid	27	28	40	6	8	2	1
9	Utrecht	414	190	184	5	8	3	4
10	Noord-Holland-Noord	143	169	169	6	6	1	0
11	Zaanstreek-Waterland	38	72	72	1	11	1	1
12	Kennemerland	82	-	69	2	5	Nb	3
13	Amsterdam-Amstelland	108[20]	336[21]	381[22]	32	30	Nb	Nb
14	Gooi- en Vechtstreek	66	58	33	4	4	Nb	1
15	Haaglanden	172[23]	329	520	26	44	Nb	1
16	Hollands-Midden	46	63	63	1	4	2	2

[20] *Exclusief 532 gemeentelijke controles en 494 controles door de wijkteams.*

[21] *Toelichting: 54 raamexploitanten (40 centrum en 14 zuid) totaal 137 vergunningen raamexploitanten. 409 ramen gecontroleerd x 4 = 1636 controles. 19 clubs x 5 controles = 95 controles en minimaal 25 escortbedrijven gecontroleerd.*

[22] *Toelichting: als opmerking hierboven en daarbij 45 onderzoeken niet-vergunde branche..*

[23] *Exclusief de dagelijkse controles van 54 raamvergunningen. De gemelde controles betreffen alleen de 31 clubs en de 9 vergunde seksshops.*

POLITIEKORPS		Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2010	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2011	Aantal uitgevoerde controles i vergund e inrichtingen n 2012	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden vergunde inrichtingen 2012	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2010	Aantal misstanden niet-vergunde inrichtingen 2012
17	Rotterdam-Rijnmond	432	450	447	187	281	16	Nb
18	Zuid-Holland-Zuid	72	56	54	7	3	1	Nb
19	Zeeland	126	64	64	13	37	7	1
20	Midden- en West-Brabant	162	130	126	19	10	3	2
21	Brabant-Noord	44	72	72	3	12	Nb	3
22	Brabant-Zuid-Oost	Nb	394	370	15-20	15	Nb	54[24]
23	Limburg-Noord	152	140	140	10	26	16	3
24	Limburg-Zuid	51	66	131	11	21	2	3
25	Flevoland	12	48	48	2	0	1	Nb
26	KLPD	9	-	-	-	Nb	-	Nb
27	KMAR	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 7 Overzicht toezicht vergunde en niet-vergunde branche

De vergunde branche is onderverdeeld in een aantal categorieën, te weten homo-ontmoetingsplaatsen (HOP's), homobars en homosauna's, aantal inrichten en ramen, clubs, bordelen en privéhuizen, massagesalons, tippelzones, sauna's en parenclubs en seksshops, erotheken en bioscopen. Voor het overzicht wordt verwezen naar de tabel 8.

POLITIEKORPS		HOP's, homobars en homosauna's	Ramen		Clubs, bordelen en privéhuizen	Massagesalons	Tippelzones	Sauna en parenclubs	Seksshop, erotheken, bioscopen e.d.
			Inrichting	Ramen					
1	Groningen			150	11	3	1		
2	Friesland		10	134	4	1			1
3	Drenthe				11	1			
4	IJsselland		4		9	2			2
5	Twente				13	1			6
6	Noord-Oost-Gelderland	2	1	40	6	3		1	3
7	Gelderland-Midden				4		1	1	2
8	Gelderland-Zuid	1	5		2	4	1	3	1
9	Utrecht		6	153		14	1	2	5
10	Noord-Holland-Noord			67	4				9
11	Zaanstreek-Waterland				2			1	1
12	Kennemerland		7		4	5			
13	Amsterdam-Amstelland		137	409	19				
14	Gooi- en Vechtstreek	11 seksinrichting							
15	Haaglanden		54		31				9
16	Hollands-Midden	10 seksinrichtingen							
17	Rotterdam-Rijnmond	3			25	16			
18	Zuid-Holland-Zuid	8 seksinrichtingen							
19	Zeeland				4				12

[24] *Totaal 2011 en 2012.*

20	Midden- en West-Brabant	31 seksinrichtingen							
21	Brabant-Noord	13 seksinrichtingen en 1 tippelzonde							
22	Brabant-Zuid-Oost		24		+ 21 seksinrichtingen				
23	Limburg-Noord				19	4		4	3
24	Limburg-Zuid				14	4		2	6
25	Flevoland				2	1		1	2

Tabel 8 Aantal seksinrichtingen of -plaatsen 2012 excl. escort.

Het aantal uitgevoerde controles van de vergunde inrichtingen is vermoedelijk hoger dan door de korpsen opgegeven, zeker in de regio's waar veel raamgebieden zijn. Eén korps kan geheel geen opgave van de controles doen! In negen korpsen zijn in 2012 meer controles uitgevoerd dan in 2010 en in negen korpsen is het aantal minder dan in 2010. In zes regio's is het aantal controles van vergunde inrichtingen minder dan de afgesproken zes controles per jaar. Vijf korpsen melden dat zij in 2012 geen misstanden in de vergunde branche hebben aangetroffen. De meeste korpsen melden dat zij de vergunde branche goed onder controle hebben en pleiten voor het overbrengen van dit toezicht naar de gemeenten, zodat zij zich meer kunnen richten op de niet-vergunde branche.

De cijfers geven, ondanks het afnemende aantal misstanden, een ander beeld dan de regiokorpsen melden. In 2012 is gelet op het nog steeds grote aantal vastgestelde misstanden absoluut nog geen sprake van het 'onder controle' hebben van de vergunde branche. In de regio´s waar het in 2010 ontbreekt aan continuïteit, is in 2012 ook sprake van het niet of

POLITIEKORPS		Aantal escort-bedrijven 2012	Wijze van toezicht escort 2012	Aantal escort-controles 2012
1	Groningen	3	HON	1
2	Friesland	10	HON/hotel	Nb
3	Drenthe	5		-
4	IJsselland	2	Internet	Nb
5	Twente	7	HON/hotel/internet	2
6	Noord-Oost-Gelderland	1	HON/hotel/internet	2
7	Gelderland-Midden	2	HON/internet	0
8	Gelderland-Zuid	1	Hotel/woning/ omg. escort	7
9	Utrecht	7	Hotel/woning	4
10	Noord-Holland-Noord	4	Melding/hotel	5
11	Zaanstreek-Waterland	2	HON/internet	12
12	Kennemerland	8	-	0
13	Amsterdam-Amstelland	26	HON/hotel/internet	25
14	Gooi- en Vechtstreek	-	Hotel	1
15	Haaglanden	14	-	Nb
16	Hollands-Midden	0	-	Nb
17	Rotterdam-Rijnmond	30	HON/hotel/woning/ Internet/omg. escort	6
18	Zuid-Holland-Zuid	1	Woning/hotel	6
19	Zeeland	6	Woning/hotel	Nb
20	Midden- en West-Brabant	6	Omg. escort/woning	6
21	Brabant-Noord	1	Hotel	Nb
22	Brabant-Zuid-Oost	6	HON/Internet	Nb
23	Limburg-Noord	5	HON	20
24	Limburg-Zuid	4	HON/hotel	5
25	Flevoland	3	-	Nb
26	KLPD	-	Ism regiokorpsen/ HON/internet/ omg. escort/hotel	-
27	KMAR	-	-	-

Tabel 9 Vergunde escortbedrijven 2012

onvoldoende nakomen van deze dimensie. Eén korps (Gelderland-Zuid) krijgt voor deze dimensie een roodscore (drie in 2010) en drie korpsen een geelscore (drie in 2010).

Escort

Het toezicht op de escortbedrijven heeft de laatste jaren meer aandacht gekregen. Een onderscheid wordt gemaakt tussen vergunde en niet-vergunde escortbedrijven. Volgens de opgave van de korpsen zijn er in 2012 in totaal 154 vergunde escortbedrijven in Nederland. Eén korps kon hierover geen gegevens aanleveren en één korps meldt dat het geen vergunde escort in de regio had.

In twaalf korpsen werden de escortbedrijven gesignaleerd met inzet van HON (al dan niet met RIEC en/of gemeenten) en in acht korpsen werd specifiek internetsurveillance genoemd. In veertien korpsen werd gebruik gemaakt van de zogenaamde hotelconstructie en in vijf van de woningmethode. Omgekeerde escort werd toegepast in vier korpsen. Het aantal uitgevoerde escortcontroles in 2012 is in tien korpsen niet geregistreerd. Daarnaast is er een groot verschil in de frequentie van de controles, variërend van 25 in Amsterdam-Amstelland tot 1 in Gooi- en Vechtstreek en Groningen.

Bij tabel 9 wordt opgemerkt dat in de regiokorpsen waar voor het toezicht op de escort de zogenaamde hotelmethode wordt toegepast, vaak ook de woningmethode wordt toegepast. In de tabel komt deze inzet niet duidelijk in beeld. Ook wordt opgemerkt dat sommige korpsen een actie met meerdere escortcontroles als één controle hebben aangemerkt terwijl andere korpsen elke afzonderlijke escortcontrole tellen. Opvallend is dat veel korpsen in het geheel geen gegevens registreren van de escortcontroles. Hierdoor ontbreekt een duidelijk nationaal beeld van de escort, terwijl een dergelijk beeld juist door een aantal korpsen wordt bepleit.

Dimensie niet-vergunde branche

In het algemeen geldt, dat in 2012 de aandacht voor de niet-vergunde branche is verbeterd ten opzichte van 2010. In 2012 krijgt één korps (Gelderland-Zuid) een roodscore (zeven in 2010) en acht korpsen een geelscore (negen in 2010). Meerdere korpsen melden dat zij een verschuiving zien van de prostitutie en de mensenhandel van de vergunde naar de niet-vergunde branche. Des te opmerkelijker is het dat een groot aantal korpsen nog niet voldoen aan de norm die geldt voor deze dimensie. Gesignaleerd wordt dat personen uit de legale branche het niet zo nauwkeurig nemen met de geldende regels en in toenemende mate hun activiteiten verplaatsen naar de illegale branche. Belangrijkste reden is waarschijnlijk om zich zo te onttrekken aan het reguliere toezicht. Een andere veel gehoorde verklaring is dat met deze verschuiving de individuele prostituees zich 'verstoppen' voor de Belastingdienst of om andere redenen onzichtbaar willen werken. In 2012 werden ruim 107 misstanden in de niet-vergunde branche geregistreerd, een toename ten opzichte van 2010 toen 64 misstanden werden geregistreerd. Daarbij wordt opgemerkt dat dit aantal misstanden naar verwachting vele malen hoger is dan door de korpsen is opgegeven of geregistreerd. Eén korps blijkt onbekend met het aantal misstanden in de niet-vergunde branche en zeven korpsen melden in deze branche geen misstanden te hebben vastgesteld. De hiervoor aangegeven toename van het aantal misstanden bevestigt het beeld dat steeds meer slachtoffers mensenhandel in dit deel van de branche worden aangetroffen.

Het uitvoeren van Handhaven Op Niveau (HON) is een terugkerend onderwerp bij het toezicht op de niet-vergunde branche. De taakverdeling tussen de politie en de gemeenten blijft een voortdurend punt van aandacht. Een toenemend aantal gemeenten maakt voor deze specifieke taak gebruik van het RIEC of overwegen dit de komende tijd daar te beleggen. In

2012 worden in twaalf regio's de stappen 1-3 HON door de politie uitgevoerd (dertien in 2010) en in twee regio's alleen door de gemeente (vier in 2010), in zes regio's door de gemeenten én de politie (drie in 2010), in één regio door de politie en het RIEC (één in 2010), in twee regio's door de politie met financiële steun van de gemeente (één in 2010), in drie regio's door het RIEC (één in 2010).

Vrijwel alle geïnterviewden merken op dat het toezicht op de niet-vergunde branche verhoudingsgewijs veel inzet vereist en dat het moeilijk is om goed zicht te krijgen op deze branche. In een aantal regio's is het toezicht op de niet-vergunde branche niet meer dan incidentgericht en daar is nog geen sprake van het hebben van zicht op deze branche.

In 2012 stuurden de korpsen in totaal 3938 mutaties bestuurlijk toezicht – waarin gegevens van de controles bij de vergunde en de niet-vergunde branche - naar de gemeenten (2090 in 2010). Drie korpsen weten niet te melden of en welke hoeveelheid bestuurlijke mutaties door hen naar de gemeenten zijn gezonden. Twee korpsen melden geen bestuurlijke rapportages naar de gemeenten te hebben gezonden.

3.3.3 Aandachtsveld Informatie

Informatie organisatie

In 2012 is er - net als in 2010 - bij één korps geen adequate informatie-infrastructuur. Let wel dat deze beoordeling niet de techniek omvat, maar vooral de logica. Drie korpsen moeten nog aandacht aan deze dimensie besteden (twee in 2010). Dit betekent een kleine terugval ten opzichte van 2010. In 2008 meldden veel korpsen dat zij problemen ondervonden met de informatieorganisatie door de overgang van hun 'oude' systeem of systemen naar BVH. In 2011 en 2012 wordt daarvan vrijwel geen melding gemaakt. Vrijwel alle korpsen blijken voldoende in staat om signalen van mensenhandel in de regionale informatiesystemen te detecteren en voor de centrale coördinatie van deze informatie deze te geleiden naar één centraal punt.

Centrale informatiecoördinatie

In 2012 krijgt geen enkel korps een roodscore op deze dimensie. Evenals in 2010 krijgen vier korpsen een geelscore, omdat in die korpsen nog niet of onvoldoende op één centraal punt informatie is verzameld, geanalyseerd, veredeld en zo mogelijk gestapeld. De verwachting is dat met de verwezenlijking van de informatieorganisatie, zoals beschreven in de inrichtingsplannen voor de Nationale Politie, een verdere verbetering zal worden gerealiseerd. Dit betreft dan de informatieorganisatie en de centrale coördinatie.

Themakennis verspreid

Het bewustwordingstraject heeft ten doel om de collega's te informeren over verschijnselen van uitbuiting om daarmee te komen tot vroegsignalering van mensenhandel. Daarbij is het streven dat mogelijke slachtoffers van mensenhandel snel bekend worden bij de medewerkers die gekwalificeerd en gecertificeerd zijn. Door de LEM is daarvoor een routing uitgezet op de site www.lover-boys.nl met als doel dat slachtoffers met de juiste mensen in contact komen. In 2012 is in twee korpsen (vijf in 2010) nog niet conform de norm aandacht besteed aan het informeren van de korpsmedewerkers over de kenmerken en verschijningsvormen van (slachtofferschap) mensenhandel. Deze korpsen krijgen op deze dimensie een geelscore. Een aantal korpsen is erin geslaagd om het bewustwordingsproces te koppelen aan de IBT. In het algemeen worden met de themakennisverspreiding goede ervaringen opgedaan en ze leidt vaak tot toename van signalen en meldingen van mensenhandel.

Leveringsverplichting aan het EMM

Een dimensie die zeer sterk verbeterd is, betreft de aanlevering van gegevens aan het EMM. Was er in voorgaande Korpsmonitoren vaak veel kritiek op de slechte aanlevering van deze gegevens, in 2012 is hiervan in het geheel geen sprake. Nagenoeg alle korpsen sturen maandelijks de gegevens aan het EMM en in een aantal korpsen is tussendoor nog informatie aan het EMM gezonden. Alle korpsen behalen hier een groenscore.

Signalen mensenhandel

Volgens de gegevens van het EMM (tabel 9) zijn in 2011 ruim 19.597 signalen in SLIM geregistreerd en 20.458 in 2012. Het EMM ontving in 2011 ongeveer 1711 signalen mensenhandel en in 2012 ongeveer 3357. Het aantal van de korpsen ontvangen signalen in 2012 is aanzienlijk hoger dan in de voorgaande jaren.[25]

POLITIEKORPS		Signalen korpsen naar EMM			Signalen SLIM			Bezoeken EMM aan korps		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	95	96	252	723	811	835	3	5	5
2	Friesland	17	32	64	504	783	593	2	5	4
3	Drenthe	8	38	44	310	326	270	3	2	8
4	IJsselland	90	91	84	723	836	640	0	8	3
5	Twente	70	62	67	250	308	480	1	5	6
6	Noord-Oost-Gelderland	19	94	196	406	591	675	2	6	5
7	Gelderland-Midden	27	18	73	364	650	998	2	6	4
8	Gelderland-Zuid	8	20	31	434	669	751	1	5	6
9	Utrecht	70	128	345	520	859	972	1	3	5
10	Noord-Holland-Noord	116	74	103	858	2481	1460	5	4	6
11	Zaanstreek-Waterland	36	12	40	112	146	146	4	5	5
12	Kennemerland	85	50	139	397	640	501	4	8	3
13	Amsterdam-Amstelland	159	146	60	1607	1870	1457	3	4	4
14	Gooi- en Vechtstreek	2	44	23	64	267	244	2	6	2
15	Haaglanden	91	132	325	599	696	863	4	5	6
16	Hollands-Midden	14	30	45	281	228	302	3	6	4
17	Rotterdam-Rijnmond	95	136	330	855	849	1146	4	7	4
18	Zuid-Holland-Zuid	32	46	44	170	168	172	7	2	3
19	Zeeland	33	66	132	140	239	216	2	4	6
20	Midden- en West-Brabant	48	68	113	201	205	438	3	5	6
21	Brabant-Noord	31	27	158	168	452	541	4	6	5
22	Brabant-Zuid-Oost	204	175	266	492	812	997	4	3	5
23	Limburg-Noord	23	40	79	355	579	573	5	5	5
24	Limburg-Zuid	21	6	26	186	237	345	5	4	5
25	Flevoland	43	32	29	146	267	300	3	2	3
26	KLPD	1	7	19	160	719	708	-	-	-
27	KMar	14	0	238	1787	2815	3862	10	16	10
28	MMA	119	80	144	-	-	-	-	-	-
29	SIOD/ISZW	96	32	32	-	14	-	-	1	-

Tabel 10 Gegevens van het EMM over 2011-2012

[25] *Dit betreffen de gegevens van de regiokorpsen, KLPD, MMA, KMar, ISZW en RIEC.*

Het aantal bij het EMM geregistreerde signalen mensenhandel wijkt af van de opgave van de korpsen. De korpsen hebben in 2008 in totaal 2454 signalen aan het EMM gezonden, in 2010: 3988, in 2011: 335 (EMM 1711) en in 2012: 4049 (EMM 3357). Een verklaring voor het gesignaleerde verschil tussen de opgave van het EMM en de korpsen kan niet worden gegeven. Het EMM geeft aan dat zij alleen de VROS gerelateerde onderzoeken registreert. Het EMM meent dat de afwijking in de cijfers komt doordat korpsen:

1) geen MRO opmaken bij de start van het onderzoek.
2) geen MRO opmaken voor de afsluiting van het onderzoek.
3) een MRO opmaken voor niet opsporingswaardige aangiften, waar ze langer als 5 dagen me bezig zijn geweest.

Hoewel het aantal signalen in 2011 ten opzichte van 2010 is afgenomen, is er in 2012 weer een grote toename te zien. Het KLPD en de KMar participeren in het EMM en verstrekken dagelijks gegevens aan het EMM.

Mutaties mensenhandel

Negen korpsen hebben geen gegevens verstrekt over het aantal mutaties mensenhandel dat zij hebben gemaakt in 2012. Het aantal mutaties mensenhandel in 2011 betrof 8792 en in 2012 was dit 5030. Hier is sprake van een grote afname, waarvoor geen verklaring is gevonden (zie tabel 11).

POLITIEKORPS		Aantal mutaties MH		Aantal signalen MH volgens korpsen			
		2010	2012	2008	2010	2011	2012
1	Groningen	288	816	105	256	241	191
2	Friesland	100	Nb	Nb	Nb	Nb	Nb
3	Drenthe	Nb	Nb	86	160	46	77
4	IJsselland	423	682	156	130	134	109
5	Twente	358	427	170	88	84	80
6	Noord-Oost-Gelderland	128	76	88	83	90	148
7	Gelderland-Midden	80	Nb	57	82	83	83
8	Gelderland-Zuid	Nb	40	23	Nb	23	49
9	Utrecht	105	168-89	108	105	301	352
10	Noord-Holland-Noord	85	13	60	184	45	63
11	Zaanstreek-Waterland	74	Nb	10	47	77	96
12	Kennemerland	259	Nb	305	259	170	152
13	Amsterdam-Amstelland	216	1161	400	216	91	73
14	Gooi- en Vechtstreek	18	7	Nb	21	66	29
15	Haaglanden	848	Nb	350	Nb	Nb	300
16	Hollands-Midden	Nb	Nb	29	57	43	45
17	Rotterdam-Rijnmond	1050	407	144	187	141	118
18	Zuid-Holland-Zuid	52	Nb	Nb	52	127	195
19	Zeeland	133	136	16	91	117	144
20	Midden- en West-Brabant	211	151	82	154	157	215
21	Brabant-Noord	147	156	40	98	101	70
22	Brabant-Zuid-Oost	235	Nb	48	151	88	71
23	Limburg-Noord	75	162	40	75	69	44
24	Limburg-Zuid	112	178	48	64	69	57
25	Flevoland	64	6	89	65	46	57
26	KLPD	3500	0	-	1132	719	708
27	KMar	231	523	-	231	223	523

Tabel 11 Gegevens van de korpsen over 2011-2012

Preweegvoorstellen

Het EMM geeft op dat in 2011 zestien preweegdocumenten naar de korpsen is gezonden en in totaal 83 naar alle partners van het EMM (incl. politie). In 2012 betrof dit negen preweegvoorstellen naar de korpsen en totaal 58 naar de EMM deelnemers. Deze opgave wijkt af van de opgave van de enkele korpsen. De korpsen melden dat in 2012 dertien preweegvoorstellen van het EMM zijn ontvangen, dus vier meer dan door het EMM wordt gemeld.

Een verklaring voor dit verschil is niet gevonden. Volgens de regiokorpsen en de KMar hebben zij totaal 23 projectvoorstellen naar het EMM gezonden (15 in 2010). Ook hier een klein verschil tussen de opgave van het EMM en de korpsen (zie tabel 12).

POLITIEKORPS		Preweegvoorstel **van** EMM			Preweegvoorstel **naar** EMM		
		2010	2011	2012[26]	2010	2011	2012
1	Groningen	1	1	0(1)	0	0	0
2	Friesland	1	1	0	1	-	2
3	Drenthe	0	0	1	0	0	0
4	IJsselland	0	0	0	0	0	0
5	Twente	0	0	0 (1)	0	0	0
6	Noord-Oost-Gelderland	2	0	0	1	0	0 (2)
7	Gelderland-Midden	0	0	0	0	0	0
8	Gelderland-Zuid	0	0	0	0	0	0
9	Utrecht	1	1	1(4)	0	0	0
10	Noord-Holland-Noord	0	2	1 (-)	1	0	0
11	Zaanstreek-Waterland	0	0	0	0	0	0
12	Kennemerland	0	1	1	0	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	6	6	1 (-)	0	-	0
14	Gooi- en Vechtstreek	0	0	0	4	0	1
15	Haaglanden	4	2	0	0	0	0
16	Hollands-Midden	0	0	0	0	0	0
17	Rotterdam-Rijnmond	2	0	0	5	-	-[27]
18	Zuid-Holland-Zuid	0	0	0	0	0	0
19	Zeeland	0	0	0	0	0	0
20	Midden- en West-Brabant	0	0	1	1	0	1
21	Brabant-Noord	0	1	2 (1)	2	0	3
22	Brabant-Zuid-Oost	0	1	0 (2)	0	0	0
23	Limburg-Noord	0	0	0	0	0	1
24	Limburg-Zuid	1	0	1 (0)	0	0	1
25	Flevoland	1	0	0 (2)	0	0	0
26	KLPD	9	21	0	0	0	0
27	KMar	19	27	21	8	-	10
29	SIOD/ISZW	9	11	5	-	-	-

Tabel 12 Opgave aantallen preweegvoorstellen van/naar het EMM

[26] *Tussen haakje het aantal opgegeven door het regiokorps)*

[27] *Alle preweegdocumenten worden (in afschrift) aan EMM gezonden.*

3.3.4 Opsporing

Dimensie kwaliteit

Deze dimensie heeft als uitgangspunt dat een opsporingsonderzoek op het gebied van mensenhandel in principe multidisciplinair en met inzet van specialisten mensenhandel wordt uitgevoerd. Ervaringsgegevens tonen aan dat de keuze voor deze inzetvorm de kans op een succesvolle uitkomst van het onderzoek vergroot.

In 2012 krijgen twee korpsen (vijf in 2010) een geelscore. In vergelijking met de vorige Korpsmonitors valt op dat veel korpsen kiezen voor de integrale aanpak van het thema mensenhandel en uitbuiting. Het zwaartepunt van de uitvoering wordt gelegd bij de vreemdelingenpolitie of bij de recherche. Veelal worden de andere korpsdisciplines in de formatie van de vreemdelingenpolitie opgenomen om zo een meer multidisciplinair evenwicht te bereiken.

In meerdere regiokorpsen is in 2012 de mensenhandelexpertise toegevoegd aan de vreemdelingenpolitie om daarmee een grotere inzetbaarheid voor de opsporing te kunnen realiseren. In 19 korpsen (17 in 2010) is een vast opsporingsteam. In de meeste korpsen is het aantal teamleden iets toegenomen.

In totaal waren in 2012 tussen de 357 en 362 medewerkers als lid van het opsporingsteam mensenhandel met de opsporing van mensenhandel belast. Ongeveer 25% daarvan wordt ingezet door de KMar. De korpsen die geen vaste teams hebben, zetten hun specialisten mensenhandel vaak in bij onderzoeken door de zogenaamde generieke teams of ad hoc samengestelde multidisciplinaire teams. Enkele korpsen hanteerden in 2012 al de toepassing van het zogenaamde 'speelveldmodel'.

POLITIEKORPS		Vast opsporingsteam mensenhandel		Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel		Multidisciplinair
		2010	2012	2010	2012	2012
1	Groningen	Ja	Ja	14	14	Ja
2	Friesland	Ja	Ja	7	7	Ja
3	Drenthe	Ja	Ja	6	4	Ja
4	IJsselland	Ja	Ja	11	13	-
5	Twente	Nee	Nee	Nb	8	-
6	Noord-Oost-Gelderland	Ja	Ja	6	8	Ja
7	Gelderland-Midden	Ja	Ja	7	14	-
8	Gelderland-Zuid	Ja	Ja	11	12	Ja
9	Utrecht	Ja	Ja	22	18	Ja
10	Noord-Holland-Noord	Nee	Ja	16	12-17	Ja
11	Zaanstreek-Waterland	Nee	Nee	-	3	Ja
12	Kennemerland	Ja	Ja	4	6	-
13	Amsterdam-Amstelland	Ja	Ja	11	17	Ja
14	Gooi- en Vechtstreek	Nee	Ja	-	3	-
15	Haaglanden	Ja	Nee	15	-	-
16	Hollands-Midden	Ja	Ja	11	11	Ja
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	Ja (2 teams)	55	53	Ja
18	Zuid-Holland Zuid	Ja	Ja	5	8	Ja
19	Zeeland	Nee	Nee	2 (+8 VP)	7 (VP)	Ja
20	Midden- en West-Brabant	Ja	Ja	17	14	Ja
21	Brabant-Noord	Nee	Nee	-	-	Ja
22	Brabant-Zuid-Oost	Nee	Nee	-	-	Ja
23	Limburg-Noord	Ja	Ja	11	15	Ja
24	Limburg-Zuid	Ja	Ja	5	11	Ja
25	Flevoland	Nee	Nee	-	-	-
26	KLPD	Nee	Nee	25	-	Ja

POLITIEKORPS		Vast opsporingsteam mensenhandel		Aantal teamleden opsporingsteam mensenhandel		Multidisciplinair
27	KMar	Ja	Ja (9 teams)	15	99	-

Tabel 13 Gegevens opsporingsteams volgens korpsen in 2012

Dimensie (slachtoffer)bejegening

Net als in 2010 is vastgesteld dat de politie in Nederland gedurende de onderzoeksperiode op een zeer zorgvuldige en professionele wijze voor de slachtoffers van mensenhandel zorgde. Alle korpsen handelen conform de norm.

Dimensie procesverantwoordelijkheid

De score op de dimensie procesverantwoordelijkheid laat in vergelijking met 2010 een onveranderd beeld zien. Het aantal geelscores is op vijf blijven staan, dit betekent dat in tweeentwintig korpsen er voldoende zicht was op en sturing van de verdere afhandeling (weging en procesgang). Ook is er in die korpsen in meer of mindere mate sprake van de vereiste centrale coördinatie, weging en sturing van deze opsporingsonderzoeken.

Dimensie weging

De score op de dimensie weging is in 2012 sterk verbeterd ten opzichte van 2010. In 2010 kregen nog negen korpsen een geelscore, in 2012 is dit er één (Kennemerland). Dit is een goede ontwikkeling en past bij de hoge prioriteit die de politiek, het College van Procureurs-generaal en de politiechefs al jaren aan de bestrijding van seksuele en economische uitbuiting geven. Slachtoffers werden - voor zover is na te gaan - in 2011 en 2012 in vrijwel alle gevallen uit hun benarde positie gehaald, waarbij meestal een intakegesprek en/of een aangifte volgde(n). Betreft dit een 'kleine zaak', dan is meestal door een basisteam het onderzoek uitgevoerd. Is het een 'grote zaak', dan is er altijd eerst geprioriteerd en gewogen. Daarbij moeten mensenhandelonderzoeken - ondanks de hoge landelijke prioriteit - concurreren met andere prioritaire onderzoeksvoorstellen en blijven soms zaken 'op de plank liggen'. De score op deze dimensie is zwaarwegend en bij een geelscore kan geen groene eindscore worden gehaald.

POLITIEKORPS		Aantal intake MH				Aantal aangiften MH			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
1	Groningen	44	34	62	35	30	23	31	50
2	Friesland	Nb	7	-	-	22	30	54	39
3	Drenthe	17	34	38	28	4	21	25	15
4	IJsselland	43	38	28	36	13	6	7	10
5	Twente	36	25	29	27	3	11	7	10
6	Noord-Oost-Gelderland	22	42	22	29	11	20	20	12
7	Gelderland-Midden	21	42	32	29	13	18	12	18
8	Gelderland-Zuid	23	64	5	7	2	Nb	4	6
9	Utrecht	80	42	54	64	20	14	24	22
10	Noord-Holland-Noord	40	45	45	63	10	8	11	9
11	Zaanstreek-Waterland	4	21	2	5	0	7	5	7
12	Kennemerland	3	48	25	18	3	10	5	9
13	Amsterdam-Amstelland	Nb	109	92	102	34	78	91	73
14	Gooi- en Vechtstreek	Nb	10	26	12	Nb	5	4	6
15	Haaglanden	88	-	79	186	60	17	67	49
16	Hollands-Midden	15	28	24	42	5	6	4	5
17	Rotterdam-Rijnmond	97	101	141	118	28	53	78	42
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	29	46	42	Nb	3	8	4
19	Zeeland	4	8	3	13	0	7	6	5
20	Midden- en West-Brabant	14	21	47	45	10	14	20	18
21	Brabant-Noord	16	41	53	84	9	17	11	14

POLITIEKORPS		Aantal intake MH				Aantal aangiften MH			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
22	Brabant-Zuid-Oost	0	86	122	96	8	28	16	13
23	Limburg-Noord	24	36	40	41	6	15	10	6
24	Limburg-Zuid	32	42	58	28	24	34	5	7
25	Flevoland	2	15	18	21	Nb	2	5	9
26	KLPD	-	0	23	47	-	19	11	20
27	KMar	-	122	70	54	-	28	7	3

Tabel 14 Gegevens intake en aangiften MH in 2011-2012

Het aantal intakes mensenhandel is in vergelijking met 2010 in 2011 gegroeid van 1090 naar 1184 en in 2012 gegroeid naar 1184 intakes. Het aantal aangiftes groeide van 315 in 2008, naar 494 in 2010, 548 in 2011 en daalde in 2012 naar 481. Op basis van deze aangiftes zijn in 2011: 639 en in 2012: 613 opsporingsonderzoeken uitgevoerd. In 2011 was sprake van een forse groei ten opzicht van 2010 (534 onderzoeken). In 2012 was sprake van een kleine terugval ten opzichte van 2011.

Van deze aantallen onderzoeken startten er in 2011: 532 en in 2012: 522. In 2010 betrof dit 401 onderzoeken. Deze cijfers laten een forse groei van het aantal opsporingsactiviteiten binnen de korpsen zien (tabel 15).

Deze groei is vooral zichtbaar in de korpsen: Friesland, Gelderland-Zuid, Amsterdam-Amstelland en Haaglanden. Een opvallende afname van onderzoeken in de korpsen: Kennemerland, Zuid-Holland-Zuid, Limburg-Zuid en Flevoland.

POLITIEKORPS		Aantal onderzoeken MH				Aantal onderzoeken gestart in		
		2008	2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	7	9	31	9	7	4	9
2	Friesland	7	11	20	16	11	54	39
3	Drenthe	13	21	3	2	21	17	33
4	IJsselland	22	8	13	7	5	13	7
5	Twente	3	11	6	11	10	6	11
6	Noord-Oost-Gelderland	33	39	49	35	20	49	35
7	Gelderland-Midden	6	16	1	6	5	-	-
8	Gelderland-Zuid	3	4	4	3	3	42	21
9	Utrecht	15	13	19	12	11	-	-
10	Noord-Holland-Noord	15	14	11	6	3	11	6
11	Zaanstreek-Waterland	3	7	4	7	4	4	6
12	Kennemerland	11	15	2	4	15	2	4
13	Amsterdam-Amstelland	46	107	111	123	54	111	123
14	Gooi- en Vechtstreek	Nb	2	11	4	1	11	5
15	Haaglanden	88	-	90	73	17	65	68
16	Hollands-Midden	2	57	43	45	57	43	45
17	Rotterdam-Rijnmond	15	13	27	40	12	21	25
18	Zuid-Holland Zuid	-	9	3	4	9	3	2
19	Zeeland	11	22	2	1	20	2	1
20	Midden- en West-Brabant	8	20	7	3	11	7	3
21	Brabant-Noord	8	15	25	52	15	7	10
22	Brabant-Zuid-Oost	5	7	38	23	7	11	8
23	Limburg-Noord	2	15	16	15	15	16	15
24	Limburg-Zuid	24	34	69	57	34	3	5
25	Flevoland	3	5	2	1	5	1	1

POLITIEKORPS		Aantal onderzoeken MH				Aantal onderzoeken gestart in		
26	KLPD	-	21	17	42	19	14	28
27	KMar	-	39	15	12	10	15	12

Tabel 15 Aantal onderzoeken 2011 en 2012

In tabel 16 wordt getoond waartoe deze activiteiten hebben geleid. Het aantal verdachten is in 2011: 298 en in 2012: 251. Dit betekent een daling ten opzicht van 2010 (337 verdachten). In 2011 zijn 303 verdachten aan het OM overgedragen en in 2012 waren dit 253 verdachten (278 in 2010). In 2011 werden 391 onderzoeken gestopt of afgebroken vanwege bijvoorbeeld onvoldoende bewijs of het ontbreken van nadere opsporingsindicaties. In 2012 waren dit er 396. Uiteindelijk zijn er in 2011 ruim 131 dossiers meer naar het OM gezonden dan in 2010, namelijk 338 dossiers. In 2012 waren dit 332 dossiers. De gegevens van het OM wijken over het algemeen af van de gegevens die de politie heeft opgegeven (zie tabel 25). De politie en het OM hebben geen identieke registratieafspraken, waarmee deze verschillen kunnen worden verklaard.

POLITIEKORPS		Aantal verdachten MH				Aantal verdachten t.k.n. naar OM			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
1	Groningen	7	11	9	8	7	7	9	8
2	Friesland	12	12	12	9	12	10	8	9
3	Drenthe	8	22	2	2	1	22	2	1
4	IJsselland	5	11	6	8	5	11	6	5
5	Twente	0	4	4	10	0	4	3	9
6	Noord-Oost-Gelderland	5	14	5	3	19	13	5	3
7	Gelderland-Midden	6	4	36	9	6	4	36	8
8	Gelderland-Zuid	5	3	4	2	2	3	3	2
9	Utrecht	9	6	21	13	9	6	-	-
10	Noord-Holland-Noord	16	10	10	6	8	6	10	6
11	Zaanstreek-Waterland	3	12	7	4	1	11	5	1
12	Kennemerland	Nb	17	-	-	3	10	5	9
13	Amsterdam-Amstelland	45	10	26	35	Nb	10	26	35
14	Gooi- en Vechtstreek	Nb	-	3	7	Nb	5	3	6
15	Haaglanden	17	16	18	6	17	14	18	6
16	Hollands-Midden	10	7	8	5	10	19	8	5
17	Rotterdam-Rijnmond	53	50	37	40	46	30	37	40
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	7	6	3	Nb	7	6	3
19	Zeeland	2	8	1	0	2	8	1	0
20	Midden- en West-Brabant	4	13	5	7	0	13	5	7
21	Brabant-Noord	10	14	4	8	6	14	4	8
22	Brabant-Zuid-Oost	9	10	13	17	7	10	13	17
23	Limburg-Noord	1	7	11	6	1	1	11	4
24	Limburg-Zuid	11	7	13	9	11	-	13	9
25	Flevoland	1	9	1	2	0	6	0	2
26	KLPD	-	26	18	16	-	12	38	25
27	KMar	-	27	18	16	-	22	28	25

Tabel 16 Gegevens afhandeling opsporing 2012 (aantal verdachten)

De politie beschikt niet over gegevens van het aantal verdachten dat uiteindelijk is veroordeeld en welke straffen er zijn opgelegd. Ook is er geen duidelijk beeld van het aantal

slachtoffers mensenhandel. De slachtoffergegevens die veelal gebruikt worden, zijn afkomstig van CoMensha. Wat de leden van de monitorgroep is opgevallen, is dat CoMensha en de politie niet dezelfde definitie gebruiken voor het benoemen van slachtoffers. De politie hanteert het begrip potentiële slachtoffers, waarbij dan nog niet voldoende duidelijk is of hier ook al sprake is van slachtofferschap, zoals gedefinieerd door CoMensha.

POLITIEKORPS		Aantal gestopte onderzoeken				Aantal dossier naar OM			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
1	Groningen	16	11	2	5	7	6	6	4
2	Friesland	2	1	0	0	9	6	-	9
3	Drenthe	1	17	2	-	2	3	1	1
4	IJsselland	17	0	8	2	2	5	2	6
5	Twente	8	5	3	5	0	2	1	4
6	Noord-Oost-Gelderland	62	18	43	33	4	7	4	5
7	Gelderland-Midden	3	1	14	44	2	2	1	3
8	Gelderland-Zuid	3	-	15	7	2	3	3	2
9	Utrecht	19	2	4	5	8	3	-	-
10	Noord-Holland-Noord	5	1	0	0	5	3	4	3
11	Zaanstreek-Waterland	2	3	0	0	1	3	5	1
12	Kennemerland	Nb	17	5	3	3	17	3	9
13	Amsterdam-Amstelland	Nb	61	90	96	25	-	111	123
14	Gooi- en Vechtstreek	1	1	10	1	Nb	0	-	3
15	Haaglanden	72	7	27	26	14	12	61	51
16	Hollands-Midden	27	27	40	40	2	3	3	2
17	Rotterdam-Rijnmond	2	1	14	9	8	9	83	42
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	0	1	0	Nb	4	1	1
19	Zeeland	9	11	0	1	2	4	2	10
20	Midden- en West-Brabant	2	6	1	1	3	2	4	0
21	Brabant-Noord	15	6	20	28	5	-	10	14
22	Brabant-Zuid-Oost	2	2	10	6	4	2	7	9
23	Limburg-Noord	7	7	11	3	1	1	2	1
24	Limburg-Zuid	0	3	57	25	24	3	6	5
25	Flevoland	2	1	2	1	0	3	0	0
26	KLPD	-	9	0	2	-	91	2	11
27	KMar	-	26	12	53	-	13	16	13

Tabel 17 Gegevens afhandeling opsporing 2012 (gestopte onderzoeken en dossiers)

B9-aangiften

Net als in 2010 is bij deze monitor specifiek aandacht geschonken aan de behandeling van B9-zaken. In 2010 werden 342 B9-aangiften geregistreerd. In 2011 groeide dit aantal naar 419. In 2012 nam het aantal af tot 361 B9-aangiften. Werden in 2010 nog 186 B9-aangiften geseponeerd, veelal omdat dit aangiften zonder opsporingsindicatie betrof, in 2011 was dit een aantal van 178 en in 2012 van 160.

POLITIEKORPS		Aantal B9 aangiften			Aantal geseponeerd B9		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	16	47	45	8	0	0
2	Friesland	18	0	16	5	0	10
3	Drenthe	7	23	14	7	-	-
4	IJsselland	3	7	7	1	7	3
5	Twente	5	3	0	0	0	0
6	Noord-Oost-Gelderland	5	6	4	2	6	4
7	Gelderland-Midden	15	4	16	15	0	0
8	Gelderland-Zuid	3	5	5	3	0	0
9	Utrecht	11	18	21	0	-	15

POLITIEKORPS		Aantal B9 aangiften			Aantal geseponeerd B9		
10	Noord-Holland-Noord	8	10	2	0	2	0
11	Zaanstreek-Waterland	4	5	7	1	0	0
12	Kennemerland	8	5	7	3	5	2
13	Amsterdam-Amstelland	73	88	74	36	63	40
14	Gooi- en Vechtstreek	1	7	2	-	0	0
15	Haaglanden	51	51	50	50	43	29
16	Hollands-Midden	4	2	3	0	1	1
17	Rotterdam-Rijnmond	36	70	28	21	27	34
18	Zuid-Holland Zuid	2	3	1	1	0	1
19	Zeeland	4	1	3	2	0	0
20	Midden- en West-Brabant	13	18	18	7	1	0
21	Brabant-Noord	15	8	7	11	8	7
22	Brabant-Zuid-Oost	12	12	5	7	4	5
23	Limburg-Noord	9	9	6	5	0	0
24	Limburg-Zuid	8	8	8	1	2	0
25	Flevoland	9	9	9	0	9	9
26	KLPD	1	0	3	0	0	0
27	KMar	1	-	-	0	-	-

Tabel 18 Gegevens overige uitbuiting 2010

Overige uitbuiting

In 2011 werden 55 onderzoeken uitgevoerd naar overige vormen van uitbuiting. In 2012 waren dit er 81 (in 2010: 71). Van deze onderzoeken gingen in 2011: 13 en in 2012: 44 dossiers naar het OM (27 in 2008 en 32 in 2010). Voor de terugval in 2011 is geen verklaring gevonden. In 2012 was er een duidelijke toename van het aantal onderzoeken ten opzichte van 2011, vooral door inspanningen in de korpsen: Haaglanden en Amsterdam-Amstelland. De toename in Haaglanden is vooral toe te schrijven aan uitbuiting in de tuinbouw. Opmerkelijk is dat in andere tuinbouwgebieden deze uitbuiting niet of in mindere mate wordt gesignaleerd. Een veel gehoord geluid bij de korpsen is dat uitbuitingszaken moeilijk zijn op te sporen en te vervolgen. Dit beeld wordt bevestigd door het aantal dossiers in 2011 (ruim 20% van de onderzoeken) en 2012 (ruim 50% van de onderzoeken).

POLITIEKORPS		Aantal onderzoeken overige uitbuiting				Aantal dossiers naar OM overige uitbuiting			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
1	Groningen	2	2	0	3	0	0	0	1
2	Friesland	1	0	1	0	1	0	-	-
3	Drenthe	0	1	1	1	0	0	-	-
4	IJsselland	17	2	6	3	0	0	0	2
5	Twente	0	0	0	2	0	0	0	1
6	Noord-Oost-Gelderland	4	2	2	3	1	0	0	2
7	Gelderland-Midden	1	2	0	4	0	0	0	4
8	Gelderland-Zuid	0	2	0	0	0	0	0	0
9	Utrecht	2	3	-	5	0	1	0	0
10	Noord-Holland-Noord	8	10	0	2	10	9	0	1
11	Zaanstreek-Waterland	1	5	0	1	0	3	-	0
12	Kennemerland	0	1	0	0	0	0	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	Nb	1	1	15	Nb	1	1	15
14	Gooi- en Vechtstreek	14	2	0	4	12	0	0	2
15	Haaglanden	1	4	16	15	1	3	3	10
16	Hollands-Midden	0	3	5	6	0	2	1	2
17	Rotterdam-Rijnmond	1	5	4	1	0	5	3	0

POLITIEKORPS		Aantal onderzoeken overige uitbuiting				Aantal dossiers naar OM overige uitbuiting			
		2008	2010	2011	2012	2008	2010	2011	2012
18	Zuid-Holland Zuid	Nb	7	1	1	Nb	2	0	0
19	Zeeland	1	3	2	3	0	0	0	0
20	Midden- en West-Brabant	0	1	4	1	0	1	1	1
21	Brabant-Noord	0	5	3	2	0	1	1	0
22	Brabant-Zuid-Oost	1	4	0	1	0	0	0	1
23	Limburg-Noord	2	2	1	2	2	1	-	-
24	Limburg-Zuid	0	1	6	1	0	0	1	0
25	Flevoland	Nb	0	0	2	Nb	0	0	0
26	KLPD	-	3	2	3	-	3	2	2
27	KMar	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 19 Gegevens overige uitbuiting 2010

Dimensie financieel rechercheren

In 2012 is in zesentwintig korpsen het uitgangspunt gehanteerd, dat bij elk onderzoek betreffende mensenhandel of uitbuiting een financieel onderzoek wordt gestart. Eén korps scoort op deze dimensie onvoldoende: Kennemerland. In 2012 zijn er 9 strafrechtelijke financiële onderzoeken (SFO) uitgevoerd tegen 13 in 2011 en 21 in 2010. Hier is een duidelijke afname zichtbaar. De indruk bestaat dat er minder geïnvesteerd wordt in het starten van een SFO. Vaak wordt aan de dossiers wel een financiële paragraaf toegevoegd en worden andere wegen gekozen om financieel voordeel te ontnemen (zie tabel 20).

Deze dimensie laat aan de korpsen weinig speelruimte over: indien een politiekorps financieel heeft gerechercheerd in het kader van opsporingsonderzoeken mensenhandel, moet het aan kunnen geven wat de opbrengsten hiervan waren. Het laatste, daadwerkelijk de opbrengsten aantonen, is een voorwaarde waar weinig korpsen aan hebben voldaan.

POLITIEKORPS		Financieel onderzoek MH			SFO's MH		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	Ja	Ja	Ja	2	1	0
2	Friesland	Ja	Ja	Ja	0	-	1
3	Drenthe	Ja	Ja	Ja	1	0	0
4	IJsselland	Ja	Ja	Ja	3	1	0
5	Twente	Ja	Ja	Ja	0	0	0
6	Noord-Oost-Gelderland	Ja	Ja	Ja	1	1	0
7	Gelderland-Midden	Ja	Nee	Ja	0	0	0
8	Gelderland-Zuid	Ja	Ja	Ja	3	3	4
9	Utrecht	Ja	Ja	Ja	2	0	1
10	Noord-Holland-Noord	Ja	Ja	Ja	2	0	0
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	Ja	Ja	1	0	0
12	Kennemerland	Ja	Ja	Nee	0	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	Ja	Ja	Ja	-	0	0
14	Gooi- en Vechtstreek	Ja	Ja	Ja	-	0	0
15	Haaglanden	Incid.	Ja	Ja	0	0	0
16	Hollands-Midden	Ja	Ja	Ja	0	0	0
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	Ja	Ja	0	2	2
18	Zuid-Holland-Zuid	Ja	Ja	Ja	0	0	1
19	Zeeland	Ja	Ja	Ja	0	0	0
20	Midden- en West- Brabant	Ja	Ja	Ja	0	1	0

POLITIEKORPS		Financieel onderzoek MH			SFO's MH		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
21	Brabant-Noord	Ja	Ja	Ja	0	0	0
22	Brabant-Zuid-Oost	Ja	Ja	Ja	1	4	0
23	Limburg-Noord	Ja	Ja	Ja	2	0	0
24	Limburg-Zuid	Ja	Nee	Ja	1	0	0
25	Flevoland	Ja	Ja	Ja	0	0	0
26	KLPD	Ja	Ja	Ja	2	0	0
27	KMar	Incid.	Ja	Ja	-	-	-

Tabel 20 Gegevens afhandeling onderzoeken en meldingen 2012

De tabel 20 laat, wat betreft ontnemingen bij seksuele uitbuiting en overige uitbuiting, een beeld zien dat niet past bij de hiervoor opgenomen waarneming. In 2011 waren er volgens de korpsen 18 ontnemingen bij seksuele uitbuiting en in 2012 betrof dit 27 ontnemingen. Deze aantallen zijn vrijwel gelijk aan het aantal ontnemingen in 2008 (22) en 2010 (26). Het aantal ontnemingen bij overige uitbuiting laat een ander beeld zien. In 2011 en in 2012 waren dit er 3 tegen 26 in 2010. Deze cijfers tonen duidelijk aan dat in enkele gevallen van seksuele en overige uitbuiting overgegaan is tot ontneming (zie tabel 19 en 21). Dit is een onderwerp dat nadrukkelijk aandacht vereist, vooral omdat mensenhandelcriminelen financieel gewin als enig doel hebben en de indruk bestaat dat dit nu niet adequaat wordt aangepakt, bijvoorbeeld door financieel voordeel te ontnemen.

POLITIEKORPS		Ontnemingen seksuele uitbuiting				Ontnemingen overige uitbuiting		
		2008	2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	2	2	0	0	2	0	0
2	Friesland	0	0	3	6	0	-	-
3	Drenthe	0	0	0	0	0	0	0
4	IJsselland	0	1	1	0	1	1	0
5	Twente	0	1	0	0	1	0	1
6	Noord-Oost-Gelderland	2	0	1	0	0	0	0
7	Gelderland-Midden	1	0	0	0	0	0	0
8	Gelderland-Zuid	0	1	0	0	1	0	0
9	Utrecht	Nb	0	2	4	0	-	-
10	Noord-Holland-Noord	Nb	0	0	0	0	0	0
11	Zaanstreek-Waterland	0	1	0	0	1	0	1
12	Kennemerland	1	0	0	0	0	0	0
13	Amsterdam-Amstelland	Nb	-	0	1	-	0	0
14	Gooi- en Vechtstreek	0	-	0	3	-	0	0
15	Haaglanden	2	2	1	2	2	0	0
16	Hollands-Midden	2	0	0	0	0	1	0
17	Rotterdam-Rijnmond	5	6	2	5	6	0	0
18	Zuid-Holland-Zuid	0	1	0	0	1	0	0
19	Zeeland	1	0	2	0	0	0	0
20	Midden- en West- Brabant	0	1	1	0	1	0	1
21	Brabant-Noord	5	0	0	1	0	0	0
22	Brabant-Zuid-Oost	Nb	-	4	0	-	1	0
23	Limburg-Noord	0	0	1	1	0	0	0
24	Limburg-Zuid	Nb	0	0	3	0	0	0
25	Flevoland	1	5	0	0	5	0	0
26	KLPD	-	5	0	1	5	0	0
27	KMar	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 21 Aantal ontnemingen 2010-2012

In 2012 zijn volgens de opgave van de korpsen in twintig korpsen medewerkers van de criminele inlichtingen diensten (CIE) specifiek ingezet en/of vrijgemaakt voor het inwinnen van informatie over mensenhandel. Dit is een toename ten opzichte van 2010 toen waren dit er veertien.

POLITIEKORPS		CIE inzet MH (structureel)		MMA meldingen MH		
		2010	2012	2010	2011	2012
1	Groningen	-	Ja	4	4	6
2	Friesland	-	Nee	6	-	-
3	Drenthe	-	-	-	10	10
4	IJsselland	-	Ja	3	-	8
5	Twente	Ja	Ja	3	7	3
6	Noord-Oost-Gelderland	Ja	Ja	3	1	0
7	Gelderland-Midden	Ja	Ja	-	-	2
8	Gelderland-Zuid	Ja	Nee	Nb	-	-
9	Utrecht	Ja	Ja	15	25	22
10	Noord-Holland-Noord	Ja	Ja	1	-	-
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	Ja	3	-	-
12	Kennemerland	-	Ja	9	2	2
13	Amsterdam-Amstelland	-	Ja	17	21	22
14	Gooi- en Vechtstreek	-	Ja	2	-	3
15	Haaglanden	Ja	-	53	-	-
16	Hollands-Midden	Ja	Nee	2	-	-
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	Ja	11	8	20
18	Zuid-Holland-Zuid	Ja	Ja	1	3	4
19	Zeeland	-	Nee	2	-	-
20	Midden- en West- Brabant	Ja	Nee	4	6	1
21	Brabant-Noord	-	Ja	5	-	12
22	Brabant-Zuid-Oost	-	Ja	3	-	-
23	Limburg-Noord	-	Ja	4	6	4
24	Limburg-Zuid	-	Ja	0	1	12
25	Flevoland	-	ja	3	4	7
26	KLPD	Ja	Ja	119	79	197
27	KMar	Ja	ja	46	43	-

Tabel 22 Inzet CIE en MMA meldingen 2010-2012

In 2011 zijn er 220 MMA-meldingen geregistreerd bij de korpsen. In 2012 waren dit er 335 (310 in 2010). Net als in 2010 blijkt dat de intake en behandeling van de MMA-meldingen bij elk korps anders zijn georganiseerd. In de meeste gevallen worden de mensenhandelteams geïnformeerd of met de uitvoering van deze melding belast. Niet bekend is in hoeveel gevallen deze meldingen tot een opsporingsonderzoek en/of veroordeling hebben geleid (zie tabel 22). In 2012 startte de Stichting Meld Misdaad Anoniem een campagne betreffende uitbuiting, waarop ze 104 hiervan ontving. Het aantal meldingen steeg met 76%. Op basis van de tips zijn er in 2012 twaalf verdachten van mensenhandel opgepakt. De tips worden verder volgens MMA gebruikt bij bijvoorbeeld acties gericht op illegale escort en thuisprostitutie.

Slachtoffers mensenhandel

De registratie van slachtoffers staat in tabel 23. Die laat zien dat de registratie van de politie niet gelijk is aan de registratie van CoMensha. De grote verschillen zitten in de gegevens van CoMensha en die van de regiokorpsen: Gelderland-Midden en Midden- en West-Brabant. De overige verschillen zijn vaak kleiner dan dikwijls door de korpsexperts wordt verondersteld. Wat nog wel opvalt is dat meerdere korpsen geen goede registratie van slachtoffers bijhouden en desgevraagd ook geen gegevens over slachtoffers kunnen aanleveren. Ook is er een

aantal korpsen dat tot in detail slachtoffergegevens aangeleverd heeft, waarbij gegevens over o.a. de leeftijd, het land van herkomst en het geslacht.

POLITIEKORPS		Aantal slachtoffers gemeld **aan** CoMensha		Aantal slachtoffers geregistreerd **bij** CoMensha		
		2011	2012	2010[28]	2011	2012
1	Groningen	46	46	64	43	45
2	Friesland	-	-	64	47	30
3	Drenthe	23	19	17	24	17
4	IJsselland	9	13	20	11	12
5	Twente	2	10	12	5	5
6	Noord-Oost-Gelderland	8	8	10	11	9
7	Gelderland-Midden	83	83	11	55	44
8	Gelderland-Zuid	3	10	11	4	9
9	Utrecht	32	44	35	31	43
10	Noord-Holland-Noord	-	-	44	37	22
11	Zaanstreek-Waterland	5	2	6	5	2
12	Kennemerland	5	7	14	3	6
13	Amsterdam-Amstelland	110	94	105	82	98
14	Gooi- en Vechtstreek	7	5	6	3	7
15	Haaglanden	185	177	140	176	172
16	Hollands-Midden	-	63	10	6	56
17	Rotterdam-Rijnmond	146[29]	131	155	133	119
18	Zuid-Holland-Zuid	8	9	1	5	8
19	Zeeland	8	6	8	6	6
20	Midden- en West- Brabant	18	18	23	33	39
21	Brabant-Noord	15	76	26	15	72
22	Brabant-Zuid-Oost	200	108	203	181	108
23	Limburg-Noord	16	34	18	10	20
24	Limburg-Zuid	26	23	41	25	18
25	Flevoland	10	9	47	10	5
26	KLPD	-	-	-	-	8
27	KMar	26	445	-	-	-

Tabel 23 Aantal slachtoffers volgens de politie en CoMensha 2010-2012

[28] *Totaal 113 mannen, 880 vrouwen en 152 minderjarigen (gegevens CoMensha 2013).*

[29] *Minderjarigen in 2011: 44 en in 2012: 37 (Gegevens CoMensha 2013).*

3.4 Beschouwing samenwerking met de externe partners

Korps / Externe partner		OM	Bestuur	EMM	EMM	CoMensha	CoMensha	Belasting-dienst	ISZW	KMar	PA
				Verwachting	Terugkoppeling	Bereikbaarheid	Opvang/ begeleiding				
1	Groningen										
2	Friesland										
3	Drenthe										
4	IJsselland										
5	Twente										
6	Noord-Oost-Gelderland										
7	Gelderland-Midden										
8	Gelderland-Zuid										
9	Utrecht										
10	Noord-Holland-Noord										
11	Zaanstreek-Waterland										
12	Kennemerland										
13	Amsterdam-Amstelland										
14	Gooi- en Vechtstreek										
15	Haaglanden										
16	Hollands-Midden										
17	Rotterdam-Rijnmond										
18	Zuid-Holland-Zuid										
19	Zeeland										
20	Midden- en West- Brabant										
21	Brabant-Noord										
22	Brabant-Zuid-Oost										
23	Limburg-Noord										
24	Limburg-Zuid										
25	Flevoland										
26	KLPD										
27	KMar										

Tabel 24 Beschouwing ketenpartners 2012

3.4.1 Openbaar Ministerie

De korpsen zijn - op één korps na - erg tevreden over de samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM). Duidelijk zichtbaar is dat het OM de laatste jaren veel energie en capaciteit heeft gestoken in de aanpak van mensenhandel. In ieder arrondissement is een portefeuillehouder mensenhandel aangewezen. Enkele korpsen geven aan dat personeelswisseling binnen de OM-portefeuille soms heeft geleid tot enige vertraging of wegvallen van kennis. Vaak is de samenwerking snel weer op het gewenste niveau gekomen en is sprake geweest van een tijdelijke terugval. Het algemene beeld van de korpsen is dat het OM de mensenhandel daadkrachtig aanpakt.

Het OM vindt zelf dat door personeelswisseling in sommige arrondissementen - Zwolle, Rotterdam, Breda en Maastricht - de aanpak van mensenhandel enige vertraging heeft opgelopen. Dit is het belangrijkste kritiekpunt dat een aantal korpsen over het OM heeft vermeld. Het korps dat aandacht vraagt voor de relatie OM – politie, vindt dat het OM op een te grote afstand blijft van het politiewerk en daardoor de indruk wekt onvoldoende prioriteit te geven aan het onderwerp mensenhandel.

Het OM (Landelijk Parket) merkt op dat de aanpak van mensenhandel in nagenoeg alle korpsen in 2011 - 2012 verder is verbeterd ten opzichte van 2010. Het is wel bang dat door overgang naar de Nationale Politie veel kwaliteit die nu in de mensenhandelteams aanwezig is, verloren gaat. Een goede ontwikkeling vindt het dat de politie meer gaat opsporen en dus minder toezicht zal houden. Het OM ziet bij de korpsen een toenemende mate aandacht voor mensenhandelzaken en heeft de indruk dat - door de hoge prioritering - deze zaken altijd worden opgepakt.

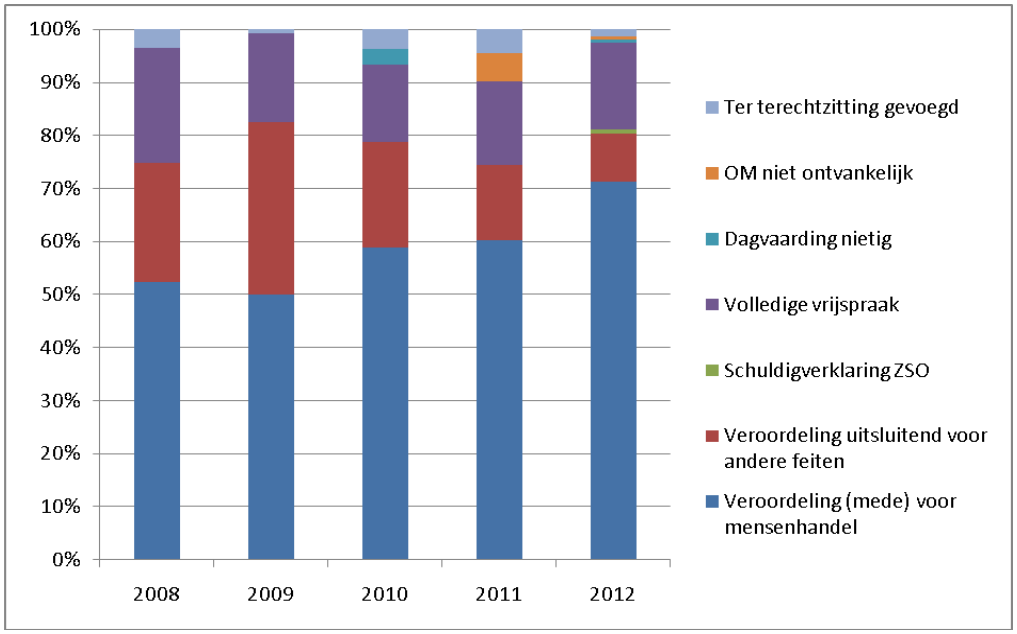
Het OM vindt dat bij de Landelijke Eenheid de ontwikkeling die in gang gezet is bij het KLPD, wordt voortgezet. Er waren twee tactische team voor aanpak mensenhandel, te weten het team van de toekomst en een regulier team mensenhandel. Deze teams hebben de laatste jaren laten zien dat met gespecialiseerde en goed opgeleide medewerkers goede resultaten kunnen worden bereikt. Het OM vindt de keuze voor generieke teams niet juist. Dat er gelabelde capaciteit is voor mensenhandel binnen de nationale politie, vindt het OM een goede zaak. Het OM vindt de aandachtsverschuiving van de KMar naar de mensenhandel een positieve ontwikkeling.

Het OM ziet dat er nog steeds verschillen in prioriteit of aanpak zijn per arrondissement. De instroom van mensenhandelzaken is in vergelijking met 2010 in 2011 en 2012 gestegen (tabel 25). In 2011 waren er bij het OM 41 zaken meer ingeschreven dan in 2010 en in 2012 waren dat er 95 zaken meer dan in 2010 en 54 meer dan in 2011. Deze instroom betreft alleen de 273f Sr-zaken. De politie meldt dat in 2011 in totaal 338 dossiers naar het OM zijn gezonden; dus 81 meer dan het OM meldt en in 2012 totaal 332 dossiers, dit is 21 meer dan het OM heeft geregistreerd.

Instroom en afdoening mensenhandel	2008	2009	2010	2011	2012
Ingeschreven bij het OM	214	141	216	257	311
Afgedaan door het OM	***270***	***179***	***206***	***252***	***338***
• w.o. dagvaarding (mede) voor mensenhandel	186	117	151	176	239
• w.o. dagvaarding voor uitsluitend overige feiten	7	10	4	7	9
Afgedaan door de rechter	***143***	***132***	***136***	***133***	***153***
• Veroordeling (mede) mensenhandel	75	66	80	80	109
• Veroordeling overige feiten	32	43	27	19	14

Tabel 25 Instroom en afdoening mensenhandel zaken (gegevens OM 2013)

In 2011 zijn volgens het OM 133 en in 2012 zijn er 153 mensenhandelzaken in eerste aanleg door de rechter afgedaan. In 2011 was het aantal iets lager dan in 2010, maar in 2012 was er weer een duidelijke stijging. De verschillen in de cijfers, die afkomstig zijn van de politie en het OM, zijn onder andere ontstaan een mensenhandelzaak bij de politie meerdere verdachten kan betreffen, terwijl het OM uitgaat van een zaak per individuele verdachte. In totaal is eenmaal een verdachte schuldig verklaard zonder oplegging van straf of maatregel, zijn negentien zaken ter terechtzitting gevoegd, is vijf keer de dagvaarding nietig verklaard en is het OM acht keer niet ontvankelijk verklaard.

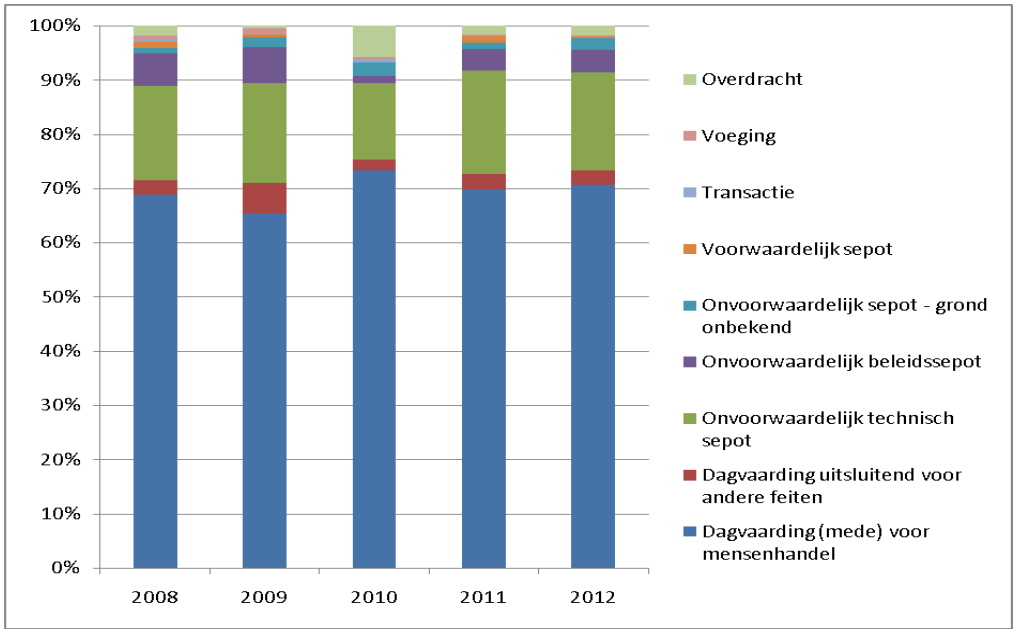

Afbeelding 1: Afdoening eerste aanleg 2008-2012 (gegevens BNRM 2013)

Het percentage vrijspraken is volgens het OM nog steeds te hoog. De NRM schrijft dat gemiddeld 59% van de in eerste aanleg afgedane mensenhandelzaken tot een veroordeling heeft geleid.[30] In 36% van alle afgedane zaken is de verdachte vrijgesproken van alle ten laste gelegde mensenhandelfeiten (19% betreft een vrijspraak voor de mensenhandelfeiten maar een veroordeling voor uitsluitend andere delicten dan mensenhandel en 17% betreft een volledige vrijspraak). In totaal is eenmaal een verdachte schuldig verklaard zonder oplegging van straf of maatregel, zijn negentien zaken ter terechtzitting gevoegd, is vijf keer de dagvaarding nietig verklaard en is het OM acht keer niet ontvankelijk verklaard (NRM 2012, NRM2012a-b).

Het OM meent dat het grote aantal; vrijspraken te maken heeft met het ontbreken van voldoende bewijs of door het grote aantal twijfelachtige B9-onderzoeken.

[30] *Volgens de NRM kan binnen deze 59% sprake zijn van vrijspraken voor ten laste gelegde mensenhandelfeiten. Immers, indien één ten laste gelegd mensenhandelfeit bewezen is verklaard, geldt een veroordeling voor in ieder geval mensenhandel. Het is dan tegelijkertijd mogelijk dat de verdachte ten aanzien van overige ten laste gelegde mensenhandelfeiten is vrijgesproken. Zie voor informatie over 'volledige' en 'gedeeltelijke' veroordelingen voor mensenhandel NRM2012a, p. 36, Tabel 2.*

Afbeelding 2: Afgehandelde zaken 2008-2012 (gegevens BNRM 2013)

Het OM merkt op dat er een groot verschil is in het aantal B9-zaken dat de politie meldt, en het aantal B9-zaken dat bij het OM is geregistreerd. In dit kader geeft het OM aan dat de politie moet blijven investeren in het opleiden van mensenhandelspecialisten. Daarbij moet vooral aandacht zijn voor de verhoorprotocollen, weten hoe slachtoffers reageren, de inzet van gedragskundigen en de combinatie met zedenzaken. Daarnaast moeten ook de medewerkers van de blauwe diensten in staat zijn om signalen van mensenhandel te herkennen en weten hoe ze de mensenhandelteams moeten inschakelen.

Het OM vindt dat er niet getornd mag worden aan het uitgangspunt dat elk projectvoorstel een financiële paragraaf bevat. Zaken worden nog te weinig door de financiële recherche aangepakt. Ook de Nationaal Rapporteur mensenhandel benadrukt het belang van financieel rechercheren en vindt dat de criminele winst ten gunste moet komen van de slachtoffers. Het OM vindt dat er nog steeds te weinig ontnemingen zijn bij mensenhandelzaken.

Wat betreft de feedback op rechtszaken, meent het OM dat vooruitgang is geboekt. Alle uitspraken van 2011 en 2012 zijn centraal opvraagbaar via de SOM-pagina van de OM-website. Alle officieren van Justitie kunnen die raadplegen en moeten deze informatie doorgeven aan de politie. Het OM weet niet of dit laatste structureel gebeurt.

Over het EMM merkt het OM op dat er een sterke stijging is van het aantal door het EMM aangeleverde mensenhandelzaken. Daarbij merkt het OM op dat de kwaliteit van deze preweegdocumenten of projectvoorstellen aandacht blijft vragen. Het vindt dat het Landelijk Parket daar een rol in moet hebben. Ook wenst het ondersteuning van het BOOM bij het geven van opvolging aan de financiële paragraaf.

Het OM vindt dat de internationale samenwerking bij de opsporing nog niet optimaal is. Contactpersonen in het buitenland worden steeds gewisseld of komen afspraken niet of onvoldoende na. Er zijn positieve ervaringen met Hongarije, Roemenië en de Filippijnen. Het OM is positief over de inzet van de internationale liaison van de politie bij de EU en het project Empac. De internationale aanpak vereist een centrale regie of coördinatie in Nederland en deze is nog niet gerealiseerd.

Wat betreft de inzet van de RIEC's merkt het OM op dat deze in 2011 en 2012 veel te beperkt was. De ambities van de meeste RIEC's leken hoger dan wat nu geleverd wordt. Het

Landelijk Parket van het OM werkt nauwelijks samen met de RIEC's. Positiever is het OM over de inzet van de Task Force mensenhandel en de door deze Task Force gerealiseerde verbreding van de aanpak van mensenhandel.

3.4.2 Bestuur

Eén regiokorps vindt de samenwerking met het bestuur onvoldoende en vijf regiokorpsen vinden dat deze samenwerking aandacht verdient. Net als in 2010 blijkt dat in de korpsen waar de samenwerking met één of meerdere grote gemeenten goed is, de afspraken over het toezicht in de randgemeenten niet of onvoldoende tot stand komt. Dit heeft tot gevolg dat de politie in die randgemeenten niet of onvoldoende kan handhaven en vaak alleen reageert op incidenten of meldingen. Korpsen en gemeenten beseffen vaak onvoldoende dat dit leidt tot het 'waterbedeffect'.

Het algemene beeld is dat gemeenten in vergelijking met 2010 in 2011 en 2012 meer inzet pleegden om te komen tot versterking van de prostitutiecontrole en de bestrijding van mensenhandel. Deze aandacht was voornamelijk gericht op de vergunde branche. Zoals in tabel 4 staat aangegeven, waren in 2011 in twintig regiokorpsen medewerkers van de politie door de burgemeester(s) aangewezen als toezichthouder prostitutie. In 2012 was deze aanwijzing geregeld in eenentwintig regio's. In een aantal regio's blijkt dat politieambtenaren als toezichthouder zijn aangewezen en dat zij deze bevoegdheid ook gebruikten in de gemeenten waarvoor zij formeel niet als toezichthouder zijn aangewezen. Deze ongewenste situatie werd ook al in de Korpsmonitor van 2008 en van 2010 gesignaleerd. Een groot aantal gemeenten heeft de aanwijzingsbevoegdheid ruim toegepast en heeft de korpschef gemandateerd om de leden van zijn/haar korps als toezichthouder aan te wijzen. Het risico van deze constructie is, dat de gemeente haar verantwoordelijkheid voor het toezicht steeds verder van zich afschuift en dus niet haar eigen verantwoordelijkheid voldoende invult. Bij het toepassen van de mandaatregel moeten dus altijd duidelijke afspraken worden gemaakt met de burgemeesters over de gemeentelijke regie van de prostitutiecontroles.

Het toezicht op de niet-vergunde branche door de gemeenten is volgens de meeste korpsen nog onvoldoende. Een specifiek probleem blijkt de escortbranche. Een aantal gemeenten is voor de escortbedrijven interessant als vestigingslocatie, omdat hier de vergunningseisen en het toezicht ontbreken. Vaak zal in die situatie een escortbureau diensten leveren in andere regio's of gemeenten dan waar het bureau gevestigd is. Bij constatering van deze escortdiensten of van een overtreding in die andere regio, kunnen zo nodig geen bestuurlijke maatregelen worden getroffen in de gemeente waar het escortbedrijf gevestigd is. Wat betreft het toezicht op de niet-vergunde prostitutie (illegale branche) zijn de gemeenten primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de eerste drie stappen van het bestuurlijke toezicht, zoals beschreven in het kader van Handhaven op Niveau (HON).

De taakverdeling tussen de gemeente en de politie met betrekking tot het toezicht op de seksinrichtingen is in ons land niet eenvormig geregeld (zie tabel 26). In een aantal regio's discussiëren de gemeenten en de politie over het uitvoeren van de eerste drie stappen van het HON. De VNG benadrukt, evenals in 2010, dat het HON vooral gezien moet worden als een leidraad voor handhavers en niet als een blauwdruk. Het bevat principeafspraken in plaats van een dwingend kader. De VNG pleit ervoor altijd rekening te houden met de lokale omstandigheden, zeker gelet op het gegeven dat slechts in 10% van de gemeenten sprake is van vergunde prostitutie. Gemeenten kunnen, wat betreft de uitvoering van stappen 1-3 HON, verschillende afspraken maken met de politie. In 2012 werden alle stappen van HON door elf regiokorpsen uitgevoerd en in twee regio's door de gemeenten. In negen regio's deden de gemeenten en de politie dit in 2012 samen of deed ieder een bepaald deel en in drie regio's werd dit gedaan door de RIEC's.

Een groot aantal gemeenten en de VNG zijn van mening dat deze taken uitgevoerd moeten worden door specialisten en zij melden dat de meeste gemeenten deze specialisten niet hebben. De VNG verwacht dat de meeste gemeenten dit specialisme niet in hun organisatie een plek zullen geven en dat om die reden het uitvoeren van de stappen 1-3 HON door de toezichthouders en/of specialisten bij de politie moet worden gedaan. Daarnaast vindt de VNG dat de politie als toezichthouder vroegtijdig misstanden in de prostitutie kan signaleren. De VNG vindt – in tegenstelling tot wat zij aangaf in 2010 - de inzet van de RIEC's voor deze stappen 1-3 van HON een goede ontwikkeling. Zij meldt dat in steeds meer gebieden de RIEC's deze taak al uitvoeren en de VNG verwacht dat daarmee het bestuur een doeltreffender bijdrage kan leveren aan het signaleren en de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. De RIEC's moeten daarbij wel een formele positie krijgen en werken in opdracht van de gemeenten. De VNG signaleert bij de andere ketenpartners, waaronder de politie, weerstand tegen deze rol van het RIEC. De VNG bepleit om in de Korpsmonitor 2011-2012 nadrukkelijk aandacht te schenken aan de inzet van de RIEC's bij de bestrijding van mensenhandel.

Bij navraag bij de korpsen blijkt dat in 2012 alle regiokorpsen de RIEC's actief zijn op het gebied van de aanpak van mensenhandel (zie tabel 26). De wijze waarop of de mate waarin is nog sterk verschillend per RIEC. Zeven korpsen konden niet aangeven hoeveel mutaties zij naar de gemeenten hadden gezonden na een prostitutiecontrole. Ten opzichte van 2010 is dit wel een verbetering, maar dit blijft desalniettemin een punt van aandacht voor de betreffende korpsen (tabel 26). Daarnaast valt het grote verschil in aantal meldingen van de diverse korpsen op. Dit varieert van 6 tot 1161 meldingen. Dit grote verschil is mogelijk het gevolg van verschillende definities die de korpsen hanteren voor het begrip mutatie en het begrip bestuurlijke rapportage. De indruk bestaat dat enkele korpsen ook mutaties als bestuurlijke rapportage aanmerken en andersom. De VNG merkt op dat de gemeente steeds goed geïnformeerd moet worden over de controles om zo nodig maatregelen te kunnen nemen. Daarbij moeten gemeenten rekening houden met de consequenties van dit handelen voor de gemeenten zelf, maar ook voor andere gemeenten (waterbedeffect).

POLITIEKORPS		Wie doet de stappen 1 - 3 van HON		Aantal mutaties bestuurlijk toezicht	
		2010	2012	2010	2012
1	Groningen	Gem+Pol	Gem+Pol	6	-
2	Friesland	Pol	Pol	Nb	-
3	Drenthe	Pol	Pol	11	-
4	IJsselland	Pol	Pol	91	682
5	Twente	Pol	Pol	Nb	427
6	Noord-Oost-Gelderland	Geen	Pol	170	76
7	Gelderland-Midden	Pol	Pol (Gem stap 1)	Nb	5
8	Gelderland-Zuid	Gem	Pol (Gem stap 2)	7	40
9	Utrecht	Gem	RIEC	128	
10	Noord-Holland-Noord	Gem	RIEC	Nb	13
11	Zaanstreek-Waterland	Pol	Pol	Nb	-
12	Kennemerland	RIEC	RIEC	82	-
13	Amsterdam-Amstelland	Gem	Gem	Nb	1161
14	Gooi- en Vechtstreek	Gem+Pol	Pol	3	7
15	Haaglanden	Pol	Pol	Nb	-
16	Hollands-Midden	Geen	Pol	Nb	10
17	Rotterdam-Rijnmond	Pol	RIEC en Pol	1050	447
18	Zuid-Holland-Zuid	Pol/RIEC	Pol (RIEC en gem)	70	54

POLITIEKORPS		Wie doet de stappen 1 - 3 van HON		Aantal mutaties bestuurlijk toezicht	
		2010	2012	2010	2012
19	Zeeland	Pol	Pol	50	136
20	Midden- en West-Brabant	Pol/met € gem	Pol/met € gem	155	151
21	Brabant-Noord	Incidenteel pol	Pol	Nb	13
22	Brabant-Zuid-Oost	Gem+Pol	Gem	Nb	370
23	Limburg-Noord	Pol	Pol/met € gem	247	162
24	Limburg-Zuid	Pol	Gem + Pol	Nb	178
25	Flevoland	Pol	Pol (gem stap 2)	11	6
26	KLPD	Pol	Pol	9	-
27	KMar	-	-	-	-

Tabel 26 Uitvoering 1-3 HON 2008-2010

Enkele korpsen merken op dat de gemeenten niet voldoende alert of geheel niet een bestuurlijke opvolging geven na het toezenden van een bestuurlijke rapportage. Met een bestuurlijke aanpak kan het bestuur met (aanvullende) wet- en regelgeving de 'schuilplaatsen' van criminelen wegnemen, zoals door het inzetten van het BIBOB-instrument of het vergunningplichtig stellen van bijv. de escortbranche. Gemeenten zijn immers verantwoordelijk voor het verstrekken van de vergunningen en dragen zorg voor de afwikkeling en opvolging van bestuurlijke rapportages die door de toezichthouders worden opgemaakt naar aanleiding van controles en/of van misstanden die binnen de inrichtingen worden aangetroffen. Het bestuur beschikt ook nu al, voor het proactief en preventief aanpakken van mensenhandel, over meerdere lokale en landelijke bestuurlijke mogelijkheden om de illegale situaties aan te pakken.

In 2011 hebben 17 korpsen meerdere bestuurlijke rapportages aan de gemeenten gezonden (tabel 28). In 2012 waren dit 22 korpsen. Het aantal bestuurlijke rapportage was in 2008: 279, in 2010: 431, in 2011: 372 en in 2012: 451. Over het algemeen volgde op deze bestuurlijke rapportages een gemeentelijke maatregel. Een opvallende toename van het aantal bestuurlijke rapportages is zichtbaar bij de regiokorpsen: Haaglanden, Hollands-Midden, Rotterdam-Rijnmond, Zeeland, Brabant-Noord en Limburg-Zuid; een grote afname bij het korps Friesland.

De politiekorpsen signaleren dat in de regio's waar geen regionale aanwijzing van toezichthouders heeft plaatsgevonden, meestal ook de bestuurlijke maatregelen in die regio's sterk in vorm en uitvoering verschillen. Vaak zijn die gebaseerd op lokaal beleid, hoewel regionaal beleid soms meer impact kan hebben. Vooral in de kleinere gemeenten blijven bestuurlijke rapportages ongebruikt liggen. In elf korpsen wordt gemeld dat door de gemeente een waarschuwing is gegeven, in vijf regio's dat een bestuurlijke boete/dwangsom is opgelegd en in tien regio's dat overgegaan is tot het intrekken van de vergunning en het sluiten van de seksinrichting. Enkele korpsen melden dat door gemeenten bestuurlijke boetes worden opgelegd, maar het innen daarvan achterwege blijft.

POLITIEKORPS		RIEC actief	Op welke wijze ingezet bij aanpak mensenhandel
1	Groningen	Ja	RIEC-convenant gesloten
2	Friesland	Ja	Casusoverleg/op zaakniveau
3	Drenthe	Ja	Maakt deel uit van regiegroep
4	IJsselland	Ja	RIEC in opdracht regionaal college ingezet
5	Twente	Ja	RIEC behandelt BIBOB en partner regiegroep
6	Noord-Oost-Gelderland	Ja	Casusoverleg
7	Gelderland-Midden	Ja	

POLITIEKORPS		RIEC actief	Op welke wijze ingezet bij aanpak mensenhandel
8	Gelderland-Zuid	Ja	Actief betrokken bij aanpak mensenhandel
9	Utrecht	Ja	Kennisverspreiding en inzichtsrol
10	Noord-Holland-Noord	Ja	Ondersteuning gemeenten, regiegroep
11	Zaanstreek-Waterland	Ja	Casusoverleg mensenhandel
12	Kennemerland	Ja	Informatieoverleg en uitvoeren bestuurlijke acties
13	Amsterdam-Amstelland	Ja	In oprichting
14	Gooi- en Vechtstreek	Ja	Signaleringsoverleg en afhandeling bestuurlijke rapportages
15	Haaglanden	Ja	
16	Hollands-Midden	Ja	Rol gemeenten
17	Rotterdam-Rijnmond	Ja	Ketenaanpak
18	Zuid-Holland-Zuid	Ja	Informatieverzamelpunt en adviesorgaan gemeente
19	Zeeland	Ja	Ad hoc
20	Midden- en West-Brabant	Ja	Kennisverspreiding en samenwerking
21	Brabant-Noord	Ja	
22	Brabant-Zuid-Oost	Ja	Informatiedeling lijn met RIO
23	Limburg-Noord	Ja	Interventieoverleg
24	Limburg-Zuid	Ja	
25	Flevoland	Ja	RIEC heeft mensenhandel contactpersoon
26	KLPD	Ja	LIEC via ketenregisseur
27	KMar	-	-

Tabel 27 Inzet RIEC's in 2012

De VNG merkt net als in 2010 op dat er meerdere casussen bekend zijn waarin de onvoldoende kwaliteit van de door de politie opgestelde bestuurlijke rapportages het bestuurlijke proces negatief heeft beïnvloed. Deze rapportages blijken in die gevallen onvoldoende geschikt om in het bestuurlijke proces te kunnen worden gebruikt. De VNG adviseert de politie om meer te investeren in de kwaliteit van de bestuurlijke rapportage. Zij meent dat de politie de vaardigheid moet hebben om voor de bestuursrechtelijke procedures voldoende kwalitatieve documenten te kunnen opstellen. De VNG vindt wel dat de gemeenten de politie hierbij meer kunnen ondersteunen, gelet op de kennis en kunde die bij de gemeenten op dit gebied aanwezig zijn.

Bestuurlijke rapportages					
POLITIEKOPRS		2008	2010	2011	2012
1	Groningen	2	5	2	2
2	Friesland	38	48	-	7
3	Drenthe	50	10	6	8
4	IJsselland	5	5	5	0
5	Twente	25	5	15	7
6	Noord-Oost-Gelderland	13	7	13	11
7	Gelderland-Midden	0	0	-	5
8	Gelderland-Zuid	1	7	2	8
9	Utrecht	4	6	13	8
10	Noord-Holland-Noord	4	0	0	0
11	Zaanstreek-Waterland	3	4	-	-
12	Kennemerland	4	5	-	10
13	Amsterdam-Amstelland	2	33	11	49
14	Gooi- en Vechtstreek	10	3	1	4
15	Haaglanden	44	26	38	44
16	Hollands-Midden	4	1	12	21

Bestuurlijke rapportages					
POLITIEKOPRS		2008	2010	2011	2012
17	Rotterdam-Rijnmond	10	28	68	45 (60 best waarsch)
18	Zuid-Holland-Zuid	3	6	12	13
19	Zeeland	5	8	17	25
20	Midden- en West- Brabant	Nb	155	130	136
21	Brabant-Noord	Nb	1	-	16
22	Brabant-Zuid-Oost	11	21	-	21
23	Limburg-Noord	23	26	15	24
24	Limburg-Zuid	10	7	12	21
25	Flevoland	8	13	-	11
26	KLPD	-	1	-	-
27	KMar	-	0	-	-

Tabel 28 Overzicht aangeleverde bestuurlijke rapportages 2008-2012

Een belangrijke reden om de politie met het toezicht op de prostitutie te belasten, is volgens het VNG het ongrijpbare van de niet-locatiegebonden prostitutie. Hierbij is sprake van prostituees die niet alleen binnen, maar vaak ook buiten de gemeenten werken. Het inzetten van lokale toezichthouders of BOA's lijkt hier weinig effectief. De VNG vindt een landelijke registratie van de escort noodzakelijk om tot een effectievere aanpak van de escort te kunnen komen. Bij locatiegebonden prostitutie is te allen tijde sprake van een gemeentelijke verantwoordelijkheid en zo nodig moet maatwerk kunnen worden geleverd.

Ten slotte: niet in alle regio's blijkt een regionaal college betrokken te zijn bij de aanpak van illegale prostitutie en mensenhandel. Een beperkt aantal regio's heeft een regionaal handhavingsbeleid en/of regionale verordeningen. De VNG is voorstander van een regionaal handhavingsbeleid en zal daar de komende tijd aandacht aan besteden. Ook vindt de VNG het belangrijk om de komende jaren meer aandacht te schenken aan de overige vormen van uitbuiting, bijvoorbeeld in de tuinbouw. De politie heeft volgens het VNG hierbij vooral een signalerende rol.

3.4.3 Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel

De meeste korpsen hebben net als in 2008 en 2010 grote verwachtingen van het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM). Hierbij moet worden gedacht aan: informatiecoördinatie, expertisepunt (kennispunt op alle gebieden gerelateerd aan mensenhandel en mensensmokkel), advisering (gevraagd en ongevraagd) en gegevensbank. Zeven korpsen geven op de dimensie verwachting EMM een positieve beoordeling van het EMM. Twee korpsen beoordelen dit aspect als onvoldoende. Vaak blijkt dat in de korpsen de verwachtingen ten aanzien van het EMM vele malen groter zijn dan het EMM kan en wil waarmaken. De meeste korpsen geven bij hun kritiek op het EMM een of meer praktijkvoorbeelden. Duidelijk is dat het EMM met achttien geelscores nog niet tot de verwachte invulling van deze rol is gekomen, noch in staat is gebleken om aan de verwachtingen van de korpsen voldoende te beantwoorden. In vergelijking met 2010 is geen verbetering zichtbaar. Wat betreft de terugkoppeling en/of producten van het EMM vindt één korps die onvoldoende en tien korpsen die voor verbetering vatbaar.

Het EMM meldt dat het aantal signalen dat het in 2012 van de korpsen heeft ontvangen verdubbeld is ten opzichte van 2010. Door grote kwaliteitsverschillen is het vaak moeilijk om deze signalen te 'stapelen' en zo tot één beeld te komen. Het EMM krijgt nog niet automatisch de rest- en zijtakinformatie uit afgeronde onderzoeken van de korpsen. Het EMM vindt

het vaak moeilijk om op basis van algemene signalen tot een concrete verdachte te komen en een preweegdocument op te stellen.

Het EMM beoordeelt de inwinning via de RIK-NIK-lijn als goed. De meeste korpsen sturen maandelijks informatie via deze lijn naar het EMM. Slechts enkele korpsen leveren minder frequent. Hierdoor heeft het EMM een goed overzicht van de in de korpsen lopende activiteiten en/of signalen van mensenhandel.

Medewerkers van het EMM hebben in 2011 en 2012 meerdere keren de korpsen bezocht. Dit ging om reguliere bezoeken, maar daarnaast ook signaalbezoeken of ad hoc contact over bepaalde acties of signalen. In 2011 werden in totaal 171 bezoeken in het land afgelegd en in 2012 waren dit er 141.

Het EMM heeft in 2011: 83 preweegdocumenten incl. projectvoorstellen opgemaakt en in 2012:58. In 2012 was het aantal lager, omdat daarvoor beschikbare capaciteit ingezet is voor andere werkzaamheden, zoals de opbouw van de expertise mensenhandel. Van de uitgezette preweegdocumenten resulteert ongeveer 30% in onderzoek. Ruim 65% komt niet door de projectvoorbereiding. Bij het EMM is niet bekend waarom zo'n groot percentage van de aangeleverde preweegdocumenten niet tot opsporing leidt. Het EMM krijgt vaak niet van de regiokorpsen te horen of een onderzoek niet doorgaat en/of om welke redenen. De KMar en ISWZ geven altijd een terugkoppeling en het EMM sluit aan bij het preweegoverleg van deze ketenpartners.

Het EMM vindt dat het kwalitatief redelijke tot goede producten maakt. Het EMM is het niet eens met de mening van de korpsen die aangeven dat producten gedateerd of onvoldoende kwalitatief zijn.

Het EMM meldt in 2011 en 2012 flink geïnvesteerd te hebben in de expertiserol. Het EMM meldt dat zijn kwartaalrapportage een belangrijk expertiseproduct is. Dit product is in 2012 sterk verbeterd en zal de komende tijd nog verder verbeterd worden. Ook geeft het EMM een nieuwsbrief uit. Het EMM heeft een grote bijdrage geleverd aan de CBA-mensenhandel (2012), de CBA-mensensmokkel (2012) en de CBA-overige uitbuiting (2012).

Over de samenwerking met de regiokorpsen is het EMM tevreden. Hoewel de opvolging niet altijd lukt, vindt het EMM dat er wel stappen voorwaarts worden gezet. Het EMM begrijpt niet dat de korpsen zo kritisch zijn over het functioneren en de producten van het EMM. Tijdens de periodieke overleggen van het EMM met de korpsen komen soms wel knelpunten aan de orde, maar dat is eerder uitzondering dan regel. Net als in 2010 ziet het EMM dat de korpsen verkeerde verwachtingen hebben van het EMM en vooral daardoor een negatief oordeel geven over het EMM. Het lukt het EMM niet om de korpsen een duidelijk beeld te geven van zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, of het lukt de korpsen niet om de soms beperktere rol van het EMM te accepteren.

Al jaren zijn de korpsen verplicht om het EMM van alle aan mensenhandel gerelateerde informatie te voorzien. Deze verplichting is door alle korpsen conform de norm in het Referentiekader mensenhandel nagekomen. Dit is een opvallende verbetering ten opzichte van 2010.

3.4.4 CoMensha

Een belangrijke taak van CoMensha is het registreren van aanmeldingen van (mogelijke) slachtoffers van menshandel. De registratie van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel is een middel dat verschillende hoofddoelen dient:

- Het beschikken over de gegevens die nodig zijn om een cliënt optimaal te kunnen begeleiden, hetzij in de opvang, hetzij voor informatie en advies.

- De beschikken over de gegevens die nodig zijn om trends e.d. te signaleren en daar beleid op te ontwikkelen en die tevens de kennis vergroten.

De registratiegegevens worden o.a. gebruikt door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel maar ook door andere instanties als opvanginstellingen, regionale netwerken mensenhandel, regiocoördinatoren mensenhandel en de politie (uit CoMensha jaarcijfers 2010). De korpsen hebben een sterk uitlopende mening over de bereikbaarheid van CoMensha in 2011-2012. Tien korpsen zijn tevreden over de bereikbaarheid van CoMensha tegenover dertien in 2010. Dertien korpsen vinden dat de bereikbaarheid van CoMensha aandacht verdient en vier korpsen vinden de bereikbaarheid onvoldoende. De meeste korpsen merken op dat CoMensha alleen tijdens de kantooruren bereikbaar is en vinden dit onvoldoende. Een groot aantal korpsen vindt dat CoMensha ook bereikbaar moet zijn tijdens de avonduren en in de weekenden of dat het voor die tijden een goede piketregeling moet organiseren.

De meeste korpsen geven aan in 2011 en 2012 zelf voor opvang te hebben gezorgd. Eén korps meldt geen gebruik te maken van de diensten van CoMensha. CoMensha is op werkdagen van 09:00-17:00 uur bereikbaar. Na eerdere negatieve reacties over de bereikbaarheid is in 2010 een pilot gestart met een uitbreiding van de bereikbaarheid buiten de kantooruren. De ingestelde pilot werd gefinancierd door het Ministerie van Justitie. Ervaringen wezen uit dat er nauwelijks of geen gebruik werd gemaakt van deze verruiming in bereikbaarheid. Bij het wegvallen van de extra financiering heeft CoMensha de pilot beëindigd.

Slachtoffers mensenhandel	Man			Vrouw		
Politieregio	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Amsterdam-Amstelland[31]	9	8	18	97	74	80
Brabant-Noord	3	4	5	20	11	67
Brabant-Zuid-Oost	11	62	6	149	119	102
Buitenland	-	-	-	2	0	-
Drenthe	2	4	2	10	20	15
Flevoland	17	2	2	30	8	3
Fryslân	2	22	7	48	25	23
Gelderland-Midden	-	3	5	10	52	39
Gelderland-Zuid	1	1	2	10	3	7
Gooi en Vechtstreek	1	-	-	5	3	7
Groningen	2	5	15	51	38	30
Haaglanden	20	19	13	113	157	159
Hollands-Midden	1	2	1	9	4	55
IJsselland	1	-	2	16	11	10
Kennemerland	-	-	2	12	3	4
Limburg-Noord	5	4	-	13	6	20
Limburg-Zuid	-	5	2	31	20	16
Midden- en West-Brabant	2	9	1	17	24	38
Landelijk	-	-	-	-	-	8
Noord- en Oost-Gelderland	4	3	1	6	8	8
Noord-Holland-Noord	3	7	3	40	30	19
Rotterdam-Rijnmond	13	13	7	118	120	112
Schiphol	3	-	-	29	-	1

[31] *Amsterdam alleen B9 meldingen.*

Slachtoffers mensenhandel	Man			Vrouw		
Politieregio	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Twente	1	1	-	10	4	5
Utrecht	10	-	9	22	31	34
Zaanstreek-Waterland	2	1	1	4	4	1
Zeeland	-	2	1	7	4	5
Zuid-Holland-Zuid	-	1	-	1	4	8
totaal	**113**	**179**	**105**	**880**	**783**	**740**

Tabel 29 Melding slachtoffer CoMensha (deels uit Jaarcijfers CoMensha 2012).

Wat betreft de opvang en begeleiding door CoMensha, oordelen korpsen ook zeer uiteenlopend. Elf korpsen beoordelen deze als goed, dertien korpsen vinden dat deze nog aandacht verdientenen twee korpsen beoordelen deze als onvoldoende. Een regio geeft aan dat het vaak moeilijk is om slachtoffers te plaatsen en dat sommige opvangplaatsen ongeschikt zijn, terwijl CoMensha daarnaar verwijst.

CoMensha merkt op dat er verschillende percepties zijn over wanneer een slachtoffer moet worden aangemeld. In veel gevallen meldt de Politie alleen aangetroffen slachtoffers aan die de B9 verkrijgen. Alleen als er volgens de definitie die de politie hanteert, sprake is van een slachtoffer, vindt er door de politie aanmelding plaats. Signalen van mensenhandel worden niet door de politie aan CoMensha gemeld. CoMensha heeft de indruk dat de politie deze plicht verwart met het aanleveren van signalen die bestemd zijn voor de opsporing en aan het EMM worden gemeld. CoMensha registreert conform zijn taakstelling ook signalen van mogelijke slachtoffers van mensenhandel. Vaak meldt de politie een slachtoffer die geen opvang nodig heeft, niet aan bij CoMensha. Bij enkele korpsen heerst de mening dat alleen B9-aanvragers moeten worden gemeld.

De huidige wet en regelgeving schrijft voor dat CoMensha bij het geringste vermoeden van slachtofferschap van seksuele en overige uitbuiting een melding moet krijgen. Dit zijn dus niet altijd harde opsporingssignalen. CoMensha stelt vast dat het domein overige uitbuiting vrijwel geen aandacht krijgt van de politie.

Slachtoffers mensenhandel	Minderjarige slachtoffers			Slachtoffers door de politie gemeld aan CoMensha		
Politieregio	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Amsterdam-Amstelland	97	3	2	2	110	94
Brabant-Noord	20	3	20	3	15	76
Brabant-Zuid-Oost	149	24	15	43	200	108
Buitenland	2	-	-	1	-	-
Drenthe	10	15	5	5	23	19
Flevoland	30	1	-	-	10	9
Fryslân	48	3	4	14	-	-
Gelderland-Midden	10	20	16	1	83	83
Gelderland-Zuid	10	-	1	-	3	10
Gooi en Vechtstreek	5	-	2	-	7	5
Groningen	51	4	1	11	46	46
Haaglanden	113	4	6	7	157	168
Hollands-Midden	9	-	15	-	-	63
IJsselland	16	-	1	3	9	13

Slachtoffers mensenhandel	Minderjarige slachtoffers			Slachtoffers door de politie gemeld aan CoMensha		
Politieregio	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Kennemerland	12	1	-	2	5	7
Landelijk	-	-	-	-	-	-
Limburg-Noord	13	-	-	-	16	34
Limburg-Zuid	31	4	1	10	26	23
Midden- en West-Brabant	17	3	-	4	18	18
Noord- en Oost-Gelderland	6	1	1	-	8	8
Noord-Holland-Noord	40	6	3	1	-	-
Rotterdam-Rijnmond	118	33	31	24	146	131
Schiphol	29	-	-	16	-	-
Twente	10	2	1	1	2	10
Utrecht	22	3	5	3	32	44
Zaanstreek-Waterland	4	-	1	-	5	2
Zeeland	7	1	-	1	8	6
Zuid-Holland-Zuid	1	-	-	-	8	9
KMar	-	-	-	-	26	445
totaal	**880**	**132**	**132**	**152**		

Tabel 30 Slachtoffers mensenhandel gegevens CoMensha en politie 2010-2012.

De CoMensha vindt dat de aanlevering van slachtoffergegevens door de politie steeds beter gaat. Een aantal korpsen levert nog niet alle informatie aan. Er heerst twijfel over de aantallen slachtoffers die in 2011 en 2012 zijn gemeld door de korpsen: Noord-Oost-Gelderland, Flevoland, Gooi- en Vechtstreek, Kennemerland, Twente, Zaanstreek-Waterland, Zeeland en Zuid-Holland-Zuid. Positief vindt CoMensha de aanlevering van het korps Hollands-Midden, dat een extra lijst toestuurde.

De KMar meldt alle door haar aangetroffen slachtoffers van mensenhandel aan CoMensha. Vanaf eind 2012 worden ook signalen van mensenhandel gemeld. Het betreft signalen die de KMar waarneemt op de internationale luchthavens en bij de uitvoering van de taken in het kader van het Mobiel Toezicht Veiligheid aan de oost- en zuidgrens van ons land. De KMar hanteert het uitgangspunt dat ten minste drie signalen aanwezig moeten zijn om tot melding te kunnen overgaan. Als CoMensha een beter totaal beeld krijgt van het aantal slachtoffers, kan ze ook beter inspelen op de aard en omvang van de opvang van hen.

CoMensha ervaart dat de contacten met een aantal korpsen verbeterd zijn en dat er ook een aantal korpsen is waarmee ze geen of bijna geen contact heeft.

B9 procedure categorie					
	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
B9 aangevraagd na aangifte	146	199	246	332	289
Bedenktijd aangeboden	199	361	466	-	-
Aangifte door slachtoffer	223	293	389	392	377
Aangifte door getuige	5	3	5	-	-
Onbekend of aangifte door slachtoffer of getuige is gedaan	-	10	-	53	24

Tabel 31 B9-meldingen CoMensha 2010

Het snelle sepot voor B9-zaken wordt niet eenduidig door de politie behandeld en in sommige korpsen breder uitgelegd dan feitelijk bedoeld, waardoor slachtoffers soms geen aangifte kunnen doen. CoMensha maakt zich ernstig zorgen over deze ontwikkeling binnen de politie. CoMensha begrijpt de noodzaak om snel duidelijkheid te verschaffen aan de slachtoffers over de mogelijkheden tot opsporing en vervolging, maar wijst erop dat conform de huidige wettelijke regelingen en richtlijnen voor slachtoffers van mensenhandel er een recht bestaat op opvang en verdere voorzieningen.

CoMensha wordt met enige regelmaat geconfronteerd met bijzondere omstandigheden die het slachtofferschap beïnvloeden:

- Op het eerste intakegesprek volgt geen aanbieding van de bedenktijd en wordt geen aangifte opgenomen. Men vindt "dat er niets in zit".
- Een mensenhandelzaak wordt afgehandeld als een verkrachting en wordt behandeld door de afdeling zeden.
- De bedenktijd wordt in het geheel niet aangeboden en een aangifte wordt direct opgenomen.
- Na de intake vindt men dat er geen sprake is van mensenhandel.
- Het delict heeft plaats gevonden in het buitenland, dus wordt er niet of nauwelijks op de melding gereageerd.

Al deze onderwerpen hebben volgens CoMensha directe invloed op de plaatsing en begeleiding van een slachtoffer.

(tekst CoMensha 2012)

Het plaatsen van slachtoffers met extra problematiek, zoals drank, drugs, zwangerschap of kinderen, geeft volgens CoMensha nog problemen. CoMensha plaatst deze slachtoffers o.a. in de Categorale Opvang Slachtoffers Mensenhandel (COSM), in de Maatschappelijke Opvang of de Vrouwen Opvang. De reguliere opvanginstellingen zijn vaak niet op deze groepen ingericht. Er zijn te weinig plaatsen voor de categorale opvang voor mensenhandelslachtoffers. Ook de doorstroom van die opvang naar de reguliere opvang is een bottleneck. In deze specifieke opvang mogen alleen buitenlandse slachtoffers opgevangen worden. CoMensha merkt op dat het de opvang coördineert en dus niet zelf de opvang verzorgt. Daarbij ontbreekt iedere vorm van zeggenschap over de plaatsing.

CoMensha meldt ten slotte dat het in alle gevallen, waarin een slachtoffer aangeeft weg te lopen, dan wel is weggelopen, de relevante diensten direct informeert.

3.4.5 Belastingdienst

De Belastingdienst heeft enkele jaren geleden gekozen voor het normaliseren van deze sector. Dit vindt plaats in samenwerking met verschillende partners, waaronder de politie. Het beleid van de Belastingdienst is om zo veel mogelijk via voorlichting en afspraken op voorhand risico's in te perken. Er is capaciteit beschikbaar om al dan niet gezamenlijk met de politie controles uit te voeren en waar nodig de opsporing op te starten. De Belastingdienst werkt nauw samen met de RIEC's en richt de aandacht vooral op de netwerken achter de prostitutie.

De samenwerking met de politie is per regio verschillend. In meerdere regio's gaat de Belastingdienst niet mee op prostitutiecontrole. Hij vindt dat in ieder geval de politie hem moet informeren over deze controles en dat er afspraken moeten worden gemaakt hoe de Belastingdienst de ter beschikking staande fiscale middelen effectief en efficiënt kan inzetten in de strijd tegen de illegale prostitutie en mensenhandel.

De Belastingdienst meldt dat na een gedoogperiode van enkele jaren prostituees uit Roemenië en Bulgarije niet meer in de seksbranche mogen werken, tenzij als zelfstandige. De Belastingdienst ziet dat deze groep prostituees vaak als zelfstandige in de escortbranche werkt. Er is een duidelijke toename van het aantal zelfstandige Bulgaarse en Roemeense prostituees in de escortbranche.

De Belastingdienst maakt gebruik van zijn eigen landelijke intelligence unit(Internet Service Centrum) om op het Internet te zoeken en van de signalen van zijn ketenpartners. De verzamelde informatie wordt niet structureel gedeeld met de ketenpartners. De RIEC's zijn voor de Belastingdienst een belangrijk platform o.a. voor het delen van informatie en bepalen van de interventies. Ook wordt er specifiek aandacht besteed aan de overige uitbuiting, zoals hennepkwekerijen, waarbij ook mensenhandel wordt vastgesteld.

Het streven van de Belastingdienst is om landelijk tot één werkwijze te komen en af te stappen van de vaak nog lokaal georganiseerde, individuele samenwerking met de politie. De Belastingdienst ervaart nauwelijks bij strafrechtelijke onderzoeken te worden betrokken.

Op de KMar na hebben alle korpsen in meer of mindere mate samengewerkt met de Belastingdienst bij de aanpak van mensenhandel; in het bijzonder bij het ontnemen van financieel gewin. Zowel de korpsen als de Belastingdienst vinden dat er in 2011 en 2012 sprake was van goed en geregeld contact.

3.4.6 Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW)

De Arbeidsinspectie en de SIOD zijn op 1 januari 2012 samen verder gegaan als de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). Bij de ISZW werken ongeveer 200 rechercheurs die circa 35% van hun tijd besteden aan de aanpak van de arbeidsuitbuiting. De aanpak van uitbuiting heeft een hoge prioriteit bij de ISZW.

Op de KMar na geven alle korpsen aan in meer of mindere mate contact te hebben en/of samen te werken met de ISZW. Alle korpsen zijn tevreden over deze samenwerking. Ook bij de ISZW is het algemene beeld dat er goede contacten zijn met de regiokorpsen. Opmerkelijk is wel dat de ISZW aangeeft niet of vrijwel niet samen te werken met de regiokorpsen: Drenthe, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid, Kennemerland, Zuid-Holland-Zuid, Midden-en West-Brabant, Brabant-Zuid-Oost, KMar en KLPD.

In enkele regio's is er tussen de ISZW en de politie structureel overleg of nemen ze gezamenlijk deel aan casusoverleggen, zoals in Utrecht en Amsterdam. De ISZW ervaart dat de politie over het algemeen de expertise van de inspectie op prijs stelt. Er is een toename van meldingen van de politie aan de ISZW. Wel signaleert de ISZW dat er soms grotere verschillen zijn in de aard en frequentie van samenwerking. Zo legt de vreemdelingenpolitie van Rotterdam-Rijnmond alle zaken van uitbuiting voor aan de ISZW, terwijl in Haaglanden de vreemdelingenpolitie vrijwel geheel zelfstandig de overige uitbuiting aanpakt. De ISZW merkt dat er steeds meer onderzoeken samen met de politie worden opgepakt en vindt dit een positieve ontwikkeling. Een groot aantal rechercheurs van de ISZW is extra opgeleid voor de aanpak van uitbuiting en 20-25 rechercheurs zijn AMO-gecertificeerd.

De ISZW signaleert dat er in veel gevallen eerder sprake is van slecht werkgeverschap dan van uitbuiting. De omstandigheden zijn vaak wel slecht, maar niet zo slecht dat er sprake is van uitbuiting.

De ISZW heeft van het EMM in 2011 en 2012 vijf preweegdocumenten ontvangen. Voorheen waren dat er vaak meer. De preweegvoorstellen zijn de laatste jaren beter van kwaliteit. De ISZW merkt op dat het EMM vooral een expertisecentrum moet zijn en geen preweegvoorstellen moet maken. De korpsen en ISZW maken zelf deze voorstellen.

De ISZW heeft een goed contact met het Landelijk Parket en het Functioneel Parket van het OM. Ze hebben met het OM een gezamenlijk overleg en proberen zo te komen tot meer prioriteit voor de aanpak van overige uitbuiting. Ook heeft de ISZW goede contacten met de RIEC's en neemt de ISZW deel aan de regionale casusoverleggen bij de RIEC's. De ISZW merkt op dat er nog geen eenvormige aanpak is door de RIEC's en pleit voor meer uniformiteit.

3.4.7 Koninklijke Marechaussee

Net als in 2010 is de Koninklijke Marechaussee (KMar) als een korps gemonitord en daarvan is in hoofdstuk 3 het resultaat beschreven. In deze paragraaf wordt kort ingezoomd op de samenwerking van de regiokorpsen met de KMar. Eén korps meldt in 2011 en 2012 niet te hebben samengewerkt met de KMar. Van de overige vijfentwintig korpsen geeft één korps aan dat de samenwerking nog aandacht vereist. Het aantal regiokorpsen dat tevreden is over de samenwerking met de KMar is verder gegroeid. Ook de KMar geeft aan tevreden te zijn over de samenwerking met de politie. Deze samenwerking is niet in alle korpsen even frequent of intensief, maar als er wordt samengewerkt krijgt dit een positief oordeel.

De KMar levert tien medewerkers aan het EMM. Deze medewerkers hebben toegang tot alle relevante databestanden van de KMar. De kwaliteit van de preweegdocumenten van het EMM kan volgens de KMar beter. Ook zou het EMM volgens de KMar zijn expertise bijdrage moeten verbeteren. Het EMM moet zicht hebben op alle trends en ontwikkelingen in de mensenhandel.

3.4.8 Politieacademie

De Politieacademie heeft in 2011 twee opleidingen op het gebied van uitbuiting aangeboden, te weten de opleiding prostitutie controle mensenhandel (PCM) en de opleiding migratiecriminaliteit. Omdat er veel overlap in deze twee opleidingen zat, is besloten het mensenhandeldeel uit de VP-opleiding te halen en wordt dit sinds 2012 als AMO-opleiding aangeboden. Aanvullend daarop is een AMS-opleiding gestart, waarmee de bevoegdheid wordt verkregen om een slachtoffergesprek te houden of om slachtoffers van mensenhandel te verhoren. Met deze wijziging is het slagingspercentage bij de opleiding migratiecriminaliteit flink gestegen, van 65% naar 85%.

De instroomeisen voor deze opleidingen zijn volgens de politieacademie ongewijzigd gebleven. Dit heeft in 2011 en 2012 opnieuw in sommige korpsen tot kritische reacties geleid. Deze korpsen stuurden studenten naar een opleiding, terwijl zij niet aan de opleidingsniveaueis 4 voldeden. In 2012 voldeden negen van de negentien aangemelde studenten niet aan de instroomeis voor de AMS. De politieacademie heeft in die gevallen de studenten geweigerd.

Volgens de politieacademie is de mensenhandelopleiding in 2012 verbeterd; gesprekstechnieken worden nu veel vaker geoefend dan in de oude opleiding. Wel heeft de politieacademie verhinderd dat studenten rechtstreeks van een zedenopleiding naar de AMS-opleiding

gaan, omdat deze studenten vaak kennis misten van de wetgeving betreffende mensenhandel. De oude vrijstelling is door de politieacademie ingetrokken.

De politieacademie wil naar aanleiding van de vorige Korpsmonitor een training of special ontwikkelen voor de tactisch leidinggevenden mensenhandel. De politieacademie merkt op dat er een groot verschil is tussen het initieel en het postinitieel onderwijs. Mensenhandel krijgt bijna geen aandacht in het initieel onderwijs. De politieacademie verbaast zich daarover, omdat mensenhandel juist binnen de politie en de politiek veel prioriteit krijgt. Binnen de politieacademie is hiervoor nu aandacht, zowel vanuit het initieel onderwijs als vanuit de recherchekundige opleiding en de school voor leiderschap. Daarnaast betrekt de politieacademie de 'klanten' bij het ontwikkelen van opleidingen. Ze probeert binding te houden met de werkvloer en zelf ook de praktijk in te gaan.

De politieacademie heeft goede ervaringen met de opleidingen die aangeboden worden aan de ISZW en de officieren van justitie. Daarnaast heeft de politieacademie ook opleiding georganiseerd voor gemeenteambtenaren die GBA moeten registreren, en voor de RIEC-medewerkers.

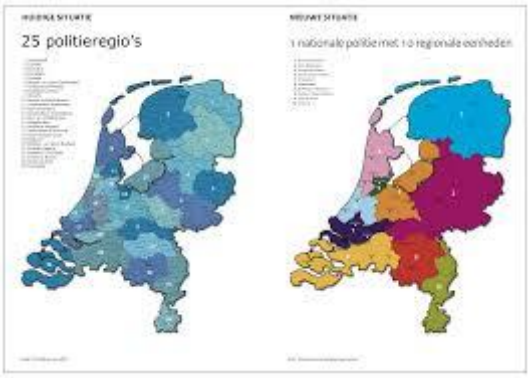
Aan alle korpsen is gevraagd of de Politieacademie, wat betreft het aanbod van opleidingen, diensten en producten, aan de verwachtingen heeft voldaan/voldoet. Eenentwintig korpsen geven aan dat zij tevreden zijn over de producten van en de samenwerking met de Politieacademie in 2011 en 2012. Vijf korpsen (incl. KMar) vinden dat de politieacademie nog niet aan de verwachtingen voldoet. Deze korpsen hebben kritiek op de toelatingseisen die de politieacademie hanteert, de lange wachttijden en/of het aanbod van opleidingen. Eén korps meldt in 2012 geen gebruik te hebben gemaakt van de diensten van de politieacademie.

4 Van regiokorpsen naar eenheden

4.1 De nulsituatie op eenheidsniveau

4.1.1 Algemeen

In deze paragraaf wordt per dimensie beschreven hoe de uitkomsten van de korpsmonitor 2011-2012 eruit zien als de resultaten per nieuwe eenheid bekeken worden. Daarnaast zijn er aandachtspunten opgenomen voor het borgen van de aanpak van mensenhandel op eenheidsniveau.

4.1.2 Eenheid Noord-Nederland

De eenheid Noord-Nederland bestaat uit de voormalige regio's Groningen, Friesland en Drenthe. Deze drie regio's hebben in het 2011-2012 alle de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De drie voormalige regio's hebben alle nog hun eigen korpsexperts, die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. Er is al één portefeuillehouder mensenhandel benoemd voor de eenheid. De gedragscode wordt in de gehele eenheid goed gevolgd.

Toezicht

De drie voormalige regio's hebben alle een vast PCT met totaal twintig medewerkers. De eenheid Noord-Nederland bevat 42 locatiegebonden seksinrichtingen en 284 ramen. In de eenheid zijn achttien escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is goed. Ook de niet-vergunde branche krijgt in de eenheid aandacht o.a. in de vorm van rechercheren op het internet en door goede contacten met de hotels. In de voormalige regio's Groningen en Friesland is eerder het HON toegepast om de escort te controleren, in de voormalige regio Drenthe is dit volgens de opgave niet het geval.

Informatie

De regiokorpsen beschikken over een goede informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie. Die moeten binnen de eenheid een vaste plaats krijgen. De interne themakennisverspreiding in de voormalige regio Drenthe verdient aandacht. Die zal in de nieuwe eenheidsvorm opgepakt moeten worden. De gehele eenheid voldoet aan de leveringsplicht aan het EMM.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed georganiseerd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm. In de eenheid wordt in nagenoeg alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen. De inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is nog niet in de gehele eenheid gelijk. Daar zal de nieuwe eenheid nog voor moeten zorgen.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één korpsexpert.
- De controle op de escort of niet-vergunde branche verder ontwikkelen.
- De informatie organisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid organiseren.
- De inzet van de CIE op eenheidsniveau borgen.

4.1.3 Eenheid Oost-Nederland

De eenheid Oost-Nederland bestaat uit de voormalige regio's IJsselland, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid. IJsselland, Twente en Noord- en Oost-Gelderland hebben in het 2011-2012 de eindscore conform norm. Gelderland-Midden heeft de eindscore aandacht en Gelderland-Zuid scoort onvoldoende in die periode.

Organisatie

In de gehele eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De vijf voormalige regio's hebben alle nog hun eigen korpsexperts, die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. Gezien de geografische grootte van deze eenheid wordt ter overweging gegeven meer dan één korpsexpert aan te wijzen. Het Referentiekader Mensenhandel biedt hiervoor een mogelijkheid. De gedragscode wordt in bijna de gehele eenheid goed gevolgd; alleen in de voormalige regio Gelderland-Midden lijkt de aandacht wat verslapt.

Toezicht

De drie voormalige regio's hebben alle een vast PCT met 33 medewerkers in het totaal. De eenheid Oost-Nederland bevat 76 locatiegebonden seksinrichtingen en meer dan 40 ramen. In de eenheid zijn dertien escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is niet overal even duidelijk georganiseerd. De continuïteit van de controles is alleen voldoende in de voormalige regio Noord- en Oost-Gelderland. Het zicht op de vergunde branche in de voormalige regio Gelderland-Midden verdient de aandacht en is in de voormalige regio Gelderland-Zuid onvoldoende.

Ook de niet-vergunde branche krijgt in bijna de gehele eenheid weinig aandacht. Er worden incidenteel controles uitgevoerd. De voormalige regio Noord- en Oost-Gelderland heeft het probleem in 2011 herkend en zij heeft in 2012 al extra geïnvesteerd in de controles op deze branche. Ook Gelderland-Midden heeft initiatieven heeft genomen om beter zicht te krijgen op de campingprostitutie en prostitutie op homo-ontmoetingsplaatsen, maar eenheidsbreed vergt de aanpak van de niet-vergunde branche nog de nodige aandacht.

Informatie

De voormalige regio's beschikken bijna alle over een goede informatieorganisatie, maar in de voormalige regio Gelderland-Zuid is dit onvoldoende. De centrale informatiecoördinatie verdient in de voormalige regio Twente en Gelderland-Zuid de aandacht. Deze zal nu binnen de

eenheid een duidelijke plaats moeten krijgen. De themakennisverspreiding en de aanlevering van signalen aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is over het algemeen goed geborgd, al heeft niet elke voormalige regio een vast opsporingsteam voor mensenhandel en blijven er af en toe onderzoeken liggen door capaciteitsgebrek. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm. In de eenheid wordt in nagenoeg alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen, al lijkt het financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken in de voormalige regio Gelderland-Midden niet goed geregeld. De inzet van de CIE bij de mensenhandelonderzoeken is in de gehele eenheid georganiseerd, maar soms nog ad hoc.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één of meerdere korpsexperts voor de eenheid.
- De continuïteit van de controles verbeteren.
- De controle op de escort/ niet-vergunde branche ontwikkelen op eenheidsniveau.
- De informatieorganisatie en de centrale informatiecoördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- Het financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken en de inzet van de CIE borgen.

4.1.4 Eenheid Midden-Nederland

De eenheid Midden-Nederland bestaat uit de voormalige regio's Utrecht, Gooi- en Vechtstreek en Flevoland. De voormalige regio's Utrecht en Gooi- en Vechtstreek hebben in 2011-2012 de eindscore aandacht; de regio Flevoland heeft de eindscore conform norm in 2011-2012.

Organisatie

In de eenheid wordt door de voormalige regiokorpsen Flevoland en Gooi- en Vechtstreek het referentiekader mensenhandel gevolgd. De korpsexperts van deze twee korpsen hebben voldoende kwaliteit en mandaat. In de voormalige regio Utrecht is al vele jaren een gebrek aan continuïteit wat betreft de korpsexpertfunctie. Aangezien de huidige korpsexpert in de gemeten periode pas vier maanden deze rol vervulde, is de beoordeling van kwaliteit en mandaat niet meegenomen in deze Korpsmonitor P&M. De vorige twee korpsexperts in deze periode lieten onvoldoende affiniteit zien met het onderwerp. Aangezien een korpsexpert met voldoende kwaliteit en mandaat in het referentiemodel als vereiste wordt gesteld, verdient dit in de voormalige regio Utrecht op de dimensie referentiekader aandacht. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. De gedragscode wordt in de gehele eenheid goed gevolgd.

Toezicht

De voormalige regio's Utrecht en Gooi- en Vechtstreek hebben beide een vast PCT met totaal 39 medewerkers. De voormalige regio Flevoland heeft geen vast PCT, maar heeft acht aangewezen en gecertificeerde toezichthouders voor de controles. De eenheid Noord-Nederland bevat 45 locatiegebonden seksinrichtingen en 153 ramen. In de eenheid zijn ongeveer tien escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is niet overal goed geborgd. In de voormalige regio Gooi- en Vechtstreek verdient de continuïteit van de

controles en het zicht op zowel de vergunde als de niet-vergunde branche de aandacht. In de andere gedeeltes van de eenheid is hierin wel voldoende voorzien, al is de controle op de vergunde branche niet overal structureel. Het verdient aanbeveling om de controle op de escortbranche en de niet-vergunde branche in de nieuwe eenheid verder te ontwikkelen.

Informatie

De voormalige regio's beschikken ieder over een goede informatie organisatie en een centrale informatie coördinatie. Die zullen binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding is in de gehele eenheid voldoende. De eenheid voldoet aan de leveringsplicht aan het EMM.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed geborgd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm in de voormalige regio's Utrecht en Gooi- en Vechtstreek, maar in de voormalige regio Flevoland moet de procesverantwoordelijkheid beter verankerd worden. Het verdient aanbeveling om hier op eenheidsniveau naar te kijken. In de eenheid maakt financieel rechercheren onderdeel uit van de mensenhandelonderzoeken. De CIE is niet op elke plek in de eenheid evenveel betrokken bij de aanpak van mensenhandel en met name in de voormalige regio Flevoland behoeft die betrokkenheid nog aandacht en moet die beter geborgd worden.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één korpsexpert.
- De controle op de escort/ niet-vergunde branche ontwikkelen op eenheidsniveau.
- De informatieorganisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- De inzet van de CIE op eenheidsniveau borgen.

4.1.5 Eenheid Noord-Holland

De eenheid Noord-Holland bestaat uit de voormalige regio's Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord. De voormalige regio's Noord-Holland-Noord en Zaanstreek-Waterland hebben beide in 2011-2012 de eindscore conform norm. De voormalige regio Kennemerland heeft de eindscore onvoldoende in 2011-2012.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel grotendeels gevolgd. De drie voormalige regio's hadden in 2011-2012 een eigen korpsexpert, maar dit is in 2012 gewijzigd door voor de eenheid één korpsexpert te benoemen. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De drie voormalige regio's hebben alle een vast PCT met 36 medewerkers in het totaal. De eenheid Noord-Holland bevat 36 locatiegebonden seksinrichtingen en een onbekend aantal ramen. In de eenheid zijn 14 escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche en de continuïteit van de controles zijn in de voormalige regio's Noord-Holland-Noord en Zaanstreek-Waterland voldoende, maar behoeven de aandacht in de voormalige regio Kennemerland. De niet-vergunde branche in de eenheid vereist nog aandacht in de voormalige

regio's Zaanstreek-Waterland en Kennemerland, waar incidenteel en met name reactief gereageerd wordt op deze branche.

Informatie

De voormalige regio's beschikken ieder over een goede informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie. Die zullen binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding en de aanlevering van gegevens aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is in de voormalige regio Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland-Noord goed geborgd. In de voormalige regio Kennemerland vereist de kwaliteit van de opsporing aandacht. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging behoeven aandacht in de voormalige regio Kennemerland; de rest van de eenheid voldoet aan de norm. In een groot gedeelte van de eenheid wordt in nagenoeg alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen, maar in de voormalige regio Kennemerland wordt dit zelden gedaan. De eenheid beschikt over vaste koppels van de CIE voor mensenhandelonderzoeken.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- De controle op de escort/ niet-vergunde branche verder ontwikkelen.
- De continuïteit op de controles en zicht op de vergunde branche eenheidsbreed op één niveau brengen.
- De informatie organisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- De procesverantwoordelijkheid en weging eenheidsbreed op één niveau brengen.
- Het binnen de eenheid op dezelfde manier invulling geven aan financieel rechercheren.

4.1.6 Eenheid Amsterdam

Aangezien de voormalige regio Amsterdam overeen komt met de nieuwe eenheid Amsterdam, wordt voor de nulmeting op eenheidsniveau verwezen naar de uitkomsten van de regio Amsterdam-Amstelland.

4.1.7 Eenheid Den Haag

De eenheid Den Haag bestaat uit de voormalige regio's Haaglanden en Hollands-Midden. Deze twee regio's hebben in 2011-2012 beide de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De twee voormalige regio's hebben beide nog hun eigen korpsexperts, die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De twee voormalige regio's hebben allebei een vast PCT met totaal 28 medewerkers. De eenheid Den Haag bevat 40 locatiegebonden seksinrichtingen en 54 ramen. In de eenheid zijn 14 escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is

goed. Het zicht op de niet-vergunde branche in de voormalige regio Hollands-Midden is verbeterd, maar in de voormalige regio Haaglanden blijft dit een punt van aandacht.

Informatie

De voormalige regio's beschikken ieder over een goede informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie. Die zullen nu binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding en de aanlevering aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende gebleken.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed geborgd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm. In de eenheid wordt niet structureel in alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen. Ook de inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is nog niet in de gehele eenheid gelijk en zal in de nieuwe eenheid geborgd moeten worden.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één korpsexpert.
- De controle op de escort/ niet-vergunde branche verder ontwikkelen.
- De informatieorganisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- Het financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken en de inzet van de CIE borgen

4.1.8 Eenheid Rotterdam

De eenheid Rotterdam bestaat uit de voormalige regio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid. Deze twee regio's hebben in 2011-2012 beide de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De twee voormalige regiokorpsen hebben beide nog hun eigen korpsexperts, die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De twee voormalige korpsen hebben samen een vast PCT met totaal 39 medewerkers. De eenheid Rotterdam bevat 52 locatiegebonden seksinrichtingen en geen ramen. In de eenheid zijn 31 escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is goed. Ook de niet-vergunde branche krijgt in de eenheid voldoende aandacht.

Informatie

De voormalige regiokorpsen beschikken elk over een goede informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie. Die zullen binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding en de aanlevering van gegevens aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende gebleken.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed geborgd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoorde-

lijkheid en weging voldoen aan de norm. In de eenheid wordt in alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen. De inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is in de gehele eenheid goed geregeld.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één korpsexpert.
- De controle op de escort/ niet-vergunde branche verder ontwikkelen.
- De informatieorganisatie en de centrale informatiecoördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- Het financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken en de inzet van de CIE borgen.

4.1.9 Eenheid Zeeland – West-Brabant

De eenheid Zeeland- West-Brabant bestaat uit de voormalige regio's Zeeland en Midden-en West-Brabant. Deze twee regio's hebben in 2011-2012 allebei de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel grotendeels gevolgd. De drie voormalige regio's hadden in 2011-2012 een eigen korpsexpert, maar dit is in 2012 gewijzigd en er is voor de eenheid één korpsexpert benoemd. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De twee voormalige regio's hebben allebei een vast PCT met totaal 21 medewerkers. De eenheid Zeeland- West-Brabant bevat 47 locatiegebonden seksinrichtingen en geen ramen. In de eenheid zijn 12 escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is goed. Ook de niet-vergunde branche krijgt in de eenheid voldoende aandacht.

Informatie

De voormalige regio's beschikken ieder over een informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie; al zijn deze zaken in de voormalige regio Zeeland belegd bij een team. Dit behoeft de aandacht. Zowel de informatieorganisatie als de centrale informatiecoördinatie zal binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding en de aanlevering van gegevens aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed geregeld. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm in de voormalige regio Zeeland, maar in de voormalige regio Midden- en West-Brabant verdient het proces nog enige aandacht. In de eenheid maakt financieel rechercheren onderdeel uit van mensenhandelonderzoeken. De inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is nog niet in de gehele eenheid gelijk en zal in de nieuwe eenheid geborgd moeten worden.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- De controle op de escort/ niet-vergunde branche verder ontwikkelen.

- De informatieorganisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- De inzet van de CIE borgen.

4.1.10 Eenheid Oost-Brabant

De eenheid Oost-Brabant bestaat uit de voormalige regio's Brabant-Noord en Brabant-Zuid-Oost. Deze twee regio's hebben in 2011-2012 allebei de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De twee voormalige regio's hebben beide nog hun eigen korpsexperts die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De twee voormalige regio's hebben elk een vast PCT met totaal 35 medewerkers. De eenheid Oost-Brabant bevat 35 locatiegebonden seksinrichtingen en 24 ramen. In de eenheid zijn zeven escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is goed. Het toezicht op de niet-vergunde branche is verbeterd in de voormalige regio Brabant-Noord, maar verdient in dit deel van de eenheid nog de aandacht.

Informatie

De voormalige regio's beschikken ieder over een goede informatieorganisatie en een centrale informatiecoördinatie. Die zullen binnen de eenheid geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding en de aanlevering van gegevens aan het EMM zijn in de gehele eenheid voldoende gebleken.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is goed geborgd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensies procesverantwoordelijkheid en weging voldoen aan de norm. In de eenheid wordt in nagenoeg alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen. De inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is in de eenheid geborgd.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- De controle op de escort/niet-vergunde branche verder ontwikkelen.
- De informatieorganisatie en de centrale informatie coördinatie op één punt in de eenheid beleggen.

4.1.11 Eenheid Limburg

De eenheid Limburg bestaat uit de voormalige regio's Limburg-Noord en Limburg-Zuid. Deze twee regio's hebben in 2011-2012 beide de eindscore conform norm.

Organisatie

In de eenheid wordt het referentiekader mensenhandel gevolgd. De twee voormalige regio's hebben beide hun eigen korpsexperts die voldoende kwaliteit en mandaat hebben. In de nieuwe eenheid zal er één korpsexpert benoemd moeten worden. De gedragscode wordt in de gehele eenheid gevolgd.

Toezicht

De voormalige regio Limburg-Zuid heeft een vast PCT met acht medewerkers. De regio Limburg-Noord heeft geen vast PCT, alleen een vaste PCT-coördinator. Bij de afdeling recherche werken zeven mensenhandelgecertificeerde medewerkers. De eenheid Limburg telt 55 locatiegebonden seksinrichtingen en geen ramen. In de eenheid zijn negen escortbedrijven gevestigd. Het toezicht op de vergunde branche in de eenheid is goed. Geplande controles van de vergunde branche zijn omgezet in controles van de niet-vergunde branche, waarbij de twee voormalige regio's veelal gezamenlijk optrekken. Hierdoor is voldoende zicht op de niet-vergunde branche.

Informatie

De voormalige regio Limburg-Noord beschikt over een goede informatieorganisatie en centrale informatiecoördinatie. In de voormalige regio Limburg-Zuid is de centrale informatiecoordinatie voor mensenhandel voldoende maar er is geen duidelijke inzet van de informatieorganisatie. De informatieverwerking is belegd bij één informatierechercheur; deze informatieverwerking zal binnen de eenheid beter geborgd moeten worden. De themakennisverspreiding vraagt in de voormalige regio Limburg-Zuid ook nog de aandacht. De aanlevering van gegevens aan het EMM is in orde.

Opsporing

De opsporing in de eenheid is nog niet in haar geheel goed geborgd. De rechercheurs zijn PCM opgeleid en de slachtofferbejegening geschiedt conform de richtlijnen. De dimensie procesverantwoordelijkheid voldoet in beide voormalige regio's nog niet aan de norm. In de eenheid wordt in nagenoeg alle dossiers een financiële paragraaf opgenomen, maar nog niet structureel. De inzet van de CIE bij mensenhandelonderzoeken is in de eenheid geborgd.

Aandachtspunten eenheid

Aandachtspunten voor de eenheid zijn:

- Het benoemen van één korpsexpert.
- De informatieorganisatie en de centrale informatiecoördinatie op één punt in de eenheid beleggen.
- Het financieel rechercheren in mensenhandelonderzoeken borgen.

4.1.12 Landelijke Eenheid

Aangezien de voormalige regio Korps Landelijke Politiediensten overeen komt met de nieuwe Landelijke eenheid, wordt voor de nulmeting op eenheidsniveau verwezen naar de uitkomsten van het Korps Landelijke Politiediensten.

5 Ontwikkelingen en aanbevelingen

5.1 Landelijke ontwikkelingen

5.1.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele belangrijke landelijke ontwikkelingen belicht die betrekking hebben op het thema mensenhandel in 2011 en 2012.

5.1.2 Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche

In de vorige Korpsmonitor is verwezen naar het regeerakkoord van het Kabinet Rutte I, waarin was opgenomen dat er een strenger toezicht- en handhavingsbeleid moesten worden toegepast en dat gemeenten daarbij meer vrijheid in beleid moesten krijgen. Ondanks dit akkoord blijkt in de onderzoeksperiode dat er nog steeds duidelijke verschillen zijn in de aard en omvang van de bestuurlijke aanpak van de prostitutie. Onduidelijk is of deze situatie met de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche daadwerkelijk gaat verbeteren. Het wetsvoorstel heeft tot doel de oorzaken van het voortbestaan van misstanden in de prostitutiebranche aan te pakken door het verkleinen van lokale en regionale verschillen, het verkrijgen van meer zicht en grip op de seksbranche en het vergemakkelijken van toezicht en handhaving. De kern van het wetsvoorstel is de invoering van een verplicht en uniform vergunningenstelsel voor de uitoefening van een seksbedrijf. Dit moet resulteren in meer uniformiteit van het lokaal vergunningenbeleid. Van politiezijde is er nog steeds dringend behoefte aan een eenvormige wijze van handhaven in heel Nederland. Een aantal korpsen meldt dat de bestuurlijke aanpak per gemeente varieert van regionaal beleid tot geheel geen beleid en/of handhaving. In de verslagperiode is het wetsvoorstel Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche in de Eerste Kamer behandeld, maar nog niet vastgesteld.[32]

Experts op het gebied van de prostitutiecontrole meldden dat het wetsvoorstel de gemeenten nog veel beleidsvrije ruimte biedt. Daarmee lijkt het realiseren van een eenduidig (nationaal) beleid nog ver weg. De wetgever lijkt vooral aandacht te hebben voor het behouden van de autonomie van gemeenten op dit gebied.

Aanbeveling: *Blijf als politie (politieleiding, portefeuillehouder en aandachtsgebiedhouder vreemdelingenpolitie en LEM) het standpunt uitdragen naar de centrale overheid, dat het noodzakelijk is dat er landelijk regels voor de prostitutiebranche worden vastgesteld, waaraan iedere gemeente moet voldoen (kaderstellend). Alleen dan kan een meer eenduidige en eenvormige aanpak van prostitutie en mensenhandel worden gerealiseerd.*

5.1.3 Mensenhandel en ondermijning

Met mensenhandel proberen criminelen zo veel mogelijk geld en macht te vergaren. Daarbij wordt het gebruik van grof geweld niet geschuwd. Vaak zijn deze criminelen voor hun activiteiten afhankelijk van diverse legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld. Daarbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld financiële dienstverleners die de criminele winsten witwassen, maar ook aan logistieke voorzieningen, infrastructuren en zelfs aan de overheid

[32] *Stand van zaken 29 mei 2013.*

als vergunningverlener en toezichthouder. In de Leidraad "*Integraal, tenzij….*"[33] wordt aangegeven dat in de verwevenheid die tussen de onder- en de bovenwereld ontstaat, het gevaar schuilt voor het ondermijnende karakter van de georganiseerde criminaliteit. Daarbij wordt erop gewezen dat een effectieve aanpak van de ondermijnende criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid, die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft. Dit willen de partijen bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit realiseren door samen iedere keer te bepalen welke organisatie(s) het effectiefst bijvoorbeeld de mensenhandel kan aanpakken, de criminele organisatie kan afbreken of barrières kan opwerpen. De gedachte achter dit initiatief is dat de aanpak op deze wijze succesvoller is dan wanneer iedere organisatie apart opereert. Hoewel samenwerken met de ketenpartners al lange tijd het uitgangspunt is bij de bestrijding van mensenhandel, zijn er nog meerdere mogelijkheden om tot versterking van de aanpak te komen. Aansluiting bij de initiatieven van organisaties die belast zijn met de aanpak van ondermijnende criminaliteit, is raadzaam. Bij deze aanpak spelen naast de politie en de KMar onder andere ook het OM, de RIEC's en het LIEC, de nationale, regionale en lokale overheden, de Belastingdienst en de ISZW een belangrijke rol. De hier genoemde aanpak sluit naadloos aan bij de in de Korpsmonitor P&M 2010 opgenomen aanbeveling om vanuit meerdere invalshoeken de mensenhandel integraal te bestrijden.

Aanbeveling: *Sluit wat betreft de aanpak van mensenhandel aan bij de initiatieven van het programma ondermijning om daarmee te komen tot versterking van de opsporing en vervolging van de daders of dadergroepen, maar ook tot de verstoring van de gelegenheidsstructuren en het afbreken van economische machtsposities van criminelen en hun facilitators. Een effectieve aanpak van deze criminelen moet worden bereikt door onder andere het afbreken van (economische) machtsposities van criminelen en hun netwerken in de onder- en bovenwereld, door de aandacht te richten op het aanpakken van hun vermogensposities, van de vitale faciliteiten, van facilitators en van de logistieke voorzieningen en processen. Daarbij moeten het misbruik van legale economische en juridische (overheids-) voorzieningen voor investeringen van crimineel vermogen en het ontplooien van criminele activiteiten bestreden worden. De leidraad noemt als mogelijkheden: het zichtbaar maken van de kwetsbare plekken in de legale infrastructuur, het opwerpen of versterken van barrières en het aanpakken van misbruik van rechtspersonen. .*

Aanbeveling: *Geadviseerd wordt in dit kader aandacht te blijven geven aan de programmatische aanpak bij de bestrijding van mensenhandel. De eenheden moeten komen tot een versterking van de integrale aanpak van mensenhandel. Hierbij zal samenwerking met de RIEC's en het LIEC verder moeten worden uitgebreid. Bij deze aanpak zullen o.a. casusoverleggen meer mogelijkheden bieden voor een integrale aanpak en het kiezen van de juiste interventies.*

5.1.4 Escort

De escort of de niet-locatiegebonden prostitutie is een fenomeen dat in de korpsmonitor 2010 werd beschreven als een vrijwel oncontroleerbare branche. In 2011 en 2012 zijn meer regiokorpsen dan in 2010 de escort gaan controleren o.a. met de inzet van het HON, vanuit hotels en woningen, omgekeerde escortcontroles en rechercheren op internet. De escort is vaak regio-overschrijdend. In het merendeel van de gevallen werd er door de korpsen vooral reactief tegen de escort opgetreden. Eind 2012 is een landelijke controle van de escort geïnitieerd. Deze controle is gehouden in april 2013 en alle voormalige regiokorpsen hebben aan

[33] *Leidraad "Integraal, tenzij…, Samen het criminele ondernemingsklimaat verslechteren", Stuurgroep Geïntegreerde aanpak Ondermijnende Criminaliteit (GOC)Den Haag, Januari 2013.*

deze controle meegedaan. Deze controleactie leverde een grote hoeveelheid strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en/of vreemdelingenrechtelijke informatie op. In de verslagperiode zijn er verschillende wetenschappelijke en opsporingsonderzoeken uitgevoerd naar de escortbranche. Deze onderzoeken maken duidelijk dat een landelijke aanpak van de escort noodzakelijk is. Een onderzoek naar de rol van de hotelbranche bij het faciliteren van prostitutie en soms ook mensenhandel, heeft naast opsporingsinformatie ook nieuwe signaleringsmiddelen opgeleverd. Zo zijn er signalenkaarten en trainingen voor de hotelbranche ontwikkeld en is in 2013 in samenwerking met Koninklijke Horeca Nederland een landelijk symposium gehouden.

De aanpak van mensenhandel in de escortbranche vereist versterking van de inzet van de politie, ook een meer eenduidig beleid van de gemeenten. De afgelopen twee jaar is meerdere keren gebleken dat een escortbedrijf, dat een vergunning heeft in een bepaalde gemeente, vaak in meerdere gemeenten, en zelfs nationaal, escortdiensten levert Met het huidige, vaak lokaal gerichte beleid is tegen deze branche niet of onvoldoende op te treden en is het toezicht vaak zeer complex en arbeidsintensief.

Aanbeveling: *In aansluiting op eerdere aanbevelingen is er de afgelopen periode een onderzoek escort en niet-locatiegebonden prostitutie geïnitieerd. Daarnaast is er naar aanleiding van onderzoeken in de hotelbranche een symposium georganiseerd en zijn er signaalkaarten mensenhandel ontwikkeld. Geadviseerd wordt om de escortbranche en niet-locatiegebonden seksinrichtingen structureel niet alleen lokaal, maar ook landelijk aan te pakken. Hiervoor moeten tussen de politie op nationaal niveau en in samenwerking met de partners nadere afspraken worden gemaakt. Geadviseerd wordt hierbij ook landelijk de prostitutie in de hotelbranches en soortgelijke inrichtingen aan te pakken. Om het regionale en/of landelijke toezicht te versterken, wordt geadviseerd om bij de landelijke eenheid ook toezichthouders aan te wijzen.*

Escortdiensten blijken vaak via het internet te worden aangeboden en zeer snel te wisselen van sites. Soms staan advertenties maar een paar dagen op een internetsite. Om een goede selectie te kunnen maken van mogelijk verdachte aanbieders, is kennis van het internet en kennis van signalen van mensenhandel noodzakelijk. In veel korpsen wordt de behoefte aan deze kennis en vaardigheden aangegeven. Het onderzoek *'Signalering van mensenhandel in de escortbranche, best practices onder de loep'* (2012) toont aan dat er dringend behoefte is aan beter landelijk inzicht en aan een intensievere kennisdeling om vat te kunnen krijgen op de escortbranche.

Aanbeveling: *De politie en de ketenpartners wordt geadviseerd te blijven investeren in de ontwikkeling van nieuwe methodes waarmee beter zicht en vat worden gekregen op de niet-locatiegebonden prostitutie. Daarbij wordt geadviseerd om de resultaten van de nieuwe methodes landelijk te evalueren, bijv. door de LEM; om kennis en ervaringen landelijk te delen.*

5.1.5 Overige vormen van uitbuiting

De overige vormen van uitbuiting komen in de vier dimensies slechts zijdelings naar voren. In de vragenlijsten en bij de interviews is gevraagd naar de inzet op de overige vormen van uitbuiting. In het kader van de werkverdeling is op strategisch niveau afgesproken dat het onderwerp 'overige vormen van uitbuiting' primair wordt opgepakt en afgehandeld door de ISZW. De politie heeft vooral een signalerende rol en draagt bij vanuit de gedachte van de programmatische aanpak. Een aantal korpsen besteedt structureel aandacht aan de aanpak van de arbeidsuitbuiting en heeft daar de laatste jaren goede ervaring mee opgedaan. De aandacht is dan gericht op de sectoren zoals: tuinbouw, uitzendbureaus, binnenvaart, straatkranten verkoop en Chinese restaurants. De controles door de politie vinden vaak plaats in samenwerking met de ISZW De *CBA Overige vormen van uitbuiting* (ISZW, 2012),

het Nationaal Dreigingsbeeld (KLPD, 2012) en het rapport '*Mensenhandel in en uit beeld*. Cijfermatige rapportage 2007-2011' (BNRM, 2012) laten zien dat het zicht op de overige vormen van uitbuiting nog beperkt is. In de periode 2007-2010 werden er tien opsporingsonderzoeken uitgevoerd naar arbeidsuitbuiting en drie naar criminele uitbuiting. In 2010-2011 zijn er 32 preweegdocumenten opgemaakt, waarin aanwijzingen staan vermeld betreffende overige vormen van uitbuiting. Het aantal veroordelingen voor mensenhandel met het oogmerk van uitbuiting in arbeid of diensten is niet representatief voor de daadwerkelijke omvang, omdat strafrechtelijke veroordelingen het sluitstuk vormen van de handhavingsketen, de pakkans gering lijkt en signalen van uitbuiting niet altijd worden herkend als zodanig (CBA, 2012). Het aandeel uitbuiting in andere sectoren dan de seksindustrie is toegenomen van 6% in 2007 naar 20% in 2011. Overige uitbuiting heeft volgens dit CBA in de periode 2007-2011 vooral plaatsgevonden in de land- en tuinbouw, maar ook in de oppasdiensten (au-pair), bouw, criminaliteit, drugshandel, horeca, huishoudelijk werk, schoonmaakwerk, slachterijen, textielindustrie en voedingsindustrie. Van een aantal bij CoMensha gemelde slachtoffers was wel bekend dat het om overige uitbuiting ging, maar was het onbekend in welke sector. Over de periode 2007-2011 gaat het hierbij om 4% van het totaal gemelde slachtoffers (BNRM, 2012).

Aanbeveling: *Geadviseerd wordt het signaleren van mensenhandel in de overige vormen van uitbuiting op nationaal en eenheidsniveau meer prioriteit te geven dan in 2011-2012. Maak afspraken met de ISZW over de bestrijding van de overige vormen van uitbuiting en de bijdrage die de politie daaraan kan leveren. Signalen van overige vormen van uitbuiting worden te allen tijde gemeld aan het EMM.*

5.2 Aanbevelingen politieorganisatie

5.2.1 Algemeen

Na het verschijnen van de Korpsmonitor P&M 2010 ontving de politie van verschillende kanten kritiek op haar aanpak van prostitutie en mensenhandel, terwijl het beeld van deze Korpsmonitor juist was dat er veel verbeteringen waren gerealiseerd. Nog steeds blijken lezers de Korpsmonitor te zien als een cijferlijst of rapport en zijn korpsen of korpschefs ter verantwoording geroepen voor een onvoldoende beoordeling. Dit is absoluut niet de bedoeling van de Korpsmonitor. Tijdens het onderzoek voor de Korpsmonitor P&M 2011-2012 werden signalen ontvangen dat in sommige regiokorpsen censuur was gepleegd op de door de korpsexperts ingezonden vragenlijsten, alvorens deze ingezonden werden naar het onderzoeksteam. Het doel is echter om in beeld te brengen in hoeverre de korpsen erin geslaagd zijn een vuist te maken tegen de seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Bij het onderzoek is rekening gehouden met deze censuur onder andere door in het vraaggesprek in te zoomen op opmerkelijke verbeteringen of veranderingen in het betreffende korps. Het kleurenschema mag in geen geval los gezien worden van de verslagen en de opmerkingen. Soms was het bepalen van de kleur of score ingewikkeld; zeker daar waar een korps op onderdelen sterk wisselend scoorde (gedeeltelijk wel voldoen aan norm en gedeeltelijk niet). Belangrijk is dat korpsen bij de borging van het thema prostitutie & mensenhandel werken conform de Aanwijzingen van het College van Pg's en andere relevante landelijke afspraken, zodat in toenemende mate een eenvormige aanpak gerealiseerd wordt.

De Korpsmonitor maakt zichtbaar op welke onderdelen die aandacht verdienen en beter aangepakt moeten worden, de korpsen nog niet voldoende of onjuiste inzet plegen. De Korpsmonitor P&M is niet meer dan de thermometer die een bepaalde toestand aangeeft en het is vervolgens aan de korpsen om maatregelen te nemen. Daarbij biedt de Korpsmonitor ver-

volgens weer hulp, aangezien de korpsen kunnen zien welke andere korpsen op bepaalde onderwerpen goed scoren, zodat ze daaraan hulp kunnen vragen en van hen de best practices kunnen overnemen.

De algemene indruk van de voorliggende Korpsmonitor is dat er in vergelijking met 2010 veel vooruitgang is geboekt. De korpsen hebben in vrijwel alle regio's de vergunde branche onder controle en verschuiven beetje bij beetje de aandacht naar de niet-vergunde branche. De versterking van de aanpak van de niet-vergunde branche is dan ook voor de eenheden van de politie en de KMar de uitdaging in de komende jaren. Dit vereist wel dat de thema's prostitutie en mensenhandel binnen de eenheden van de politie in gelijke mate prioriteit blijven krijgen.

De eenheden kunnen aan de hand van de Korpsmonitor P&M, in het bijzonder hoofdstuk 5, zien welke dimensies nog aandacht vereisen. In de volgende paragrafen belichten we enkele aandachtspunten. Een aantal aanbevelingen is gelijkluidend met de aanbevelingen van de Korpsmonitor P&M 2010. Deze zijn hierin opgenomen, omdat deze nog niet zijn uitgevoerd/overgenomen. De belangrijkste aanbeveling is dan ook dat voorkomen moet worden dat in iedere volgende Korpsmonitor P&M opnieuw de aanbevelingen van de verdere Korpsmonitor P&M moeten worden herhaald, omdat deze nog niet of slechte gedeeltelijk zijn opgevolgd.

5.2.2 Aandachtsveld Organisatie

Het Referentiekader mensenhandel is in januari 2009 aan de korpsen gezonden en daarna door veel korpsen gebruikt voor het aanpassen van hun processen en hun structuur. In 2013 is het Referentiekader geactualiseerd en aangepast aan de nieuwe politieorganisatie. In 2013 moet om die reden nogmaals aandacht worden besteed aan de referenties van het Referentiekader Mensenhandel en invoering van deze referenties bij de transitie van de regiokorpsen naar de nieuwe eenheden. Bij de transitie is kwaliteitsbehoud een belangrijk onderwerp. Onder andere de NRM heeft de politieleiding gewezen op de mogelijke wegstroom van mensenhandelexpertise en heeft daarover haar zorg uitgesproken.

Aanbeveling: *Breng het nieuwe Referentiekader mensenhandel in 2013 onder de aandacht van de eenheidsleiding en streef ernaar om in 2014 binnen alle eenheden te werken conform het nieuwe Referentiekader mensenhandel.*

Aanbeveling: *Zorg ervoor dat de kwaliteit die nodig is voor de bestrijding van illegale prostitutie en mensenhandel, in de eenheden voldoende wordt ingevuld en zorg ervoor dat bij een personeelswisseling wordt gezorgd voor een zorgvuldige overdracht. Let in het bijzonder op de rol van de expert mensenhandel (voorheen de korpsexpert mensenhandel). Gewenst is dat alle eenheden op een gelijke wijze deze rol invullen en hierbij gebruik maken van het profiel van de expert mensenhandel, zoals vermeld in het Referentiekader mensenhandel.*

Aanbeveling: *Maak het hoger- en middenkader van de korpsen meer bewust van mensenhandel, zodat leidinggevenden voldoende bekend zijn met aard en impact van deze criminaliteitsvorm.*

Vastgesteld is dat de gedragscode in 2012 in bijna alle korpsen wordt geïnstrueerd en/of toegepast. Meerdere korpsen hebben voorgesteld deze gedragscode aan te passen aan de huidige praktijk.

Aanbeveling: *Geef de LEM de opdracht om de gedragscode op uitvoerbaarheid en op resultaten te evalueren en zo nodig te actualiseren.*

Aanbeveling: *Laat de gedragscode in alle eenheden onderdeel uitmaken van het dagelijkse werkproces. Alle medewerkers die binnen het thema prostitutie met de handhaving zijn be-*

last, moeten bij elke briefing bij acties gericht op de prostitutie over de gedragscode zijn geïnstrueerd.

5.2.3 Aandachtsveld Toezicht

De dimensie kwaliteit is vooral gericht op de vaardigheden en competenties van de teammedewerkers. In de eenheden waar geen sprake is van een vast PCT, vereist dit punt - vanwege wisselende samenstelling van toezichtfunctionarissen - specifiek aandacht.

Aanbeveling: *Stel in elke eenheid een vast team samen dat belast wordt met het toezicht op de prostitutie en/of seksinrichtingen. In deze teams moeten de teamleden die met toezicht worden belast, zijn gecertificeerd (CPC/PCM/AMO/AMS).*

Nog steeds wordt in enkele regio's het toezicht gehouden door politiemedewerkers die in een of meer gemeenten niet voor deze taak door of namens de burgemeesters van die gemeente(n) zijn aangewezen. Dit is een ongewenste situatie, omdat in die gemeenten zonder rechtsgrond wordt gecontroleerd.

Aanbeveling: *Laat politiefunctionarissen alleen de gemeentelijke toezichtstaak uitvoeren op basis van de aanwijzing als genoemd in de Gemeentewet. Wijs de burgemeester van de gemeenten waar deze aanwijzing nog niet is geregeld, erop, dat in die gemeenten het toezicht niet door politiefunctionarissen kan en mag worden uitgevoerd en dus de gemeente zelf een voorziening moet treffen.*

De Korpsmonitor 2011-2012 toont aan dat nog niet in alle korpsen de controle, aanpak en bestrijding van de illegale prostitutie en mensenhandel voldoende zijn geborgd. Deze korpsen zetten vaak om capacitaire redenen geen of onvoldoende menskracht in om deze taken conform de criteria van deze dimensie uit te voeren. Vooral in de korpsen waar het toezicht door een beperkte en/of wisselende groep toezichthouders wordt uitgevoerd, dreigt het gevaar van personificatie. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor alle eenheden, dat binnen de planning van de eenheden een duidelijk herkenbare plaats en prioriteit dient te krijgen.

Aanbeveling: *Zorg als eenheid te allen tijde voor voldoende continuïteit in het toezicht op de prostitutiebranche. Maak dit toezicht tot structureel onderdeel van de reguliere planning- en control-cyclus van de eenheid of politie.*

De mensenhandel wordt door veel korpsen beschouwd als een fenomeen dat moeilijk te bestrijden is. Enkele korpsen blijken nog onvoldoende te investeren in een daadkrachtige aanpak van mensenhandel of arbeidsuitbuiting. Deze korpsen kunnen veelal niet zorgen voor voldoende kwaliteit en kwantiteit. In deze korpsen lijkt de bestrijding vooral te steunen op het verregaande idealisme van een aantal enthousiaste medewerkers, maar met alleen idealisme kan het gewenste korpsresultaat niet worden behaald.

Aanbeveling: *Controleer verdeeld over het jaar alle vergunde seksinrichtingen conform de landelijke afspraak met een minimum van zes keer per jaar (zie Referentiekader Mensenhandel). Breng alleen differentiatie aan in de aard van de controles, dus niet in de frequentie. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties is een andere frequentie van controle mogelijk (bijv. seksshops en parenclubs).*

De ontwikkeling die ook al in 2010 werd gemeld, namelijk dat de prostituees zich verplaatsen van de vergunde naar de niet-vergunde branche, wordt opnieuw in 2011 en 2012 door meerdere korpsen gesignaleerd. De illegaliteit van de prostitutie is hierdoor toegenomen, maar daarmee ook de greep op de illegale prostitutie afgenomen. Buiten de reguliere prostitutie-inrichtingen en de escortbedrijven wordt, volgens de korpsen, in steeds grotere om-

vang prostitutie aangeboden via het internet en/of chatboxen, in hotels, recreatiewoningen, op parkeerplaatsen en bij particulieren thuis.

Deze ontwikkelingen van de niet-vergunde seksinrichtingen maken de mensenhandel in deze sector moeilijk grijpbaar. Het ontdekken van de 'werkplekken' en vervolgens het aanpakken daarvan is vaak arbeidsintensief en om die reden hebben in 2011 en 2012 nog te veel korpsen gekozen voor het enkel reactief en/of incidenteel controleren van de niet-vergunde branche. Meerdere korpsen hebben in de afgelopen twee jaar ervoor gekozen om het toezicht van de vergunde branche naar de gemeenten over te brengen, zodat zij zich meer kunnen richten op het toezicht van de niet-vergunde branche. Ook zijn er in die periode meerdere innovatieve vaardigheden en opsporingsmethoden ontwikkeld om de illegale prostitutie tegen te gaan.

Aanbeveling: *Geef het toezicht van de niet-vergunde branche hoge prioriteit. Bundel de krachten om beter zicht te krijgen op deze sector. Bied ruimte aan het ontwikkelen en inzetten van nieuwe ideeën voor de verbetering van de aanpak van de niet-vergunde prostitutie.*

Net als in 2010 was er in 2011 en 2012 geen landelijke aanpak van de niet-vergunde prostitutie en lukt het niet om deze vorm van prostitutie goed in beeld en onder controle te krijgen. Daarmee kan de eventueel in deze branche voorkomende mensenhandel niet voldoende worden voorkomen of opgespoord. Het blijft naar onze mening gewenst om voor de aanpak van de niet-vergunde branche, in het bijzonder de escort, een nationale toezicht- en opsporingsmethode te ontwikkelen en daarvoor krachten te bundelen.

Aanbeveling: *Kom tot een landelijke aanpak van niet-vergunde prostitutie/escort die het eenheidsgebied overschrijdt.*

Minder dan in 2010, maar toch nog aanwezig is de onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de stappen 1-3 HON. Ook in 2011 en 2012 zijn door gemeenten in enkele regio's deze stappen niet of beperkt uitgevoerd! De inzet van de RIEC's is een goede ontwikkeling en te overwegen is dit landelijk te organiseren.

Aanbeveling: *Maak met alle gemeenten duidelijke afspraken over het uitvoeren van de stappen 1-3 van HON, waarbij het uitgangspunt is dat deze stappen door het bestuur of namens het bestuur door de RIEC's worden uitgevoerd. Indien gemeenten deze stappen niet willen of kunnen uitvoeren, dienen de korpsen voor het uitvoeren van deze extra toezichtstaken door de gemeenten of regionale colleges te worden gefaciliteerd.*

De VNG signaleert dat de bestuurlijke rapportages van de politie vaak onvolledig zijn of kwalitatief onvoldoende, om vanuit de gemeente daaraan opvolging te kunnen geven. De voor de opvolging noodzakelijke gegevens ontbreken en worden – veelal met het argument van privacybescherming – ook desgevraagd vaak niet verstrekt. De procedure en de omvang van deze verstrekking van bestuurlijke rapportages vereisen aandacht.

Aanbeveling: *Maak met de gemeenten afspraken over de gegevens die zij nodig hebben om op basis van een bestuurlijke rapportage tot opvolging te komen. Uitgangspunt is dat deze rapportages voldoen aan de eisen die gesteld worden om een bestuursrechtelijke procedure te kunnen voeren. Overweeg om voor de politie het format bestuurlijk dossier van de Landelijke werkgroep format Bestuurlijk Dossier van het ministerie van Veiligheid en Justitie, OM en politie (april 2011) als standaard in te voeren.*

Aanbeveling: *Neem het onderwerp bestuurlijke rapportage op in de mensenhandelopleiding of ontwikkel daarvoor een specifieke opleiding voor de experts en specialisten mensenhandel.*

In 2011 hebben 17 korpsen bestuurlijke rapportages aan de gemeenten gezonden (tabel 28). In 2012 waren dit 22 korpsen. Het aantal bestuurlijke rapportages was in 2008: 279, in 2010: 431, in 2011: 372 en in 2012: 451. Over het algemeen volgde op deze bestuurlijke rapportages een gemeentelijke maatregel. Vooral in de kleinere gemeenten blijven bestuurlijke rapportages ongebruikt liggen. Enkele korpsen melden dat door gemeenten bestuurlijke boetes worden opgelegd, maar het innen daarvan achterwege blijft. De VNG is voorstander van een regionaal handhavingsbeleid.

Aanbeveling: *Bespreek in de regionale driehoek de opvolging van de bestuurlijke rapportages. Adviseer de driehoek te komen tot een eenvormig regionaal beleid.*

5.2.4 Aandachtsveld Informatie

In 2011 en 2012 is de aanlevering van informatie aan het EMM regelmatiger en completer dan in 2010. Het is opmerkelijk dat er nog steeds korpsen zijn die niet de gevraagde cijfers over de aanpak van prostitutie en mensenhandel kunnen verstrekken. In enkele korpsen blijkt deze managementinformatie simpelweg niet beschikbaar. Deze korpsen kunnen vaak meerdere vragen die in het kader van de Korpsmonitor aan hen worden gesteld, niet of onvoldoende beantwoorden. Deze korpsen scoren op de genoemde tabellen niet bekend (Nb) of een streepje (-). De indruk is dat deze korpsen de informatieorganisatie, en of dit nu operationele informatie of managementinformatie betreft, onvoldoende op orde hebben.

Aanbeveling: *De korpsen die in 2012 niet beschikten over een informatieorganisatie conform de norm en het Referentiekader mensenhandel, geven hoge prioriteit aan het bereiken van deze norm in 2013 en dan op eenheidsniveau.*

Ook in 2012 komen bij enkele korpsen de informatie en de intelligence niet voldoende op één centraal punt samen, waardoor in die korpsen nog geen sprake is van een goede informatiecoördinatie.

Aanbeveling: *Organiseer in de eenheid een centrale informatiecoördinatie voor het thema prostitutie en mensenhandel. Doe dit zodanig, dat in alle korpsen op één punt real time beschikt kan worden over toezicht- en opsporingsgegevens (veredeld, geanalyseerd en stapelbaar) op dit thema.*

Aanbeveling: *Zorg in de korpsen voor voldoende continuïteit van het centrale informatiecoordinatieproces.*

Het bewustwordingsproces mensenhandel heeft als doel om de korpsmedewerkers voldoende kennis te verschaffen om signalen mensenhandel te kunnen herkennen. In 2011 en 2012 is het enkele korpsen gelukt dit bewustwordingsproces onder te brengen in de IBT. Veelal blijkt er in de korpsen geen ruimte om de module in de IBT-tijd te onderrichten. Ondanks de aanbeveling in de Korpsmonitor P&M 2010 hebben nog niet alle korpsen de beoogde bewustwordingsdoelstelling gehaald, echter in alle gevallen is dit als aandachtspunt aangegeven.

Aanbeveling: *Verzorg minimaal één keer - en zo mogelijk twee keer - per jaar per doelgroep een bewustwordingssessie mensenhandel om daarmee de vroegsignalering van mensenhandel te bereiken. Doe dit in IBT-verband of anderszins, mits eenheidsbreed.*

In de afgelopen jaren zijn verschillende hulpmiddelen voor de herkenning van mensenhandel voor de politiemensen op straat ontwikkeld en verstrekt. Ook het EMM heeft een signaalkaart mensenhandel voor de korpsen beschikbaar gesteld. Deze kaart bevat de tekst van het wetsartikel Mensenhandel en een aantal mogelijk te herkennen signalen mensenhandel. Deze signaalkaart is ook verspreid onder de diverse partners van het EMM. De KMar heeft in eigen beheer een signaalkaart ontwikkeld om haar personeel meer bekend te maken met de

signalen van mensenhandel. De signaalkaart is echter geen vervanging van de training, maar een aanvulling daarop.

Aanbeveling: *Alle politiemedewerkers dienen bekend te zijn met de signaalkaart mensenhandel. Geadviseerd wordt om een digitale variant te maken en die op intranet en/of PKN te plaatsen. Ook is het gewenst om te komen tot één signaalkaart voor alle bij de bestrijding van mensenhandel betrokken diensten. Laat periodiek de signaalkaart door deskundigen bij briefings, IBT of andere bijeenkomsten toelichten, waarbij aandacht voor: Wat is mensenhandel? Hoe kan je de kaart het best gebruiken? Hoe te handelen na het signaleren van misstanden?*

5.2.5 Aandachtsveld Opsporing

In vrijwel alle korpsen krijgt het onderwerp mensenhandel op papier hoge prioriteit. In de praktijk krijgen vaak andere - meestal niet onbelangrijke - aandachtsgebieden voorrang. Van belang is dat het onderwerp mensenhandel een vaste plek binnen de (recherche)organisatie krijgt. Op die wijze kunnen rechercheurs meer ervaring en kundigheid opdoen met het onderzoeken van mensenhandelzaken. Enig specialisme is noodzakelijk, omdat duidelijk is dat traditioneel rechercheren vaak onvoldoende resultaat oplevert.

Aanbeveling: *Stem de aanpak van mensenhandel af op deze bijzondere kwaliteitseisen voor de leden van het rechercheteam mensenhandel. Kom snel tot actie, want bij mensenhandel is vaak sprake van slachtoffers die onder mensonterende omstandigheden moeten werken. Het betreft situaties die vaak snel actie vragen, en dus niet met uitgebreide en langdurige voorbereidings- en wegingsprocessen aangepakt kunnen worden.*

Zaken met slachtoffers van seksuele uitbuiting vragen een andere benadering, dan bijvoorbeeld zaken met slachtoffers die alleen materiële schade hebben geleden. In 2012 scoort één korps op de dimensie weging nog niet conform norm.

Aanbeveling: *Blijf aan de bestrijding van mensenhandel de komende jaren een hoge prioriteit geven en laat dit in de weging bij de eenheden duidelijk(er) naar voren komen. Geadviseerd wordt om daartoe gelabelde en gefixeerde capaciteit voor onderzoeken van mensenhandel op landelijk en/of eenheidsniveau te benoemen.*

De opsporing van mensenhandel vereist specifieke vaardigheden van degenen die daarmee worden belast.

Aanbeveling: *Zorg ervoor dat in de eenheden voldoende medewerkers zijn opgeleid en gecertificeerd om professioneel slachtoffers te kunnen benaderen. De opleiding AMS/AMO blijkt in deze behoefte te voorzien.*

De mensenhandel is niet aan geografische grenzen gebonden. Vaak is er sprake van bovenregionale criminaliteit met bijna altijd een internationale component. Niet alleen geografisch, maar ook qua nationaliteit is er binnen de prostitutiebranche sprake van verschuivingsgedrag. Krijg je in een regio enig zicht op buitenlandse prostituees, dan blijkt die groep plotseling door de organisatoren van de escort verplaatst naar een andere regio.

Aanbeveling: *Waak ervoor dat om reden van beperkte recherchecapaciteit te snel concessies worden gedaan waarbij eenheidsoverschrijdende mensenhandelonderzoeken worden beperkt tot lokale of regionale zaken. Om mensenhandel te bestrijden moeten grenzen letterlijk en figuurlijk worden doorbroken of overschreden.*

5.3 Aanbevelingen externe partners

5.3.1 Bestuur

Van lokaal naar regionaal prostitutiebeleid

De gemeenteraad kan op grond van artikel 151a van de Gemeentewet een verordening vaststellen waarin voorschriften staan opgenomen voor het bedrijfsmatig geven van gelegenheid tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling. Dit is een autonome gemeentelijke bevoegdheid, die er in de praktijk toe heeft geleid dat regels per gemeente sterk verschillen. Dit biedt kwaadwillende ondernemers met hun prostitutie- dan wel escortbedrijven de mogelijkheid om uit te wijken naar die gemeenten waar de prostitutieregels het minst streng zijn of waar geheel niets is geregeld. Dit is dan ook het beeld dat veel korpsen zien.

Hoewel aan de autonomie van de gemeenten niet kan en mag worden getornd, blijft het ook voor de komende jaren voor het bestrijden van mensenhandel absoluut noodzakelijk om tot meer uniformiteit in regelgeving, maar ook in handhaving daarvan te komen. In de regio's waar een regionaal prostitutiebeleid of een regionaal handhavingsbeleid is, is sprake van meer en beter (eenvormig) toezicht op de prostitutie. In deze korpsen kunnen en hebben de toezichthouders in meerdere gemeenten gelijktijdig toezichtacties gehouden. Hiermee is binnen de regio het waterbedeffect voorkomen. De verwachting is dat met de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche en/of een krachtens deze wet vastgestelde Algemene maatregel van Bestuur de mogelijkheden van toezicht worden versterkt.

Aanbeveling: *Het regionale college moet een (meer) prominente rol krijgen bij het ontwikkelen van een regionaal handhavingsbeleid voor de prostitutie. Geadviseerd wordt in overweging te nemen daarbij te kiezen voor één bestuurlijk loket voor de gehele regio, waar bestuurlijke rapportages centraal en eenduidig worden beoordeeld en voorzien van een handhavingsvoorstel aan de gemeente worden aangeboden.*

Stappen 1-3 HON

Net als in 2008 is het in 2010 eerder uitzondering dan regel dat gemeenten de stappen 1 - 3 van HON uitvoeren. Gewenst is dat de gemeenten meer dan tot nu toe en al dan niet in samenwerking met de politie, die verantwoordelijkheid oppakken of faciliteren. Het is en blijft primair een gemeentelijke taak te zorgen voor de juiste naleving van de prostitutiebepalingen, ongeacht de grootte van de gemeente. Vooral de kleinere gemeenten lijken zich aan deze verantwoordelijkheid te onttrekken. Als de gemeenten dit niet eenduidig oppakken, ontstaan er voortdurend verschuivingen binnen de criminaliteit. De politie is niet bij machte alleen de misstanden in de prostitutie volledig onder controle te krijgen. Integrale samenwerking of programmatische aanpak is essentieel om mensenhandel de kop in te drukken.

Aanbeveling: *De gemeenten voeren de eerste drie stappen van het HON uit of zorgen ervoor dat dit voor de gemeenten wordt gedaan door de RIEC's of door de eenheden hiervoor voldoende te faciliteren. De RIEC's en het LIEC worden nadrukkelijk betrokken bij de bestrijding van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. In overleg met de gemeenten wordt afgesproken welke rol de RIEC's kunnen/moeten vervullen bij de aanpak van de niet-vergunde prostitutie o.a. door het uitvoering geven aan de stappen 1-3 van het HON.*

De VNG blijft van mening dat HON volledig een politieverantwoordelijkheid is, vooral omdat bij de politie de voor deze werkzaamheden benodigde expertise beschikbaar is, die bij de gemeenten ontbreekt. De VNG onderzoekt hoe ze delen van de HON-taken van de gemeenten kan overbrengen naar de RIEC's, waarin naast de gemeenten ook de politie, de Belastingdienst en desgewenst andere ketenpartners deelnemen.

Aanbeveling: *Onderzoek de mogelijkheid om het toezicht op de vergunde seksbranche geheel te beleggen bij de gemeenten, om zo voor de politie meer capaciteit vrij te maken voor het toezicht op de niet-vergunde branche en voor de opsporing van mensenhandel.*

5.3.2 EMM

Het EMM lijkt op basis van de gegevens van deze Korpsmonitor P&M niet aan de vraag van de meeste regiokorpsen te kunnen voldoen. De korpsen willen één centraal informatieknooppunt voor de aanpak van mensenhandel. Opnieuw lukt het het EMM niet om aan de verwachtingen van de meeste korpsen en externe partners te voldoen. Het EMM merkt bij herhaling op dat de korpsen en de externe partners vaak een te hoge verwachting hebben van het EMM en blijkbaar onvoldoende bekend zijn met taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het EMM, zoals vastgesteld in het instellingenbesluit EMM.

Aanbeveling: *Het EMM moet in overleg met de EMM-partners en de korpsen tot duidelijke afspraken komen over de producten en diensten die het EMM conform het instellingenbesluit EMM maakt en levert. Desgewenst moet het instellingenbesluit EMM worden aangepast.*

Ook in 2011-2012 hadden meerdere korpsen geen duidelijk beeld van de expertisetaken van het EMM. De algemene verwachting is dat het EMM expertise betreffende mensenhandel in huis heeft, variërend van kennis over bevolkingsgroepen tot kennis over methoden van aanpak. De meeste korpsen en externe partners vinden dat deze expertise gevraagd en ongevraagd aan hen ter beschikking moet worden gesteld. In 2011 en 2012 heeft het EMM deze expertiserol volgens meerdere korpsen en externe partners onvoldoende in de praktijk gebracht.

Aanbeveling: *Maak als EMM duidelijk wat de expertiserol van het EMM is en op welke wijze deze expertise kan worden verkregen. Maak daarbij duidelijk welke expertise het EMM van de korpsen en externe partners verwacht.*

5.3.3 CoMensha

Nog niet alle korpsen zijn tevreden over de bereikbaarheid van CoMensha. Zij vinden het essentieel dat CoMensha bereikbaar is op de momenten dat deze organisatie haar centrale coördinatierol moet uitvoeren, dus ook buiten de kantooruren. Korpsen moeten nog steeds (te) veel energie steken in het zorgen voor opvang en vervoer.

Aanbeveling: *CoMensha moet opnieuw bezien hoe het de organisatie en coördinatie van de opvang van slachtoffers van mensenhandel in het weekend en op werkdagen buiten de kantooruren kan regelen. Hierbij kan ook gedacht worden aan een goed functionerende piketregeling.*

CoMensha merkt op dat er verschillende percepties zijn over wanneer een slachtoffer moet worden aangemeld. CoMensha registreert conform zijn taakstelling ook signalen van mogelijke slachtoffers van mensenhandel. Vaak meldt de politie een slachtoffer dat geen opvang nodig heeft, niet aan bij CoMensha. Bij enkele korpsen heerst de mening dat alleen B9-aanvragers moeten worden gemeld. De huidige wet- en regelgeving schrijft voor dat CoMensha bij het geringste vermoeden van slachtofferschap van seksuele en overige uitbuiting een melding moet krijgen.

Aanbeveling: *CoMensha wordt geadviseerd de meldingsplicht, zoals opgenomen in de huidige, formeel wettelijke bepalingen, nogmaals bekend te maken bij de politie en over de meldplicht nadere afspraken te maken met de LEM en de aandachtsgebiedhouder vreemdelingenpolitie bij de politie.*

CoMensha blijkt ook in 2011 – 2012 volgens de korpsen onvoldoende in staat om alle slachtoffers te plaatsen. CoMensha heeft volgens enkele korpsen te veel tijd nodig om een geschikte opvangplaats voor slachtoffers te vinden. De politie blijkt in veel gevallen zelf al voor een oplossing te hebben gezorgd.

Aanbeveling: *CoMensha is en blijft verantwoordelijk voor de coördinatie van de plaatsing van de slachtoffers. Het wordt geadviseerd daarbij het aantal transportbewegingen en de grootte van de afstanden zo veel mogelijk te beperken.*

Het snelle sepot voor B9-zaken wordt niet eenduidig door de politie behandeld en in sommige korpsen breder uitgelegd dan feitelijk bedoeld, waardoor slachtoffers geen aangifte kunnen doen. CoMensha maakt zich ernstig zorgen over deze ontwikkeling binnen de politie.

Aanbeveling: *CoMensha wordt geadviseerd de eenheden voor te lichten over de juiste toepassing van het snelle sepot inzake de B9-regeling.*

Het plaatsen van slachtoffers met extra problemen in de Categorale Opvang Slachtoffers Mensenhandel (COSM), in de Maatschappelijke Opvang of de Vrouwen Opvang is te vaak niet mogelijk door gebrek aan plaatsen.

Aanbeveling: *CoMensha en de politie wordt geadviseerd de bestuurlijke instanties te informeren over deze problematiek en daarbij te pleiten voor meer plaatsen in de bijzondere opvang voor deze specifieke groepen slachtoffers mensenhandel. CoMensha is lid van de Task Force Mensenhandel en dient dit overleg te gebruiken voor het informeren van de verantwoordelijke instanties over de problemen met betrekking tot de doorstroming naar de reguliere opvang.*

5.3.4 Openbaar Ministerie.

De korpsen willen graag feedback krijgen op de rechtszaak, zodat ze deze kennis kunnen benutten bij een volgende aanpak van soortgelijke zaken. Alle uitspraken van 2011 en 2012 zijn centraal opvraagbaar via de SOM-pagina van de OM-website. Echter alleen de officieren van Justitie kunnen die raadplegen en moeten deze informatie doorgeven aan de politie.

Aanbeveling: *Vraag het OM een feedback op rechtszaken aan de korpsen te zenden. Dit moet een structurele inspanning zijn van het OM voor de experts mensenhandel van de eenheden.*

Het OM vindt dat er niet getornd mag worden aan het uitgangspunt dat elk projectvoorstel een financiële paragraaf bevat. Zaken worden nog te weinig door de financiële recherche aangepakt.

Aanbeveling: *Het OM moet erop toezien dat bij elk onderzoek naar mensenhandel of overige uitbuiting er een financiële paragraaf in het dossier wordt opgenomen en dat steeds ontneming zal plaatsvinden, wanneer dat mogelijk is. Het OM wordt geadviseerd te allen tijde BOOM over een onderzoek mensenhandel te informeren.*

Het OM vindt dat de internationale samenwerking bij de opsporing nog niet optimaal is. De internationale aanpak vereist een centrale regie of coördinatie in Nederland en deze is nog niet gerealiseerd.

Aanbeveling: *Het OM wordt geadviseerd verder te investeren in de internationale samenwerking bij de bestrijding van mensenhandel. Hierbij moet worden gedacht aan het (doen) opzetten van een centrale regie van de internationale mensenhandelonderzoeken.*

Het OM vindt dat de inzet van de RIEC's en het LIEC bij de bestrijding van mensenhandel te beperkt was.

Aanbeveling: *Het OM wordt geadviseerd de RIEC's en het LIEC nadrukkelijker te betrekken bij de bestrijding van mensenhandel.*

5.3.5 Belastingdienst

De Belastingdienst ziet nog ruimte voor verdere samenwerking met de politie bij de aanpak van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting o.a. door de inzet van de RIEC's in een aantal eenheden.

Aanbeveling: *Politie en Belastingdienst moeten de mogelijkheden van de RIEC's maximaal benutten.*

Het is in de proactieve fase nog steeds lastig voor de Belastingdienst om informatie aan de politie te verstrekken. Dat blijft een punt van aandacht. Samenwerking in RIEC-verband zou hiervoor mede een oplossing kunnen zijn. De Belastingdienst acht informatie-uitwisseling over een langere periode noodzakelijk om succesvol tot het opleggen van aanslagen te kunnen komen en deze in te kunnen vorderen.

Aanbeveling: *De Belastingdienst en de politie wordt geadviseerd te blijven investeren in de samenwerking. De Belastingdienst moet afspraken maken met de politie over de bijdrage die hij kan leveren aan opsporingsonderzoeken en moet ernaar streven meer ingezet te worden bij strafrechtelijke onderzoeken naar seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting.*

5.3.6 Koninklijke Marechaussee

In 2011 -2012 was de samenwerking tussen de KMar en de korpsen intensiever dan in de jaren daarvoor.

Aanbeveling: *Zowel de KMar als de eenheden wordt geadviseerd om verder te investeren in de mogelijkheden tot samenwerking. Hierbij moet zo veel mogelijk gebruik gemaakt worden van de signaalfunctie van de KMar.*

Traditiegetrouw heeft de KMar een duidelijke taak aan de buitengrenzen. Samenwerking daarbij met de korpsen lijkt vanzelfsprekend.

Aanbeveling: *Kom in de grensgebieden tot intensievere samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de KMar en de eenheden.*

5.3.7 ISZW

De Korpsmonitor laat zien dat de ervaringen van de korpsen met de ISZW sterk zijn verbeterd.

Aanbeveling: *De ISZW wordt geadviseerd samen met de politie te onderzoeken waar nog verbetering van de samenwerking nodig en mogelijk is. De samenwerking met de ISZW moet zorgen voor een duidelijker en eenvormiger landelijk beleid wat betreft de aanpak van overige uitbuiting.*

Aanbeveling: *De ISZW maakt aan de politie duidelijk wat zij van de ISZW kan verwachten. Persoonlijke contacten zijn belangrijk en moeten daarom worden gestimuleerd.*

Aanbeveling: *Voor zover mogelijk moet de informatie-uitwisseling tussen de politie (incl. EMM) en de ISZW worden uitgebreid, men name waar het overige vormen van uitbuiting betreft.*

5.3.8 Politieacademie

Er is nog steeds vraag naar jaarlijkse terugkoppelingen via themadagen. Deze dagen moeten ervoor zorgen dat de korpsexperts en de medewerkers van de PCT voldoende kennis bezitten van o.a. wetswijzigingen, jurisprudentie en nieuwe opsporingsvaardigheden.

Aanbeveling: *De Politieacademie blijft zorgen voor de bijscholing van de specialisten mensenhandel en voor het periodiek organiseren van terugkomdagen over o.a. actuele veranderingen, trends, jurisprudentieoverzichten voor de korpsen.*

Aanbeveling: *De politieacademie dient voor de coördinatoren en de leidinggevenden een specifieke opleiding mensenhandel te ontwikkelen en aan te bieden.*

Aanbeveling: *De politieacademie informeert de eenheden nogmaals over de instroomeisen voor de opleidingen mensenhandel en de consequenties wanneer medewerkers worden aangemeld die niet aan die eisen voldoen.*

6 Bijlagen

6.1 Bijlage I

De Korpsmonitor Prostitutie & Mensenhandel 2011-2012 is tot stand gekomen met inzet van de volgende personen:

Joop van Dijk	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Ton Geerards	Korpsexpert
Harold van Gelder	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Fred den Hertog	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Peter Huveneers	Korpsexpert
Rob van der Kruk.	Korpsexpert
Caroline Loeber	Korpsexpert
Herald Meijer	Korpsexpert
Ben van Rumund	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Henk Werson	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Piet Waltheer	Korpsexpert
Hans Zwartjes	Korpsexpert
Monique Boersema	Ondersteuning interviews
Jessica de Jong	Ondersteuning interviews
Marjolein Louwerse	Ondersteuning en organisatie interviews
Angelique Versluis	Ondersteuning organisatie

6.2 Bijlage 2

Het weegteam voor de Korpsmonitor 2011-2012 bestond uit:

Monique Boersema	Expert mensenhandel
Caroline Loeber	Expert mensenhandel
Harold van Gelder	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Fred den Hertog	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Peter Kool	Landelijke Expertgroep Mensenhandel
Edwin Boer	Voorzitter LEM (gedeeltelijk)

6.3 Bijlage 3

In de onderstaande lijst staan de namen van de geïnterviewde korpsexperts.

	Korps	Korpsexpert (per 1 januari 2013)
1	Groningen	Jan Smid
2	Fryslân	Ria van der Veen
3	Drenthe	Jan Kelder
4	IJsselland	Johan Stam
5	Twente	Henk Gerritsen
6	Noord- en Oost-Gelderland	Joop van Dijk
7	Gelderland-Midden	Robert Bragonje
8	Gelderland-Zuid	Hans Zwartjes
9	Utrecht	Frank van Ramselaar
10	Noord-Holland-Noord	Frank Waterreus
11	Zaanstreek-Waterland	Frank Waterreus
12	Kennemerland	Frank Waterreus
13	Amsterdam-Amstelland	Harold van Gelder
14	Gooi- en Vechtstreek	Peter Huveneers
15	Haaglanden	Monique van der Brugge
16	Hollands-Midden	Rob van der Kruk
17	Rotterdam-Rijnmond	Jean Custers
18	Zuid-Holland-Zuid	Pieter Waltheer
19	Zeeland	Ton Geerards
20	Midden- en West-Brabant	Ton Geerards
21	Brabant-Noord	Geert-Jan van Gestel
22	Brabant-Zuid-Oost	Noud Pijnappels
23	Limburg-Noord	Ben van Rumund
24	Limburg-Zuid	Marion Aussems
25	Flevoland	John Kamst
26	EMM	Anton Leenders
27	Korps Landelijke Politiediensten	Henk Werson
28	Koninklijke Marechaussee	Herald Meijer

7 Literatuur

College van Procureurs-generaal (2008). *Aanwijzing mensenhandel* A2008A022. College van Procureurs-generaal. Den Haag.

Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2012). *Deelrapport Criminaliteitsbeeldanalyse Overige Uitbuiting 2012.* Den Haag: Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2012. (vertrouwelijk)

KLPD (2012). *Deelrapport Criminaliteitsbeeldanalyse Seksuele uitbuiting 2012.* Woerden: KLPD, 2012. (vertrouwelijk)

KLPD (2012). *Nationaal Dreigingsbeeld 2012.* Zoetermeer: KLPD, 2012.

Koninklijke Marechaussee (2012). *Deelrapport Criminaliteitsbeeldanalyse Mensensmokkel 2012.* Utrecht: Koninklijke Marechaussee, 2012. (vertrouwelijk)

Landelijke expertgroep mensenhandel (2008). *Referentiekader Mensenhandel 2008.* Rotterdam: LEM.

Landelijke expertgroep mensenhandel (2013). *Referentiekader Mensenhandel 2013.* Rotterdam: LEM.

Loeber, C.H. (2012). *Signalering van mensenhandel in de escortbranche.* Best practices onder de loep. Driebergen: KLPD.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel (2010). *Achtste Rapportage van de Nationaal Rapporteur.* Den Haag: BNRM, 2010.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2010). *Kwantitatieve gegevens over (de vervolging en berechting van) verdachten en veroordeelden in mensenhandelzaken in de periode 2006-2010.* Den Haag: BNRM, 2010.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (NRM2012a). *Mensenhandel. Jurisprudentie mensenhandelzaken 2009-2012. Een analyse.* Den Haag: BNRM, 2012.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (NRM2012b). *Mensenhandel in en uit beeld. Cijfermatige rapportage (2007-2011).* Den Haag: BNRM, 2012.

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (NRM2012). *Mensenhandel in en uit beeld. Cijfers vervolging en berechting 2008-2012.* Retrieved from http://www.nationaalrapporteur.nl/publicaties/mensenhandel-in-en-uit-beeld.

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

De Landelijke Expertgroep Mensenhandel

Lay out: Facilitair bedrijf Landelijke Eenheid

Omslag: Fenneke Goutbeek

Redactie: drs. J. den Hertog

© LEM/mei 2013

POLITIE VERTROUWELIJK